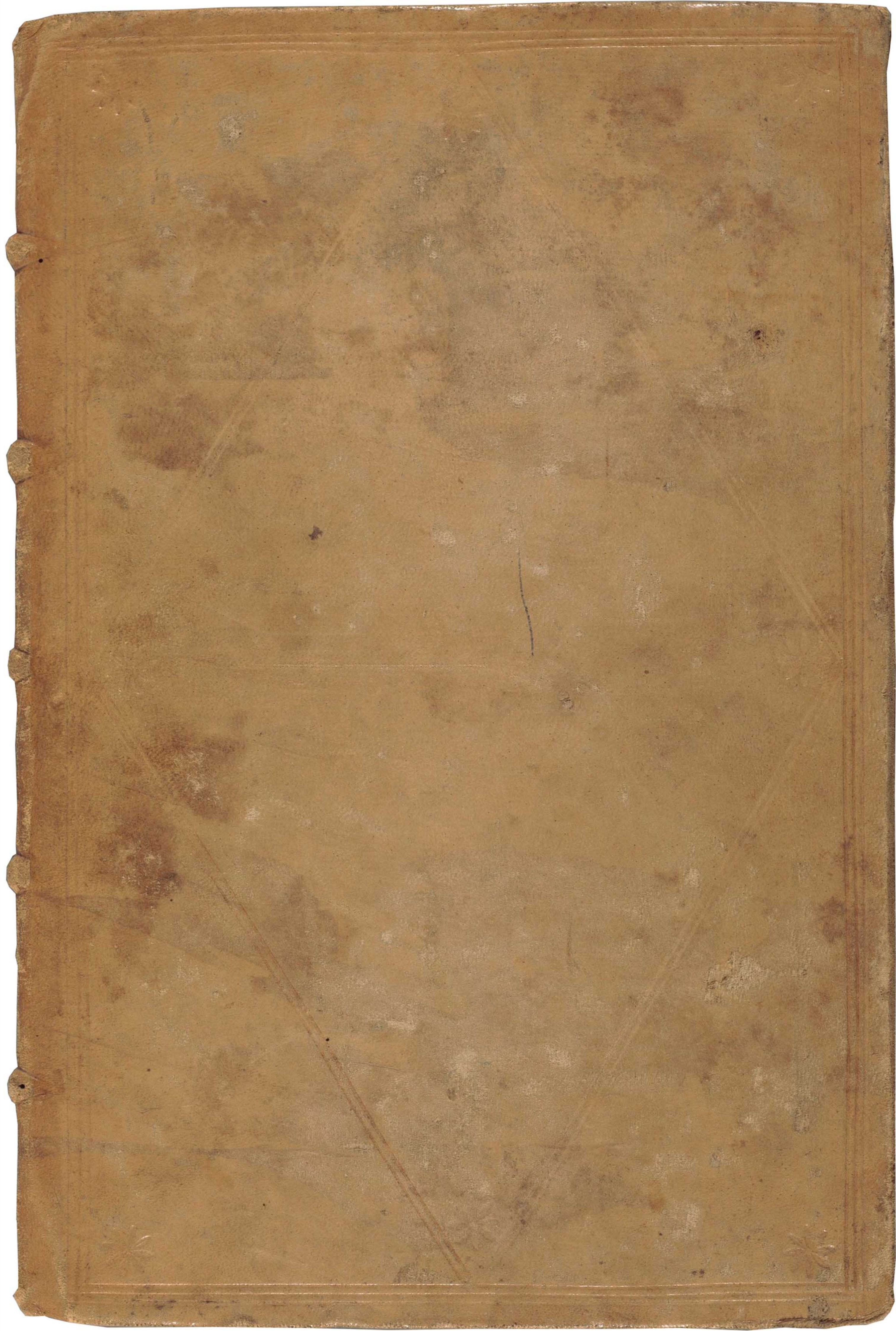
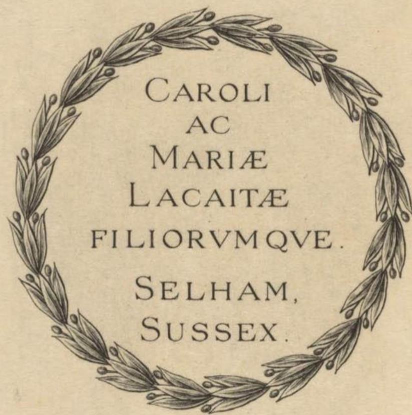

CAROLI
AC
MARIÆ
LACAITÆ
FILIORVMQVE.
SELHAM,
SUSSEX.

HONORE
ET
AMORE
EX LIBRIS
WILLIAM KING RICHARDSON

9 AMMONIUS ALEXANDRINUS. GOSPEL HARMONY IN LATIN TRANSLATED BY VICTOR, BISHOP OF CAPUA, MANUSCRIPT ON VELLUM, 86 *ll.*, BEAUTIFULLY WRITTEN IN A VERY CLEAR AND GOOD MINUSCULE SCRIPT OF CALLIGRAPHIC TYPE, *the structure of the individual letters carefully exact and the curves symmetrically formed; long lines, 30 to a full page, old light brown sheepskin binding.* IN VERY CLEAR AND GOOD CONDITION WITH WIDE MARGINS

folio (11¼*in.* by 7½*in.*; 287 *mm.* by 190 *mm.*)

late 12TH CENTURY

Sotheby
Aug. 1936
£42

hylo. hi solum habent humana gloria glorium, qui se appetentes fugit. et se fugientes appetit. G. tela, umbre silis. que sequentem fugat. et sequitur fugientem. Ecc. xi. c. i. secutus fuis non apprehendes. et si fugeris non effugies. G. Cum precio operum laus transitoria queritur. eterna retributione res digna. uili precio uenditur.

Incipit prefacio Victoris episcopi capue.

Cum fortuitu in manus meas incideret
unum ex quatuor euangelium compositum absen
te titulo. non inueniens nomina auctoris. dili
genter inquirens quis gesta uel dicta domini &
saluatoris nostri euangelica lectione discreta
in ordinem quo se consequi uidebantur non minimo studio
ac labore redegerit. repperi ammonium quendam alex
andrinum qui canonum quoque euangelii fertur inuentor.
mathei euangelio reliquorum excerpta iunxisse. ac sic
in unam seriem euangelium nexuisse. sicut eusebius episcopus
carpiano cuidam scribens. in prefatione editionis sue
qua canones memorati euangelii edidit. supradicti
uiri imitatus studium refert in hunc modum. Ammoni
us quidam alexandrinus multum ut arbitror laboris
et studii impendens. unum ex quatuor nobis abre-
liquit euangelium. Ex historia quoque eius comperi. quod tatia
nus uir eruditissimus & orator illius temporis clarus.
unum ex quatuor compaginauerit euangelium. cui ty
tulum diapente composuit. Hic beati iustini phylo
sophi & martyris dum aduiueret discipulus fuit. Quo mi
grante ad dominum cum palma martyrii. magistri sectam
deserens disciplinam & doctrine supercilio elatus in
lapsum encraticarum heresim martionis potius am
plexus errorem. quam iustini christi phylosophi ueritatem
sue uite preciosius excoluit. asserens inter alia nup
tias et stupra pari crimini subiacere. Sed & dic
tis apostolicis manus prophane emendationis. uel ut dicam
uerius corruptionis dicitur intulisse. Sed quia &
hominum perfidie christi dei nostri operante potentia

Quid retribuam domino et cetera. Si totum me debeo pro me facto. quid addam pro refecto? et sic refecto. Nec est tam facile reficere quam facere. Siquidem in faciendo, dixit et facta sunt. sed in reficiendo, et dixit multa. et gessit mira. et pertulit dura. non tantum dura sed indigna. Jam primum me mihi dedit. in secundo, se: et ubi se mihi dedit. me mihi reddidit. Datus ergo et redditus. me pro me debeo. et bis debeo. quid domino retribuam pro se. Etiam si milies me rependere possem. Job 9. Si uoluerit contendere cum eo. non poterit respondere unum pro mille. immo nec mille ...

Anselm' de filib'
Tic iusti actu scret q d's sciendu fecit. ibi a figul' q̄s. l ab oib; sugti cog'ret. nūq oio lateb', qua patr̄ qua genere. q stipe q̄s edit' fuit.

confessione ul' ope sepe triūphat gl'a ueritatis.
nā & demones xp̄m fatebant̄ & filii sceue in
actib' aploꝝ in nomine ih̄u quē p̄dicaret paul'
demonia fugabant. tatianus quoq; licet ꝓphanis
implicit' errorib'. n̄ inutile tam̄ exhibens studio
sis exemplū. hoc euanglm ut ei uidet̄ sollerti
cōpaginatione disposuit. & forsitan adhuc beati
iustini adherens lateri. illius eruditionis merito
hoc opus explicuit. Arbitror enī ꝓpterea n̄ āmo
niū sed huius esse editionē memorati uoluminis.
qd' ammonius mathei ferē relationi. euanglistaꝝ
reliquoꝝ relatione discretos annexuisse sermones.
Hic ū sci luce principia fr̄ assūpta licet ex maxi
ma parte euanglio sci mathei reliquoꝝ triū
dicta coniunxerit. ut iure ambigi possit. āmo
niū an tatiani inuentio eiusdē operis debeat
estimari. Veruntam̄ ul' si iam heresiarches hui'
editionis auctor extitit tatianus. uerba dn̄i mei
cognoscens. libent̄ amplector interp̄tationē. quā
si fuisset eius ꝓpria procul abicerē. Nā & contra
gentes magnificos libros edidisse narrat̄. Hoc igit̄
euanglm cū absq; numeris repperissē. quos āmo
nius mirabili studio repperit. eusebius ū cesaree
ep̄c palestine ab eo accipiens exemplū diligenter
excoluit. quib' cōmuniter ab euanglistis dicta ul'
ꝓpria. sunt notulis declarata. dn̄o iuuante stu
diū laboris impendi. ut memoratos numeros ꝑ
loca congrua diligenter affigerem. quo si dubita
tio alicuius uerbi fortasse ꝓuenerit. ex appositis
numeris ad plenaria recurrens quilibet euanglīi

Diuini muneris donatiua latte (?) qm uiros participatiõe p̃ficiunt. 7 eo copiosius i͞t possessor muues genberat.
q̃ liberalius 7 p̃ximor̃ subsidia diffundunt.

lectionẽ. an & unde ita sermo habeat de quo am
biguitas puenerat incunctanter inueniat. &
absq; scrupulo studiosi mens secura hoc possit uti
uolumine. Quod & si a cõpositi hui⁹ auctore uo
luminis cũ numeris editũ fuit. sed transcribentiũ
desidia omissi putant̃. Nos tam̃ in eo sum⁹ labo
re uersati. quo opa solet nouella p̃sumi. Scien
dũ sane qđ hic numerus canonicus usq; ad
denariã pueniat quantitatẽ. neq; scribentis uo
luntate hor̃ numeror̃ sũma affixa ẽ. sed ratio
ne & regula naturali ab ammonio ẽ inuenta
sagaciter. Neq; enĩ aut infra denariũ aut ultra
poterit ullom̃ alius numerus reperiri. qui qua
tuor euanglistarũ dicta cõmunia aut ppria
ualeat explicare. qđ p̃senti facile potest exem
plo probari. Nã aut om̃s quatuor sibi concorda I.
re necesse ẽ. Aut matheus. marcus lucasq; sibi II.
conueniunt. Aut matheus. lucas iohanni con III.
sentiunt. Aut matheus marcus iohanni con IIII.
cordant. Aut matheus cũ luca eadẽ loquunt̃ V.
Aut matheus cũ marco paria loquitur VI
Aut matheus cũ iohanne similibus loquitur VII.
Aut lucas cũ marco eadem narrat. VIII.
Aut lucas cũ iohanne ñ discrepantia referunt. VIIII.
Aut singuli propria inueniuntur exponere. X.
In quatuor g̃ euanglistis euidenti numeror̃ ratio
ne monstratũ ẽ. qđ ñ ualeat cõmunis ppriaq;
relatio ultra pgredi. aut intra denariã contrahi
quantitatẽ. Quos tam̃ canones breuit̃ subter an
nexui. quib⁹ & unq̃sq; canon numerũ declaret.

Si bñ penset hõ qđ sit. uł cui ymago. Vł q̃ deueniat. pfeĉ ad oĩa fiet.
Alta palatia. sũma potẽtia. gł͞a mũdi. Non potuere tibi tollere posse mori.

ul ut manifestior fiat. & ut in quo canone qui
euangliste communia uel propria dixerint. facile lec-
tor inueniat. Ordinem uero quem in canonum ratione
digessimus ad hoc exeruimus. ut sola probatio fieret
rationabiliter denarum summa fuisse conscriptum. Nam
que sit eorum positio. breuiter ut diximus infra notare
curauimus. Ipsos quoque numeros in unum pariter congre-
gatos in modum quo eos sanctus hieronimus digessit
curaui describere. iuxta seriem dumtaxat qua toti-
euangelii huius lectio explicatur. ut qui eadem uel
alia. aut ubi propria euangliste protulerunt. memo-
ratos numeros prius curiosus lector si uelit inspici-
ens. facile ex nota numeri reperta. comprobet lectione.
sanctam & beatissimam trinitatem precantes. ut nos in
ueritate scripturarum suarum erudire dignetur. et
discretionis gratiam tribuat. quatinus ut optimi trape-
zite omnia probemus. secundum apostolum. & que sunt bona sec-
temur. in secula seculi. Explicit. Prefacio. Capitula

Ubi die sabbati in synagoga curauit manū aridā. Lxviiii

Ubi ihc̄ in monte orauit. & iuxta mare ībi^a^s et discipl̄is suis plurima

in parabolis locutus ē. ecce exiit q̄ seminat seminare. Lxx.

De eo qui seminauit bonū triticū in agro suo. et zizania. Lxxi

De grano sinapis. Lxxii. /s^a^ panis uiuus.

De fermento qđ abscondit mulier. & alia multa discipl̄is. Lxxiii.

Ubi discipl̄is disserit parabolā seminantis. Lxxiiii. /disser̄. lxxv

Qui seminat sem̄. & uadit dormit^ut^ surgit. et discipl̄is parabolā zizaniorum. Lxxvi.

De thesauro abscondito in agro et negotiatione margaritae & sagena Lxxvii.

missa in mare. & de patrefamilias q̄ pfert de thesauro suo noua & uetā. Lxxviii

Ubi contra ihm̄ ciues ei^9^ indignati sc̄ dicentes. und̄ huic tanta sapientia

Ubi herodes conuiuio & de iohis interfectione exponit. Lxxviiii.

Ubi ihc̄ in deserto de quinq; panib^9^ q^i^nq; milia hominū satiauit. Lxxx

Ubi ihc̄ pedib^9^ supra mare ambulauit. et petrū mergentē liberauit. Lxxxi

Ubi transfretantes uenerūt in trā genesar. et ibi secute sc̄ infirmare. Lxxxii

De manna in deserto. et de murmuratione iudeorum eo qđ ait ihc̄ ego sū^m^ Lxxxiii.

Ubi q^i^dā pharise^9^ rogauit ihm̄ ad prandiū. & cogitabat q^a^re n̄ fuerit baptizat^9^.

De apl̄is quare n̄ lotis manib^9^ manducauerūt. Lxxxiiii.

De muliere syrophenissā que p filia sua petebat. Lxxxv.

Ubi ihc̄ mutū & surdū curauit. Lxxxvi. /scandalū ^s^ m̄ es.

Ubi ihc̄ sup puteū iacob mulieri samaritane locut^9^ ē. Lxxxvii.

Ubi therosolimis infirmū curauit qui xxxviii. annos iacuit infir

mitate. & multa cū iudeis ei^9^ occasione disputauit. Lxxxviii.

Ubi ihc̄ de. vii. panib^9^ et paucis pisciculis. iiii^or^. milia hominū saturauit

et p̄cepit apl̄is cauere a fermento phariseorum. Lxxxviiii.

Ubi ihc̄ interrogat aplos quē me dicūt homines ēē. & q^e^ sequ^r^. & dic pet^a^ Lxxxx.

Ubi ihc̄ dicit ex q^b^dā astantib^9^ n̄ gustare mortē. et in monte transfigurat^a^.

Ubi pharisei dicūt ad ihm̄ discede huc q^i^a herodes uult te occide. & cura xc

Ubi ihc̄ de passione sua discipl̄is patefecit & xci. /uit lunaticū

capharnaū p se & petro didragma exactorib^9^ reddit. xcii

Ubi ihc interrogat a discipulis suis qs maior erit in regno celor. instruit
eos his exemplis ut humilient se sicut paruuli. xciii.
Non debere prohiberi eos qui faciunt signa in nomine ihu. xciiii
Non debere contempnere unu de pusillis adiungens similitudine de oue
De filio qui substantia diuidit. xcv. perdita et de dragmate.
De remittendo fratrib ex corde. xcvi
Similitudo de rege qui posuit ratione cu seruis suis. xcvii
Ubi ihc interrogat a phariseis. licet uxore dimittere quacumq; ex causa. xcviii.
Ubi ihc imposuit manu infantib. et pharisei murmurant de ihu qd
sic recipit peccatores. Iungens similitudine arboris fici in uinea. c
Ubi ihc instruit eos qui nuntiauert ei de galileis qs interfecit pilat. ad
Ubi ihc sanat in synagoga muliere arida et curuata. ci
Ubi ihc ascendit hierosolima in die festo scenophegie. cii
De fratre qui querebat parte hereditatis sue. et de similitudine auari di ciii.
De diuite reuertenti triste a xpo. ciiii. Diuitis destruentis horrea
De diuite et lazaro. cv.
De uillico infideli. cvi. Eligebant
De patrefamilias qui exiit primo mane conducere operarios in uinea sua.
Ubi in domo pharisei sanat ihc ydropicu. et instruit q primos accubit cvii.
Ubi ihc dece leprosos mundauit. cviii. Rogat p filiis suis.
Ubi ihc de passione sua discipulis iteru indicauit. et mat filior zebedei
Ubi ihc responsu dat dicenti sibi. dne si pauci st q salui fiant. cviiii.
De zacheo publicano. cx.
Ubi ihc iteru duos cecos illuminauit. cxi.
Ubi ihc asinu sedens hierosolima ingredit. cxii.
Ubi ihc eiecit de teplo emtores et uendentes. et dat responsu phariseis. cxiii
Ubi ihc ptulit cetis uidua ppt duo minuta. adiungens parabola de
phariseo et publicano contra eos qui se extollunt. cxiiii
De nichodemo qui uenit ad ihm nocte. cxv
De muliere a iudeis in adulterio dephensa. cxvi.

Vbi ihc maledixit ficulnea et aruit. cxvii. /diuo & uidua

Vbi ihc dicit parabola ad discipulos ppt orandi istantia de iudice cxviii

Vbi ihc introgatur a pncipib sacerdotu in qua potestate hec facis. ad
iungens parabola de patrefamilias q uinea sua locauit agricolis. cxviiii

Simile e regnu celoru homini regi qui fecit nuptias filio suo. cxx.

Vbi pharisei mittunt ad ihm dolo introgantes scit tributu dare cesari.

De saduceis q dicunt n ee resurrectione et introgant de vii frib cxxi
qui una uxore habuerunt. cxxii

Vbi scriba introgat ihm qd mandatu maximu e in lege. cxxiii.

Vbi docente ihu in teplo miser pharisei eu cophendere. cxxiiii

Vbi ihc introgat phariseos. cui filius e xpc. cxxv.

Vbi ihc docet ego su lux mundi. cxxvi.

Vbi ihc faciens lutu ex sputo ponesq sup oculos ceci nati curauit eu.

Vbi ihc agnit e eide ceco. et ctendit multa cu iudeis. cxxvii

Vbi introgat ihc a iudeis. si tu es xpc dic nobis manifeste. cxxviii

Vbi ihc resuscitauit lazaru. et pncipes csiliu faciunt ut interficiant eu.

Vbi n recept in ciuitate samaritana iohes et iacob dicit ad ihm si uis cxxviiii
dicem ut ignis descendat de celo. cxxx. /diderat in eu.

Vbi ihc uenit in bethania. et multi iudeoru euntes ppt lazaru cre

Vbi maria fudit alabastru ungenti in capite ihu. et increpat pharisei. cxxxi.

Vbi ierosolimis greci uolt uidere ihm. cxxxii

Vbi pharisei introgant ihm quando uenit regnu di. cxxxiii.

Vbi ihc loquit ad turbas et ad discipulos de scribis et phariseis. cxxxiiii

Vbi ihc lamitat sup ierlm cxxxiiii. /eicerent.

Vbi multi ex pncipib crediderit in eu. et n cfitebant ne de synagoga

Vbi ostendunt discipli ihu structura tepli. cxxxv. /et pdigus.

Vbi sedente ihu in monte oliueti introgant eu discipli qd signu erit ad
uentus tui et eoru que dixisti. et pdicat eis de euersione ierlm et signis

De parabola ficulnee. cxxxvi. /et prudente dispensatore.

Vbi ihc die iudicii aduersu tepora noe & loth et dissimulauit et fideli cxxxvii

5

De decē uirginibus. cxlviii.
De eo qui peregre pficiscens. talenta seruis suis distribuit. cl
Ubi lubi semp pcincti sīt. et lucerne ardentes. cli
De eo q̄ peregre accipe sibi regnū pfect' ē. x. mnas seruis suis tdidit. clii
Cū uenerit filius hominis in sede maiestatis sue. cliii
Ubi iterū cōsiliū faciunt pncipes. et uadit iudas ad eos. cliiii
Ubi ihc lauat pedes discipłx. clv. / tradet me.
Ubi ihc mittit discipłos pparare sibi pascha. et dicit eis qđ un' ex uob clvi.
Ubi ihc tradit de sacramto corporis et sanguinis sui. clvii.
Ubi ihc dicit ad petrū expetiuit satanas ut uos uentilet. et oms hodie
in me scandalizabimini. / clviii
Ubi ihc hortat discipłos suos. ut nō pauesiat cor urm. clviiii.
Ubi ihc dicit discipłis suis. qui qđ habet baiulet. clx.
Ubi ihc dicit. ego sū uitis. uos palmites. clxi. / clxii.
Ubi ihc uenit in gethsemani. ut orat patrē ut transferat calicē istū.
Ubi iudas uenit cū tbis cōprehendere ihm. clxiii.
Ubi adolescens quidā indut' sindone sequebat eū. clxiiii.
Ubi interrogat pnceps sacerdotū ihm de discipłis et de doctrina ei'. clxv.
Ubi falsi testes aduersus ihm querebant. clxvi.
Ubi pnceps sacerdotū adiurauit ihm. si tu es xpc di nobis. clxvii.
Ubi tradit pilato ihc. et penitet iudas. clxviii.
Ubi pilatus audit int iudeos et ihm. et mittit eū ad herodē. clxviiii.
Ubi uxor pilati misit ad eū dicens. nichil t sit et iusto illi. clxx.
Ubi pilatus dimisit barrabā. et tradidit ihm ad crucifigendum. clxxi.
Ubi duo latrones cū x crucifigi ducunt. et ubi xpc de cruce de matre
sua dx ad discipłm quē diligebat. ecce mat tua. / clxxii
Ubi ioseph petit corp' ihu a pilato. et sepelit una cū nichodemo. clxxiii.
Ubi iudei signant monumtū. clxxiiii.
Ubi pma die sabbati suscitat ihc a mortuis. clxxv. / clxxvi.
Ubi custodes monumti annuntiauert sacdoib' de resurrectione x.

Glosa. Euangelium est bona annunciatio. in qua annunciantur reges per laborem. regnum per futurum. vita per mortem. Beda. Plus valet vel proficit ad predicandum sermo amoris consciencia quam sermonis ordinata sciencia.

Ubi ihesus apparuit mulieribus post resurrectionem. clxxvii.
Ubi ihesus duobus euntibus in castellum apparuit. clxxviii.
Ubi ihesus apparuit discipulis suis. clxxviiii.
Ubi ihesus iterum apparuit thome. clxxx.
Ubi iterum apparuit ihesus discipulis ad mare tyberiadis. clxxxi.
Ubi ihesus ter dicit petro diligis me. clxxxii. Sedis coram eis. clxxxiii.
Ubi discipuli euntes in galileam viderunt et adoraverunt dominum. et assumptus est in —

LUCAS.

QUONIAM QUIDEM multi conati sunt ordinare narrationem que in nobis complete sunt rerum. sicut tradiderunt nobis qui ab initio ipsi viderunt et ministri fuerunt sermonis. visum est et michi assecuto a principio omnia diligenter ex ordine tibi scribere optime theophile. ut cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem.

IOHANNES.

In principio erat verbum. et verbum erat apud deum. et deus erat verbum. Hoc erat in principio apud deum. Omnia per ipsum facta sunt. et sine ipso factum est nichil. Quod factum est. in ipso vita erat. Et vita erat lux hominum. Et lux in tenebris lucet. et tenebre eam non comprehenderunt.

LUCAS.

Fuit in diebus herodis regis iudee sacerdos quidam nomine zacharias de vice abia et uxor illi de filiabus aaron et nomen eius elisabeth

Erant autē iusti ambo ante dm̄. incedentes in omni
bus mandatis & iustificationib' dn̄i sine querela.
Et n̄ erat illis filius. eo qđ esset elisabeth sterilis. et
ambo processissent in dieb' suis. Factū ē autē cum
sacerdotio fungeret' in ordine uicis suę ante dm̄.
secdm̄ consuetudinē sacerdotii sorte exiit ut incen
sū poneret ingressus in tēplū dn̄i. Et omnis multi
tudo popłi erat orans foris hora incensi. Apparuit
autē illi angłs dn̄i. stans a dextris altaris incensi.
Et zacharias turbatus ē uidens. & timor irruit sup
eū. Ait autē ad illū angłs. Ne timeas zacharia.
qm̄ exaudita ē deprecatio tua. & uxor tua elisa
beth pariet t' filiū. & uocabis nom̄ ei' iohannē.
Et erit tibi gaudiū et exultatio. et multi in natiui
tate eius gaudebūt. Erit enī magn' corā dn̄o. et
uinū et sicerā n̄ bibet. & spū scō replebit' adhuc
ex utero matris suę. et multos filior israł conuer
tet ad dnm̄ dm̄ ipsor. & ipse pcedet ante illū
in spū & uirtute helyę. & conuertet corda pa
trū in filios. et incredibiles ad prudentiā iustor.
parare dn̄o plebē pfectā. Et dixit zacharias ad
anglm̄. Vnde hoc sciā. Ego enī sū senex. et uxor
mea pcessit in dieb' suis. Lc. Mt.

Lc ij · v
Mt iij ·

Et respondens angłs. dixit ei. Ego sū gabriel qui
asto ante dm̄. et miss' sū loqui ad te. & hęc tibi
euangłizare. Et ecce eris tacens. & n̄ poteris loqui
usq; in diē quo hęc fiant. p eo qđ n̄ credidisti
ūbis meis. quę implebunt' in tēpore suo. Et
erat plebs expectans zachariā. et mirabant' qđ
tardaret ipse in templo. Egress' autē n̄ poterat

loqui ad illos. & cognouerunt quod uisionem uidisset
in templo. & ipse erat innuens illis. & permansit
mutus. Et factum est ut impleti sunt dies officii eius.
abiit in domum suam. Post hos autem dies concepit
elisabeth uxor eius. et occultabat se mensibus quinque: di
cens. Quia sic mihi fecit dominus. in diebus quibus respexit
auferre obprobrium meum inter homines. Lc. xii. Lc x. ii.
In mense autem sexto. missus est angelus gabriel a deo
in ciuitatem galileę cui nomen nazareth. ad uirginem
desponsatam uiro cui nomen erat ioseph de domo
dauid. et nomen uirginis maria. Et ingressus angelus
ad eam dixit. Aue gratia plena. dominus tecum. benedicta
tu in mulieribus. Quę cum audisset turbata est in ser
mone eius. et cogitabat qualis esset ista salutatio.
Et ait angelus ei. Ne timeas maria. inuenisti enim
gratiam apud deum. Ecce concipies in utero & paries
filium. et uocabis nomen eius ihesum. Hic erit magnus.
et filius altissimi uocabitur. Et dabit illi dominus deus
sedem dauid patris sui. & regnabit in domo iacob
in ęternum. et regni eius non erit finis. Dixit autem ma
ria ad angelum. Quomodo fiet istud. quoniam uirum non cog
nosco. Et respondens angelus dixit ei. Spiritus sanctus sup
ueniet in te. et uirtus altissimi obumbrabit tibi.
Ideoque et quod nascetur ex te sanctum. uocabitur filius dei.
Et ecce elisabeth cognata tua. et ipsa concepit filium
in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi quę
uocatur sterilis. quia non erit impossibile apud deum
omne uerbum. Dixit autem maria. Ecce ancilla domini.
Fiat mihi secundum uerbum tuum. Et discessit ab ea angelus.
Exurgens autem maria in diebus illis. abiit in montana

R. Quia spectabilis et stupendo gr[...] domini ihesu et uirtutibus signis. [...] de spiritu sancto. [...] de uirgine. [...] inocentia. [...] patri. [...] doctrine. [...] miraculorum. [...] sacramentorum.

cū festinatione in ciuitatē iuda. & intrauit in
domū zacharię. & salutauit elisabeth. Et factū ē
ut audiuit salutationē marię elisabeth. exultauit
infans in utero ei9. Et repleta ē spū sc̄o elisabeth.
& exclamauit uoce magna & dixit ad mariā. Bene
dicta tu int̄ mulieres. & benedict9 fructus uentris
tui. Et unde hoc m̄ ut ueniat mat̄ dn̄i mei ad me.
Ecce enī ut facta ē uox salutationis tuę in aurib9
meis. exultauit in gaudio infans in utero meo.
Et beata quę credidit. qm̄ pficient̄ ea quę dicta st̄
ei a dn̄o. Et ait maria. Magnificat anima mea
dn̄m. & exultauit sp̄c m̄s in d̄o salutari meo. Quia
respexit humilitatē ancillę suę. ecce enī ex hoc
beatā me dicent om̄s generationes. Quia fecit m̄
magna qui potens ē. & sc̄m nom̄ ei9. Et miscdia
ei9 in pgenies & progenies timētib9 eū. Fecit poten
tiā in brachio suo. dispsit supbos m̄te cordis sui.
Deposuit potentes de sede. & exaltauit humiles.
Esurientes impleuit bonis. et diuites dimisit ina
nes. Suscepit isrl̄ puerū suū. recordat9 miscd̄e suę.
Sicut locutus ē ad patres nr̄os. abrahā et semini ei9
in sc̄la. Mansit autē maria cū illa quasi m̄sib9
tribus. et reuersa est in domū suā. .iiii.
lc ·x· ii· Elisabeth autē impletū ē tēpus pariendi. & pe
perit filiū. Et audiert̄ uicini et cognati eius
quia magnificauit dn̄s miscd̄am suā cū illa.
& congratulabant̄ ei. Et factū ē in die octauo
uenerunt circūcidere puerū. & uocabant eū
nomine patris sui zachariā. Et respondens
mat̄ eius dixit. Nequaquā. sed uocabit̄ iohes.

Et dixerunt ad illā. Quia nemo ē in cognatione tua. qui uocet̄ hoc nomine. Innuebant autē pat̄ eius. quē uellet uocari eū. Et postulans pugillarē. scripsit dicens. Iohannes ē nomen ei. Et mirati st̄ uniuersi. Apti ē autē ilico os ei9 et lingua eius. et loquebat̄ benedicens dm̄. Et factus ē timor sup omīs uicinos eoꝝ. et sup omīa montana iudeę di uulgabant omnia ūba hec. Et posuert̄ omīs qui au dierant in corde suo dicentes. Quid putas puer iste erit. Et enī manus dn̄i. erat cū illo. Et zacha rias pat̄ eius impletus ē spū scō. et pphetauit dicens. Benedictus dn̄s ds̄ isrł. quia uisitauit et fecit redēptionē plebis suę. Et erexit cornu salu tis nobis. in domo dauid pueri sui. Sicut locut9 ē p os scōꝝ. qui a sclo sunt pphetarū ei9. Salutē ex inimicis nr̄is. et de manu omīū qui oderunt nos. Ad faciendā misedīam cū patrib9 nr̄is. et memorari testamenti sui scī. Iusiurandū qd̄ iurauit ad abraham patrē nr̄m. daturū se nob. Ut sine timore de manu inimicoꝝ nr̄oꝝ liberati. seruiamus illi. In scītate et iustitia corā ipso. omīb9 diebus nr̄is. Et tu puer ppheta altissimi uocaberis. preibis enim ante faciē dn̄i parare uias eius. Ad dandā scientiā salutis plebi eius. in remissionē peccatoꝝ eoꝝ. Per uiscera misedię di nr̄i. in quib9 uisitauit nos oriens ex alto. Illumi nare his qui in tenebris et in umbra mortis se dent. ad dirigendos pedes nr̄os in uiam pacis. Puer autē crescebat et confortabat̄ spū. et erat in deserto usq; in diē ostensionis suę ad israhel

Mt x. i. Liber generationis ihu xpi filii dauid. Quinto.
filii abraham. Abraham genuit isaac. isaac aut
genuit iacob. Iacob autem genuit iudam & fres
Lc viii. eius. iudas autem genuit phares & zara de tha
Io iii vi. mar. Phares autem genuit esrom. esrom autem gen
aram. Aram autem genuit aminadab. aminadab
autem gen naason. Naason autem genuit salmon.
salmon autem gen booz de rachab. Booz aut gen
obeth ex ruth. obeth autem genuit iesse. Iesse autem
genuit dauid regem. dauid autem rex gen salomonem
ex ea que fuit urie. Salomon autem gen roboam.
roboam autem genuit abia. Abia autem gen asa.
asa autem genuit iosaphat. Iosaphat autem genuit
ioram. ioram autem genuit oziam. Ozias autem
genuit ioatham. ioatham autem genuit achaz.
Achaz autem gen ezechiam. ezechias autem genuit
manassen. Manasses autem genuit ammon. ammon
autem genuit iosiam. Iosias autem gen iechoniam
& fres eius. in transmigratione babylonis. Et post
transmigrationem babylonis. iechonias genuit
salathiel. Salathiel autem genuit zorobabel.
zorobabel autem gen abiud. Abiud autem genuit
eliachim. eliachim autem gen azor. Azor autem
genuit sadoch. sadoch autem genuit achim.
Achim autem gen eliud. eliud autem gen eleazar.
Eleazar autem gen mathan. mathan autem genuit
iacob. Iacob autem genuit ioseph uirum marie.
de qua natus est ihc. qui uocatur xpc. Lc.
Lc x. xiii. Abraham autem fuit filius thare. qui fuit nachor.
Qui fuit seruch. Qui fuit ragau.

Ab adam usque ad diluuium. anni m m cc. xlii. A diluuio, usque ad abraham. d. cccc. xlii.
Ab abraham usque ad moysen. d. v. A moyse usque ad Salomonem & primam templi hedificationem.
cccc. lxxix. A Salomone usque ad restau I rationem templi. tempore regis persarum. d. xii.
A dario usque ad predicationem xpi. id est. ad xv annum tiberii cesaris, sunt anni. d. xl. x.
Itaque ab adam, usque ad tiberii xv annum. sunt anni m m m m. xl. iiii. anni.

Qui fuit phalech. Qi fuit heber. Qui fuit sale.
Qui fuit cainan. Qui fuit arfaxat. Qui fuit sem.
Qui fuit noe. Qui fuit lamech. Qui fuit matusale.
Qui fuit enoch. Qui fuit iareth. Qui fuit malalehel
Qui fuit cainan. Qui fuit enos. Qui fuit seth.
Qui fuit adam. Qui fuit di. mt x. ii
Omis ergo generationes ab abraham usq; ad dauid.
generationes xiiii. Et a dauid usq; ad transmigrati
onē babylonis. generationes xiiii. Et a transmi
gratione babylonis usq; ad xpm. generationes xiiii.
Xpi autē generatio sic erat. mt iii
Cum esst desponsata mater eius maria ioseph. an V
tequā conuenirent. inuenta ē in utero habens lo ii
de spu sco. Ioseph autē uir eius cū esset iustus. mt x iiii
et nollet eam traducere. uoluit occulte dimitte
re eā. Haec autē eo cogitante. ecce angls dni appa
ruit in somnis ioseph dicens. Ioseph fili dauid.
noli timere accipere mariā coniugē tuā. Qd
enī in ea natū ē. de spū sco ē. Pariet autē filiū.
et uocabis nomen eius ihm. Ipse enim saluum
faciet poplm suū a peccatis eorum. Hoc autē totū
factū ē. ut adimpleret qd dictū ē a dno p pro
phetam dicentē. Ecce uirgo in utero habebit et
pariet filiū. et uocabunt nomē eius emmanuhel.
qd est interptatū nobiscū ds. Exurgens autem
ioseph a somno. fecit sicut precepit ei angls dni.
et accepit coniugem suā. et n cognoscebat eam.
donec peperit filiū suum primogenitū. et uo
cauit nomen eius IHM.
Factū ē autē in diebus illis. exiit edictū a cesare lc x ii

augusto ut describeret universus orbis. Hec descrip
tio prima facta est a preside syrie cirino. Et ibant
omnes ut profiterentur singuli in suam civitatem. Ascen
dit autem et ioseph a galilea de civitate nazareth.
in iudeam civitatem david que vocatur bethleem.
eo quod esset de domo et familia david. ut profite
retur cum maria desponsata sibi uxore pregnante.
Factum est autem cum essent ibi. impleti sunt dies ut pa
reret. Et peperit filium suum primogenitum. Et pan
nis eum involvit. et reclinavit eum in presepio. quia
non erat ei locus in diversorio. vi.

lc x. ij. Et pastores erant in regione eadem vigilantes. et
custodientes vigilias noctis supra gregem suum.
Et ecce angelus domini stetit iuxta illos. et claritas dei circum
fulsit illos. et timuerunt timore magno. Et dixit
illis angelus. Nolite timere. Ecce enim evangelizo
vobis gaudium magnum quod erit omni populo. quia
natus est vobis hodie salvator. qui est christus dominus in
civitate david. Et hoc vobis signum. Invenietis
infantem pannis involutum. et positum in presepio.
Et subito facta est cum angelo multitudo militie ce
lestis. laudantium deum et dicentium. Gloria in altissi
mis deo. et in terra pax hominibus bone voluntatis.
Et factum est ut discesserunt ab eis angeli in celum
pastores loquebantur ad invicem. Transeamus usque
bethleem. et videamus hoc verbum quod factum est. quod
fecit dominus et ostendit nobis. Et venerunt festinan
tes. et invenerunt mariam et ioseph. et infantem
positum in presepio. Videntes autem cognoverunt
de verbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et

Marginal note: Hem est gloria fiende plus. lum ... nasi in qrela ... ... de gloria ... Illi ... gloria ... e ... Illu lauda ... angeli in excelsis. ... gloria. ... ronis. ... pellas ... quod ... quod ... ... est ... capud ... absit

dominus memor fuit nostri et benedixit nobis

omnes qui audierunt mirati sunt & de his que dicta
erant a pastoribus ad ipsos. Maria autem conseruabat
omnia uerba hec. conferens in corde suo. Et reuer
si sunt pastores glorificantes & laudantes dominum
in omnibus que audierant & uiderant. sicut dic
tum est ad illos.

vii.

Et postquam consummati sunt dies octo ut circumcide
ret. uocatum est nomen eius ihesus. quod uocatum est
ab angelo. priusquam in utero conciperetur. Et
postquam impleti sunt dies purgationis eius secundum
legem moysi. tulerunt illum in ierusalem. ut sisteret
eum domino sicut scriptum est in lege domini. Quia omne
masculinum adaperiens uuluam. sanctum domino uocabitur.
Et ut darent hostiam secundum quod scriptum est in lege domini
par turturum. aut duos pullos columbarum. Et ecce
homo erat in ierusalem. cui nomen erat symeon.
et homo iste iustus et timoratus. expectans conso
lationem israel. Et spiritus sanctus erat in eo. Et responsum ac
ceperat a spiritu sancto. non uisurum se mortem nisi prius
uideret christum domini. Et uenit in spiritu in templum. Et
cum inducerent puerum ihesum parentes eius ut facere
rent secundum consuetudinem legis pro eo. & ipse accepit
eum in ulnas suas. et benedixit deum & dixit. Nunc
dimittis seruum tuum domine. secundum uerbum tuum in pace.
Quia uiderunt oculi mei salutare tuum. quod parasti
ante faciem omnium populorum. Lumen ad reuelationem
gentium. & gloriam plebis tue israel. Et erat pater eius
& mater mirantes super his que dicebantur de illo.
Et benedixit illis symeon. & dixit ad mariam matrem
eius. Ecce positus est hic in ruinam & resurrectionem

Lc x y.
Ihs mel in ore. in aure melos. iubilus in corde. Nomen ihs lucet predicatum. pascit cogitatum. inuocatum lenit et ungit. quasi oleum effusum [illegible] et
femina per feminam redditur. hinc per superbiam. quia per lignum mortis gustum porrigitur ligni uite. et per amaritudinem uenenosi cibi. partus fructu dulcedinis eterne.
Hic est electuarium habens. Quod in uasculo uocabulum hoc quod est ihs. salutiferum est. quod nulli pestilentie inueniatur inefficax. [illegible] in manu. quo [illegible] in hiis sensibus dirigamur [illegible] ps. 25. [illegible] et in medulla [illegible]

Cuius ymaginis deus fuit, in antiqua [illegible] legem sicut Jo. damascenus testatur. fit autem in lege. bene ociatur super altare. Legem ultra hunc et [illegible] fuit. quod sic [illegible] fit.

10

multorum in isrl. & in signum cui contradicetur. Et
tuam ipsius animam pertransibit gladius. ut reuelentur
ex multis cordibus cogitationes. Et erat anna prophe
tissa filia phanuhel de tribu aser. hec processerat
in diebus multis. & uixerat cum uiro suo annis .vii.
a uirginitate sua. Et hec uidua erat usque ad annos
octoginta quatuor. Que non discedebat de templo.
ieiuniis & obsecrationibus seruiens nocte ac die.
Et hec ipsa hora superueniens confitebatur dno. & loque
batur de illo omnibus qui expectabant redemptionem
ihrlm. Et ut perfecerunt omnia secundum legem dni re
uersi sunt in galileam in ciuitatem suam nazareth.
Mt x iiii. Cum ergo natus esset ihc in bethleem iude. .viii. Mt.
in diebus herodis regis. ecce magi ab oriente uene
runt iherosolimam dicentes. Ubi est qui natus est rex
iudeorum. Vidimus enim stellam eius in oriente. & uenimus
adorare eum. Audiens autem herodes rex turbatus est.
& omnis iherosolima cum illo. Et congregans omnes
principes sacerdotum et scribas populi. sciscitabatur
Mt c ab eis ubi xpc nasceretur. Mt. Iohannis. At illi di
viii xerunt. In bethleem iude. Sic enim scriptum est per
Io lxxxiii. prophetam. Et tu bethleem terra iuda. nequaquam mi
nima es in principibus iuda. ex te enim exiet dux
Mat x vi qui regat populum meum isrl. Mt. Tunc herodes
clam uocatis magis. diligenter didicit ab eis tempus
stelle que apparuit eis. Et mittens illos in bethleem
dixit. Ite & interrogate diligenter de puero. Et
cum inueneritis renuntiate mihi. ut & ego ueniens
adorem eum. Qui cum audissent regem. abierunt.
Et ecce stella quam uiderant in oriente antecedebat

eos· usq; dū ueniens staret supra ubi erat puer· Vi
dentes autē stellā· gauisi sunt gaudio magno ualde.
Et intrantes domū· inuenerunt puerū cū maria
matre ei⁹· Et pcidentes· adorauerunt eū· Et apertis
thesauris suis· obtulerunt ei munera· Aurū· thus et
murrā· Et responso accepto in somnis ne redirent
ad herodē· p aliam uiā reuersi sunt in regionē
Qui cū recessissent· ecce angls dni viiii· or. Isuā
apparuit in somnis ioseph dicens· Surge & acci
pe puerū et matrē eius· & fuge in egyptū· & esto
ibi usq; dū dicā tibi· futurū est enim· ut herodes
querat puerū ad pdendū eum· Qui consurgens
accepit puerū et matrē eius· nocte & secessit in
egyptū· et erat ibi usq; ad obitū herodis· ut ad
impleretur qd dictū est a dno p pphetā dicentem·
Ex egypto uocaui filium meum· x· or. or x vii·
Tunc herodes uidens qm illusus esset a magis irat
ē ualde· Et mittens occidit omīs pueros q erant
in bethleem et in omib⁹ finib⁹ ei⁹ a bimatu &
infra· secdm tēpus qd exquisierat a magis· Tunc
adimpletū ē qd dictū ē p ieremiā pphetā
dicentē· Vox in rama audita ē· ploratus & ulu
latus multus· Rachel plorans filios suos· & no
luit consolari· quia non sunt· xi· or. or x vi
Defuncto autē herode· ecce apparuit angls dni
in somnis ioseph in egypto dicens· Surge &
accipe puerū & matrē eius· et uade in terrā
isrl· Defuncti sunt enim qui querebant animā
pueri· Qui surgens· accepit puerū & matrē ei⁹·
et uenit in terrā isrl· Audiens autē qd archelaus

regnaret in iudea pro herode patre suo · timuit
illuc ire · Et ammonitus in somnis · secessit in par
tes galilee; et veniens habitauit in ciuitate que
uocatur nazareth · ut adimpleretur quod dictum est per
prophetas · quoniam nazareus uocabitur · R. xii.

lc . ii.
x

Puer autem crescebat et confortabatur plenus sapi
entia et gratia dei erat in illo · Et ibant parentes eius
per omnes annos in ierusalem in die sollempni pasche.
Et cum factus fuisset annorum xii · ascendentibus illis
hierosolimam secundum consuetudinem diei festi · consum
matisque diebus cum redirent · remansit puer ihesus
in ierusalem · et non cognouerunt parentes eius.
Existimantes autem illum esse in comitatu · uenerunt
iter diei · et requirebant eum inter cognatos et notos.
Et non inuenientes · regressi sunt in ierusalem requirentes
eum · Et factum est post triduum inuenerunt illum
in templo sedentem in medio doctorum · audientem
illos et interrogantem eos · lc. mt. mr.

lc iiii
u
mt lxii
mr xiii
lc v
x

Stupebant autem omnes qui eum audiebant super pru
dentia et responsis eius · Et uidentes ammirati sunt.
Et dixit mater eius ad illum · Fili quid fecisti lc.
nobis sic? Ecce pater tuus et ego dolentes quereba
mus te · Et ait ad illos · Quid est quod me quereba
tis? Nesciebatis quia in his que patris mei sunt
oportet me esse? Et ipsi non intellexerunt uerbum
quod locutus est ad illos · Et descendit cum eis et ue
nit nazareth · et erat subditus illis · Et mater
eius conseruabat omnia uerba hec in corde suo ·
Et ihesus proficiebat sapientia · etate · et gratia · apud deum
et homines. xiii

Anno autē quintodecimo impū tyberii cesaris Le vi.
pcurante pontio pilato iudeā. tethrarca autē x
galileę herode. phylippo autē frē ei᷒ tethrarca
itureę & trachonitidis regionis. & lysania abilinę
tethrarca sub principib᷒ sacerdotū anna & caipha
factū est uerbū dñi sup iohannē zacharię filiū Le vii.
um in deserto. x iiii. lc. mt. mr. lo. mt v viii.
Et uenit in omnē regionem iordanis pdicans Alr ii
baptismū penitentię in remissionē peccatorū lo x.
dicens. Penitentiā agite. appropinquabit enim
regnū celor. Hic ē enī qui dictus ē p ysaiā pro
phetam dicentē. Uox clamantis in deserto. para
te uiā dñi. rectas facite semitas eius. lc lo iv
Omīs uallis implebit. & omīs mons & collis hu iii
miliabit. & erunt praua in directa. & aspera mt vii
in uias planas. et uidebit omīs caro salutare Le vi.
dī. Hic uenit in testimoniū. ut testimoniū
phiberet de lumine. ut omīs crederent p illū.
Non erat ille lux. sed ut testimoniū phiberet
de lumine. lo. mt. lc. lo iii.
Erat lux uera. quę illuminat omnē hominē iii mt v.
uenientē in hunc mundū. In mundo erat et Le xiii.
mundus p ipsū factus ē. & mundus eū ñ cognovit
In propria uenit. et sui eū ñ receperunt. lo.
Quotqt autē receperunt eū. dedit eis potestatē lo iiii x
filios dī fieri his qui credunt in nomine ei᷒.
Qui ñ ex sanguinib᷒ neq; ex uoluntate carnis.
neq; ex uoluntate uiri. sed ex dō nati st. Et lo v.
uerbū caro factū est. et habitauit in nobis. lo mt iii mt xi.
Et uidimus glām eius. glām quasi unigeniti lc. mr iiii. Le x.

lo x c — a patre. Plenum gr̄e & ueritatis. lo. mt. mr. lc.
Iohes testimoniū phibet de ipso. & clamat dicens.
mt i x — mr iiii — Hic erat quē dixi uobis. Qui post me uenturus
lo x — ē. ante me fact' est. quia prior me erat. lo.
lo x vij — Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. & grām
mt v xii — p grā. quia lex p moysen data ē. grā & ueritas
lc cxxiiij — p ihm xpm facta est. Dm̄ nemo uidit unquā.
Unigenitus filius qui ē in sinu patris ipse nar
rauit. mt. mr. Ipse autē iohannes habe
mt viiij — bat uestimentū de pilis cameloꝝ. & zonā pelliceā
mr vi iii — circa lūbos suos. Esca autē eius erat locusta. et
mel siluestre. Tc̄ exibat ad eū oīs iherosolima & omnis
iudea. & omnis regio circa iordanen. & baptiza
bant in iordane ab eo confitentes peccata sua.
mr x — Uidens autē multos phariseoꝝ mt. mr.
lc v viij — uenientes ad baptismū suū. dixit eis. Progenies
uiperarū quis demonstrauit uobis fugere a uen
tura ira. Facite g̊ fructus dignos penitentie.
& ne uelitis dicere intra uos. patrē habemus
abrahā. Dico enī uob. qm̄ potens ē d̃s ex lapidib'
istis suscitare filios abrahe. Iam enī securis
ad radicē arborū posita ē. Omnis g̊ arbor que
n̄ facit fructū bonū. excidet & in ignē mittet.
lc x viij — Et interrogabant eū turbe dicentes. lc.
Quid g̊ faciemus. Respondens autē dicebat.
Qui habet duas tunicas. det n̄ habenti. Et qui
habet escas. simlr̄ faciat. Uenerunt autē et
publicani ut baptizarent. & dixerūt ad illū.
Magister quid faciemus. At ille dixit ad eos. Ni
chil amplius quā constitutū ē uob faciatis.

Interrogabant autem & milites dicentes. Quid facie-
mus et nos? Et ait illis. Neminem concutiatis. neq;
calumpniam faciatis alicui. & contenti estote stipen-
diis uris. Existimante autem poplo. & cogitantibus
omnibus in cordibus suis de iohanne. ne forte ipse esset xps.
Miserunt iudei ab ierosolimis sacerdotes Io. lo x viiij.
& leuitas. ad eum. ut interrogarent eum. tu quis es. Et
confessus est. & non negauit. Et confessus est. quia
non sum ego xpc. Et interrogauerunt eum. Quid ergo?
helyas es tu? & dixit. Non sum. Propheta es tu? Et re-
spondit. Non. Dixerunt ergo ei. Quis es ut respon
sum demus his qui miserunt nos? Quid dicis de
teipso? Ait. Ego uox clamantis in deserto. para lo v.
te uiam domini sicut dixit ysaias propheta. Io. Mt l viii
Et qui missi fuerant. erant ex phariseis. Et inter- Mr ii / Lc vii.
rogauerunt eum & dixerunt. Quid ergo baptizas. lo x xi.
si tu non es xpc. neq; helyas. neq; propheta? Io ii
Respondit eis iohannes dicens. Mat. Mr. Io. lo xii.
Ego quidem uos baptizo in aqua. in penitentiam. Mt l xi / Mr iiii
Qui autem post me uenturus est. fortior me est. Mat l Lc x.
cuius non sum dignus calciamenta portare. Io.
Medius autem uestrum stetit. quem uos non scitis. ipse
uos baptizabit in spiritu sancto & igni. Mt. Lc.
Cuius uentilabrum in manu sua. & permundabit Mr xii.
aream suam. & congregabit triticum suum in horreum. Lc x xv.
paleas autem comburet igni inextinguibili. Lc.
Multa quidem & alia exhortans euangelizabat poplo. lo xiij.
Hec in bethania facta sunt transiordanen. ubi
erat iohannes baptizans x iiii.
Tunc uenit ihc a galilea in iordanem ad iohannem

Iustus est qui recte iudicando sua cuique tribuit. Iustus est [illegible] sua cuique tribuens. Iustus est [illegible] cum qui [illegible] sua cuique tribuens dignitate. Iustus [illegible] timet deum [illegible] perfugiet [illegible] ab omni malorum [illegible] gratie studium continet. Iustus dicitur qui legem custodit et secundum legem uiuit. Iustus actu boni [illegible]. Iustus ex lege, equus [illegible] descendit.

mt xiii
x
lo xiii
mt i
lo iii v
mt xiii
x

ut baptizaretur ab eo · lc · mt · lo ·
Et ipse ihc erat incipiens quasi annorum xxx · ut
putabatur filius ioseph · mt · Iohannes autem
prohibebat eum dicens · Ego a te debeo baptizari et
tu uenis ad me · Respondens autem ihc · dixit ei ·
Sine modo · Sic enim decet nos implere omnem iusti
tiam · Tunc dimisit eum · lc · mt · mr · lo ·

lc xiii
mt i xiii
mr v
lo xv
lo xv
mt i xiii
mr v
lc xiii

Factum est autem cum baptizaretur omnis populus · et ihu
baptizato et orante · confestim ascendit de aqua ·
Et ecce aperti sunt celi · et uidit spiritum dei descendentem cor
porali specie ut columbam uenientem super se · Et ecce
uox de celis facta est · lc · Tu es filius meus dilectus
in te complacuit michi · lo · mt · mr · lc ·
Et testimonium perhibuit iohannes dicens · quia uidi
spiritum descendentem quasi columbam de celo · et mansit
super eum · Et ego nesciebam eum · Sed qui misit me bap
tizare in aqua · ille michi dixit · Super quem uideris
spiritum descendentem et manentem super eum · hic est qui
baptizat in spiritu sancto · lo · Et ego uidi · et testi
monium perhibui · quia hic est filius dei · xv ·

mt xv
mr ii vi
luc xv
mt xvi
v
lc xvi

Tunc ihc ductus est in desertum a spiritu · ut temptaretur
a diabolo · Et cum ieiunasset quadraginta diebus et
quadraginta noctibus · postea esuriit · Et accedens temp
tator · dixit ei · Si filius dei es · dic ut lapides isti
panes fiant · Qui respondens dixit · Scriptum est ·
Non in pane solo uiuit homo · sed in omni uerbo
quod procedit de ore dei · Tunc assumpsit eum diabolus
in sanctam ciuitatem · et statuit eum supra pinnacu
lum templi · et dixit ei · Si filius dei es · mitte te de
orsum · Scriptum est enim · Quia angelis suis man

[illegible marginal gloss, beginning "Sed contra est ... ieiunium ... quasi capud ... sequuntur ... Si bona sua suscipimus ... mala quare non sustineamus ... respice ... Si ita est ... indigeret nos capitis ... participare mortem nostram."]

dauit de te: & in manib' tollent te. ne forte
offendas ad lapidē pedem tuū. Ait illi ihc rursus
Scriptū ē. Non temptabis dnm dm tuū. Iterū
assumpsit eū diabolus in montē excelsū ualde.
& ostendit ei omnia regna mundi & glām eor.
& dixit illi. Hec omnia tibi dabo. si cadens ado
raueris me. Tunc dicit ei ihc. Vade satanas.
scriptū est enim. Dnm dm tuū adorabis. & illi
soli seruies. Lc. Et consummata omni tēpta- Mt xvii
tione. Mt. Mr. Lc. Tunc reliquit eū diabol'. Mr vi xvi
Lc. Usq; ad tēpus. Mr. Eratq; cū bestiis.
Mr. Mt. Et ecce angli accesserūt. & ministrabant ei.
Altera die iterū stabat iohannes. Io. xv. Io x cxvi
et ex discipulis eius duo. Et respiciens ihm ambu
lantē. dicit. Ecce agnus dī. ecce qui tollit pecca
ta mundi. Et audierunt eū discipli loquentē.
et secuti sunt ihm. Conuersus autē ihc et uidens
eos sequentes se. dicit eis. Quid queritis. Qui
dixerunt ei. Rabbi qd dicitur interptatū magister.
ubi habitas. Dicit eis. Venite & uidete. Venerūt
& uiderunt ubi maneret. & apud eū manserūt
die illo. Hora autē erat quasi decima. Erat
autē andreas fr̄ symonis petri unus ex duobus
qui audierant ab iohanne. & secuti fuerant eū.
Inuenit hic pmū frēm suū Io. Mt. Mr. Lc Io l xvii.
symonē. & dicit ei. Inuenimus messiā qd ē inter
pretatū xpc. Et adduxit eū ad ihm. Intuitus autē
eū ihc dixit. Tu es symon filius iohanna. Tu uo
caberis cephas. qd interptatur petrus. xvii
Incrastinū uoluit exire in galileā. & inuenit Io x xviii.

phylippũ. & dicit ei. Sequere me. Erat autem
phylippus a bethsaida ciuitate andree & petri.
Inuenit phylippus nathanael. & dicit ei. Quem
scripsit moyses in lege & & pphete. inuenim⁹ ihm̄
filiũ ioseph a nazareth. Et dicit ei nathanael.
A nazareth potest aliqđ boni esse? Dicit ei phylipp⁹.
Veni & uide. Uidit ihc̄ nathanael uenientē ad se.
& dicit de eo. Ecce uere israhelita in quo dolus n̄ ē.
Dicit ei nathanael. Unde me nosti? Respondit ihc̄.
et dicit ei. Priusquā te phylippus uocaret cũ esses
sub ficu uidi te. Respondit ei nathanael. & ait.
Rabbi. tu es filius dĩ. tu es rex isrl̄. Respondit ihc̄.
et dixit ei. Quia dixi tibi uidi te sub ficu credis.
maius his uidebis. Et dicit eis. Amē amen dico
uobis. uidebitis celũ apertũ. et anglos dĩ ascenden
tes et descendentes supra filiũ hominis. Lc. Mt.

lc xvii / mt i xxiii / mr xxvii / lo xlvi

Et regressus ē ihc̄ in uirtute spc̄ in Alr. lo.
galileā. & fama exiit p uniusā regionē de illo.
Et ipse docebat in synagogis eoꝝ. & magnificabat̃
ab omib⁹. Lc. Et uenit nazareth ubi erat nu

xviii

tritus. & intrauit secd̃m c̄suetudinē suā die sab
bati in synagogā. Et surrexit legere. & tradit⁹

lc x xviii

ē ei liber ysaie pphete. Et ut reuoluit librũ in
uenit locũ ubi scriptũ erat. Spc̄ dñi sup me.
eoqđ unxerit me. euangelizare paupib⁹ misit
me. Predicare captiuis remissionē. & cecis uisũ.

sanare contritos corde.

Dimittere confractos in remissionē. pdicare annũ
dñi acceptũ. & diem retributionis. Et cũ plicu
isset librũ. reddidit ministro & sedit. Et omiũ
in synagoga oculi. erant intendentes in eum.

Cepit autē dicere ad illos. qđ hodie impleta est
hec scriptura in aurib' uřis. Mr. Exinde cepit — Mr xx.
ihc pdicare et dicere. Mr. Qm̄ impletū ē tēp'. — Mr vi viii
Mr. Penitentiā agite. & credite in euangelio. Mr.
Appropinquabit enī regnū celorum. Mt. Mr. xviii
Ambulans autē ihc iuxta mare galilee. uidit ii. — Mr xv. vi Mr viii
fr̄es. Symonē qui uocat' petrus. & andreā frēm
eius. mittentes rete in mare. Erant enī piscatores. — Mr xxi.
Mt. Mr. Lc. Et ait illis. Venite post me. & faciā — Mr ii x.
uos fieri piscatores hominū. At illi continuo re — Lc xxxii.
lictis retibus. secuti sunt eum. Mt. Mr.
Et pcedens inde. uidit alios duos fr̄es. iacobum — Mr xxii vi Mr xi.
zebedei. et iohannē frēm eius in naui cū zebedeo
patre eorum. reficientes retia sua. et uocauit eos. Illi
autē statim relictis retib' et patre. secuti st̄ eū.
Factū ē autē cū turbe irruerent ad eū. Lc. — Lc xxviii. x
ut audirent uerbū dī. & ipse stabat sec' stagnū
genesareth. Et uidit duas naues. stantes secus
stagnū. Piscatores autē descenderant. & lauabāt
retia. Ascendens autē in unā nauium que erat
symonis. rogauit eū a t̄ra reducere pusillum.
Et sedens. docebat de nauicula turbas. Lc. Io. — Lc xxx.
Vt cessauit autē loqui dixit ad symonē. Duc — Io viii ccxxvi
in altū. & laxate retia ūra in capturā. Et respō
dens symon. dixit illi. Preceptor p totā noctē
laborantes. nichil cepim'. In ūbo autē tuo. la
xabo rete. Et cū hoc fecissent. concluserunt pi
scium multitudinē copiosā. Rūpebat autē
rete eorum. Et annuerunt sociis qui erant in alia
naui. ut uenirent & adiuuarent eos. Et uenerūt

& impleuer̄t ambas nauiculas. ita ut mergeret̄.
Lc x xxxv Quod cū uideret symon petrus. ꝓcidit ad Lc.
genua ihū dicens. Exi a me. quia homo peccator
sū dn̄e. Stupor enī circūdederat eū. & om̄s qui
cū illo erant in captura piscīū quā ceperant.
Similit̄ autē iacobū & iohem filios zebedei. qui
erant socii symonis. Et ait ad symonē ihc. Noli
timere. ex hoc iam homines eris capiens.
Et crediderunt in eū discipli ei⁹. Et subductis ad
terrā nauib⁹. secuti sunt illū. Mt. Mr. Lc. xx.
Mt lxxi Et cū transiret inde ihc. uidit hominē sedentē
Mr ii xxi. in theloneo matheū nomine. & ait illi. Sequere
Lc xxxviii. me. Et surgens. relictis omib⁹ secutus ē eū.
Io x xviii. Post hec uenit ihc & discipli eius in .xxi.
iudeā terrā. et illic demorabat̄ cū eis et baptizabat.
Io xxv. Erat autē et iohannes baptizans. Io. Mt. Lc.
Mt iii vii. in enon iuxta salim. quia aque multe erant il
Lc vi. lic. & adueniebant & baptizabant̄. Nondū enī
missus fuerat in carcerē. Io. Facta ē ḡ questio
Io x xxvii. ex discipulis iohannis cū iudeis de purificatione.
& uenerunt ad iohannē. & dixer̄t ei. Rabbi
qui erat tecū transiordanen cui testimoniū ꝑ
hibuisti. ecce hic baptizat. & om̄s ueniunt
ad eū. Respondit iohes & dixit. Non potest ho
mo accipere quicquā. nisi ei fuerit datū de celo.
Io xxviii Ipsi uos michi testimoniū ꝑhibetis. Io. Mt. Mr. Lc.
Mt l xi. qđ dixerim ego n̄ sū xp̄c. sed quia missus sum
Mr iiii. ante illū. Qui habet sponsā. sponsus ē. Amicus
Lc x. autē sponsi qui stat & audit eū. gaudio gaudet
ꝓpt̄ uocē sponsi. Hoc ḡ gaudiū meū impletū ē.

Illū oportet crescere; me autē minui. Qui de
sursū uenit supra omīs ē. Qui ē de t̄ra de t̄ra
est & de terra loquit̄. qui de celo uenit supra
omnes ē. & qđ uidit & audiuit hoc testat̄. et
testimoniū eius nemo accipit. Qui accipit ei⁹
testimoniū signauit qa dš uerax ē. Quē enim
misit dš. ūba dī loquit̄. Non enī ad mensurā
dat dš spm. lo. Qui credit in filiū habet uitā lo x xxxi
ęt̄nā. Qui autē incredul⁹ ē filio dī. n̄ uidebit
uitā. s; ira dī manet sup eū. Ut ḡ cognouit
ihc̄ quia audiert̄ pharisei quia ihc̄ plures di
scipłos facit & baptizat quā iohannes. quāq̄
ihc̄ n̄ baptizaret sed discipli eius. Mt. Mr. lo. mt xviii.
Et qđ iohannes traditus esset. lo. mt. Reliquit mr iiii viii.
iudeā. & abiit iterum in galileam. xxu lo xxxii / mt xviii.
Cū autē audisset qđ iohes traditus eēt. secessit mt xviii.
in galileam. Et relicta ciuitate nazareth. ue mr v viii.
nit et habitauit in capharnaū maritimā. lo xxvi.
in finib⁹ zabulon & neptalim. ut impleret̄ mt xviiii.
qđ dictū ē p ysaiā pphetā. Terra zabulon et lo x xviiii.
t̄ra neptalim. uia maris transiordanen galileę
gentiū. popłs qui sedebat in tenebris. uidit lu
cē magnā. Et sedentib⁹ in regione & in umbra
mortis. lux orta ē eis. xxiii mt xxiii
Et circuibat totā galileā docens in synagogis eo&. mr i xxiiii.
& p̄dicans euanglm regni. & sanans omnē lan lo xlv.
guorē. & omnē infirmitatē in popło. Et abiit lo xlvi.
opinio ei⁹ in totā syriam. & obtulert̄ ei omnes
male habentes uariīs languorib⁹ et tormtis
cōphensos. & qui demonia habebāt & lunaticos.

Ambrosius. Beatitudo in uita gratie in puritate conscientie et propter sapientiam perfecta uirtutum. Alii. Beatitudo est gaudium de cognita ueritate in capiendum. Item. Beatitudo est status peccati perfectus ac immediate ad eterna premia se habens. perfectum. Item. Beatitudo est status omnium bonorum congregatione perfectus. perueniendum. | Ubi est eam omnia optata succedere. Augustinus. |

mt xxiiii
mt lxxviii
mr i xxviii
le lxxxvi
le lxxxvi
mt iii lxxviii
mt xxviii
mt lxxx
mt iii xxx
le xliiii
mt x xxiiii
le xlvi
mt v xxv
le xlvi
mt v xxvi
mt xxvii
le v xlviii
mt xxviii
le v xlvii
mt x xxviii
mt xxx
le v xlviii

& paralyticos. et curauit eos. Et secute sunt eum
turbe multe de galilea & decapoli et iherosoli
mis. & iudea & de transiordanen. Et detinebant
eum ne discederet ab eis. Quibus ille ait. Quia et
aliis ciuitatibus oportet me euangelizare regnum
dei. quia ideo missus sum. Et cum uidisset turbas. ascen
dit in montem. Et cum sedisset. uocauit ad se quos
uoluit ipse. et uenerunt ad eum. et fecit ut essent
xii cum illo. quos et apostolos nominauit. Symonem
quem cognominauit petrum et andream fratrem eius.
Iacobum zebedei. et iohannem fratrem iacobi. quibus im
posuit nomina boanerges. quod est filii tonitrui.
Phylippum autem & bartholomeum. matheum & thomam
iacobum alphei & symonem qui uocatur zelotes. et
iudam iacobi. & iudam scarioth. qui fuit proditor.
Et accesserunt ad eum discipuli eius. Et eleuatis oculis in
eos. Le. Mt. Aperiens os suum docebat eos dicens.
Mt. Le. Beati pauperes spiritu. quoniam ipsorum est regnum celorum.
Mt. Beati mites. quoniam ipsi possidebunt terram. Mt. Le.
Beati qui lugent. quoniam ipsi consolabuntur. Beati qui
esuriunt & sitiunt iustitiam. quoniam ipsi saturabuntur.
Mt. Le. Beati misericordes. quoniam ipsi misericordiam consequentur.
Beati mundo corde. quoniam ipsi deum uidebunt. Mt. Bea
ti pacifici. quoniam filii dei uocabuntur. Beati qui perse
cutionem patiuntur propter iustitiam. quoniam ipsorum est reg
num celorum. Beati estis cum maledixerint uobis et
oderint uos homines. et persecuti uos fuerint et
dixerint omne malum aduersum uos mentientes.
Et cum separauerint uos et exprobrauerint. et eiecerint
nomen uestrum tanquam malum. propter filium hominis.

b Delectio divini amoris nullis credibilis, nullis eternus in hac vita. quia ... neglige ... repellit.
c Heu ... Jo. ix. ... aspicientes eternam divine ... immutabilitatem ... figuram ... eternitate.
c. ... vita ... ab ipsa contemplatione divine sap. ... post resurrectionem.

Gaudete in illa die et exultate. quia merces vestra co
piosa est in celis. Sic enim persecuti sunt prophetas
qui fuerunt ante vos patres eorum. le x l
Verumtamen ve vobis divitibus. quia habetis consolationem
vestram. Ve vobis qui saturati estis. quia esurietis.
Ve vobis qui ridetis nunc. quia lugebitis et flebitis.
Ve cum vobis bene dixerint omnes homines. secundum
hec faciebant prophetis patres eorum. Sed vobis dico qui
auditis. Math. Marcus. Lucas. xxv.
Vos estis sal terre. Quod si sal quoque evanuerit in Mt xxi
quo salietur. Ad nichilum valet ultra. nisi ut pro Mr II cu
iciatur foras. et conculcetur ab hominibus. Mt. Mr. Lc. Lo clxxxv.
Vos estis lux mundi. Non potest civitas abscondi xxvi.
supra montem posita. neque accendunt lucernam Mt xxvii
et ponunt eam sub modio. neque sub lecto. neque in lo Mr xxxviii
co abscondito. neque sub vase. sed super candelabrum. Le II lxxxviii.
ut luceat omnibus qui in domo sunt. Sic luceat lux
vestra coram hominibus. ut videant opera vestra bo
na. et glorificent patrem vestrum qui est in celis. Mt.
Nolite putare. quoniam veni solvere legem aut prophetas. Mt x xxviii
Non veni solvere. sed adimplere. Mt. Lc.
Amen quippe dico vobis. donec transeat celum et Mt xxxiiii
terra. iota unum et unus apex non preteribit a lege. Lo cxviii
donec omnia fiant. Mt. Qui ergo solverit unum Mt x xxxv.
de mandatis istis minimis. et docuerit sic ho
mines. minimus vocabitur in regno celorum. Qui
autem fecerit et docuerit. hic magnus vocabitur
in regno celorum. Dico enim vobis. quia nisi abun
daverit iustitia vestra plusquam scribarum et pha
riseorum. non intrabitis in regnum celorum. xxvii.

Vos lux mundi. Lux mundi est sol. ... lux
Ht. In situ ... sol ... in medio ...
aspectu ... xl. ... lunam ... sole
motu velocitate ...
effectu utilitate ... sol.
hinc ... situ / splendore / velocitate / utilitate ...
celestium contemplatione / doctrine ... / fructu ... / ...
Luci ... ab amore mundi ... Luca a luce: lux mundi fuit: mundum illuminans ... sicut sol.

17

Mt x xxv· Audistis quia dictū ē antiqͥs· nō occides· Qui
autē occiderit· reus erit iudicio· Ego autem
dico uobis· quia omīs qui irascit̄ frī suo reus
erit iudicio· Qui autē dixerit frī suo racha·
reus erit concilio· Qui autē dixerit fatue·
reus erit gehenne ignis· xxviii

Mt x xxvi Si ergo offers munus tuū ad altare· & ibi recordat͞
fueris· quia fr̄ tuus habet aliqͥd aduersū te·
relinque ibi munus tuū ante altare· & uade
prius reconciliari frī tuo· & tunc ueniens offe
res munus tuum·

Esto consentiens aduersario tuo cito· dū es in
uia cū eo· ne forte tradat te aduersarius iu
dici· et iudex tradat te ministro· et in carce
rem mittaris· Amen dico t̄· n̄ exies inde donec
reddas nouissimū quadrantem· xxviiii

Mt x xxvii Audistis quia dictū ē antiqͥs· n̄ mechaberis·
Ego autē dico uob· quia omīs qui uiderit
mulierē ad concupiscendū eā iam mechat͞ ē
eā in corde suo· Qd si oculus tuus dexter scan
dalizat te· erue eū & proice abs te· Expedit enī
t̄ ut pereat unū membrorū tuorū· quā totū
corpus tuū mittat͞ in gehennā· Et si dextera
manus tua scandalizat te· abscide eam et
proice abs te· Expedit enim t̄ ut pereat unū
membrorū tuorū· quā totū corpus tuū eat in
gehenna m· xxx·

Mt x xxxvii Dictū ē autē· quicūq; dimiserit uxorē suam·
det illi libellū repudiī· Ego autē dico uobis·
quia omīs qui dimiserit uxorē suā excepta

fornica^tio^nis causa· facit eã mechari· Et qui di
missã duxerit· adulterat· xxxi
Audistis quia dictũ ẽ antiquis· ñ piurabis· Mt x xxxvii
Reddes autẽ dño iuramẽta tua· Ego autẽ dico
uobis non iurare omnino· Neq; p celũ quia
thronus di ẽ· neq; p terrã quia scabellũ pedũ
eius ẽ· neq; p iherosolimã quia ciuitas ẽ mag
ni regis· Neq; p caput tuũ iuraueris· quia ñ
potes unũ capillũ albũ facere aut nigrum
Sit autẽ sermo urˉ· est est· ñ non· Quod autem
his abundantius ẽ· a malo est. xxvii Mt x xxxvii·
Audistis quia dictũ ẽ oculũ p oculo· & dentẽ Mt x xxxviii
p dente· Ego autẽ dico uob· non resistere Lc v liii·
malo· Mt· Lc· Sed siquis te pcusserit in dex
terã maxillã· prebe illi et alterã· Et illi qui
uult tecũ iudicio contendere· & tunicam
tuã tollere· remitte et palliũ· Mt· Lc· Et q̃cũq; Mt xxxviii
te angariauerit mille passus· uade cũ illo Lc v liii
Alia duo· Qui petit a te da ei· Et uolenti mu
tuari a te· ne auerteris· Lc· Mt· Et q aufert Mt v xxxvii
que tua st· ñ repetas· Mt· Lc· Et put uultis Mt liii·
ut faciant uob homines· facite illis similiter· Lc v liii·
Audistis quia dictũ ẽ· Diliges pximũ Mt Lc· ·xxxvii
[hole] tuũ· & odio habebis inimicũ tuũ· Ego Mt x·
autẽ dico uob· Diligite inimicos urõs· be Lc v· ii·
ne facite his qui oderunt uos· & orate p pse
quentib⁹ et calũpniantib⁹ uos· ut sitis filii
patris uri qui in celis ẽ· qui solẽ suũ oriri fa
cit sup bonos et malos· et pluit sup iustos et Mt xli
iniustos· Mt· Lc· Si enim diligitis eos qui Lc v· lv·

18

Aug. diuina misericordia [illegible] hominibus [illegible] ... [illegible]

uos diligunt. quã mercedẽ habebitis. Nonne
& publicani hoc faciunt. Lc. Et si bene fe
ceritis his qui bene uobis faciunt. quę uobis ẽ
grã. Siquidẽ et peccatores hoc faciunt. Et si
mutuũ dederitis his a quib⁹ speratis recipe.
quę grã ẽ uobis. Nam et peccatores peccato
ribus fenerant. ut recipiant equalia. Mt.
Et si salutaueritis fr̃es ur̃os tantũ. nonne et
ethnici hoc faciunt. Uerumtamẽ diligite ini
micos ur̃os. et bene facite. et mutuũ date ni
chil inde sperantes. et erit merces ur̃a multa
et eritis filii altissimi. quia ipse benignus ẽ
sup ingratos et malos. Estote ergo misericor
des. sicut & pater ur̃ misericors est. Mt.
Estote ergo uos pfecti. sicut et pater ur̃ cęlestis
pfectus est. xxxiiii. Mt.
Mt. xlv. x Attendite ne iustitiã ur̃am faciatis corã ho
minib⁹. ut uideamini ab eis. Alioquin mer
cedẽ non habebitis apud patrẽ ur̃m qui in
cęlis ẽ. Cũ ergo facis elemosinã. noli tuba ca
nere ante te sicut hypocritę faciunt in syna
gogis et in uicis. ut honorificent̃ ab hominib⁹.
Amen dico uobis. receperunt mercedem suã.
Te autẽ faciente elemosinam. nesciat si
nistra tua quid faciat dextera tua. ut
sit elemosina tua in abscondito. Et pat̃ tuus
qui uidet in abscondito. reddet tibi. xxxv. Mt.
Mt. xlvi. x Et cũ oratis. ñ eritis sicut hypochritę q̃ amant
in synagogis et in angulis platearũ stantes
orare. ut uideant̃ ab hominib⁹. Amen dico

B. Sic uba e exercitamenta ichoata. sic e impedimenta pfecte orationis. Na oro q ex pleno et puro pcedit affectu. n idiget n utitur ubis. Sicut q̄ sinceris ag... ger... plurimas orois uerba. pl geminib et ag. Si ad q qd ratiam accidit. pauc... fiendo et ... agendo. hoc po opportu... esse. qd di n qd n uo huiusmodi tamen dubitare debemus.

uobis. receperunt mercede sua. Tu aute cu
orabis. intra in cubiculu tuu. et clauso ostio
ora patre tuu in absconso. et pater tuus qui
uidet in absconso reddet tibi. Mt. Lc.
Orantes aute. nolite multu loqui sicut ethnici.
Putant enim. quia in multiloquio suo exaudi
antur. Nolite g assimilari eis. Scit eni pater
uester quib opus sit uobis antequa petatis eu.
Tunc dixit unus ex discipulis eius ad eu. Dne.
doce nos orare. sicut iohes docuit discipulos suos.
Mt. Lc. Et ait illis. Cu oratis dicite. Pater
nr qui es in celis. scificetur nome tuu. adueni
at regnu tuu. fiat uoluntas tua sicut in celo
et in terra. pane nrm cotidianu da nob hodie.
Et dimitte nobis debita nra sicut et nos di
mittimus debitorib nris. et ne nos inducas
in temptatione. Mt Sed libera nos a malo.
Mt. Mr. Si enim dimiseritis hominib
peccata eoru. dimittet et uobis pat ur celestis
delicta ura. Si aute non dimiseritis homi
nib. nec pat ur celestis dimittet uob peccata ura.
Cu aute ieiunatis. nolite fieri sicut xxxvi Mt.
hypochrite tristes. Exterminant eni facies suas.
ut pareant hominib ieiunantes. Am dico uob.
quia receperunt mercede sua. Tu aute cu ie
iunas. unge caput tuu. et faciem tua laua.
ne uidearis hominib ieiunans. sed pat tuo
qui e in absconso. Et pat tuus qui uidet in
absconso. reddet tibi. Lc. Nolite timere
pusillus grex. quia coplacuit pat uro dare

Mt. xliii
Lc. x cxxvii.
Mt. xliiii
Mr. x cxxvi.
Mt. x xlvi.
Lc. x clv
Lc. clvi.

19

mt cxciiii v
uobis regnū. Vendite que possidetis. et date ele
mt cviii
mosinā. facite uobis sacculos qui ñ ueterascunt
lc v cliii
mt xlvi
thesaurum non deficientē in celis. · xxxvii ·
mt xlv
mt v xlvi
Nolite thesaurizare uobis thesauros in t̃ra. ubi eru
go et tinea demolitur. mt. lc. Thesaurizate
lc cliii
autē̃ uobis thesauros in celo. ubi neq; erugo neq;
mt v xlvii
tinea demolit̃. et ubi fures ñ effodiunt nec fu
rantur. Ubi ē̃ enim thesaurus tuus. ibi est &
cor tuū̃. mt. lc. Lucerna corporis tui ē̃ ocu
lc xxxiiii
lus tuus. Si fuerit oculus tuus simplex. totū̃
v
corpus tuū̃ lucidū̃ erit. Si autē̃ oculus tuus
nequā̃ fuerit. totū̃ corpus tuū̃ tenebrosū̃ erit.
Si autē̃ lum̄ q̄d ĩte ē̃ tenebre sṫ. tenebre quan
Nemo potest duob⁹ dominis mt. lc. xxxviii. ſte erit.
mt xlviii
seruire. Aut enī̃ unū̃ odio habebit & alterū̃
lc v cxci
diliget. aut unū̃ sustinebit & alterū̃ contēpnet.
Non potestis dō̃ seruire & mãmone. mt. lc.
Ideo dico uob̃. ne solliciti sitis anime ur̃e. q̄d
mt xlviiii
manducetis. neq; corpori ur̃o q̄d induamini.
lc v cl
Nonne anima plus ē̃ quā̃ esca. & corp⁹ plus ē̃
quā̃ uestimtū̃. Respicite uolatilia celi. qm̄ ñ
serunt. neq; metunt neq; congregant in horrea.
et pat̃ ur̃ celestis pascit illa. Nonne uos ma
gis pluris estis illis. Quis autē̃ ur̃m cogitans
potest adicere ad staturā̃ suā̃ cubitū̃ unū̃.
Si ḡ neq; q̄d minimū̃ ē̃ potestis. q̄d de ceteris
solliciti estis. Considerate lilia agri quomodo
crescunt. ñ laborant neq; nent. Dico autem
uob̃. qm̄ nec salomon in omī̃ glã sua coop̃tus
ē̃ sicut unū̃ ex istis. Si autē̃ fenū̃ agri q̄d

hodie ē & cras in clibanū mittit᷉ ds̄ sic uestit
quanto magis uos minime fidei. Nolite ergo
sollicti esse dicentes. q̄d manducabimus aut q̄d
bibemus. aut quo operiem̄. Hec eni omia gentes
inquirūt. Scit eni pat̄ ur̄. quia his omib' indi
getis. Querite aute p̄mū regnū di et iustitiā
eius. & hec omia adicient̄ uob. Nolite g̊ solli
citi esse in crastinū. Crastinus eni dies sollicit'
erit sibi ipsi. sufficit diei malitia sua. mr. mr. lc. xl
Nolite iudicare. ut ñ iudicemini. In quo enim mr u l
iudicio iudicaueritis. iudicabimini. lc. mr xli
Nolite condēpnare. & ñ condēpnabimini. Dimit lc lvi
tite. & dimittemini. Date. & dabit̄ uob. Men
surā bonā & confertā & coagitatā & sup̄efflu
entē. dabit̄ in sinū urm. mr. lc. & in qua men
sura mensi fueritis. metiet̄ uob. mr. lc.
Quid aute uides festucā in oculo frīs tui. & tra
bem in oculo tuo ñ consideras. Aut quom dicis
frī tuo sine eiciā festucā de oculo tuo. & ecce
trabes ē in oculo tuo. Hypocrita. eice p̄mū
trabē de oculo tuo. et tc̄ uidebis eicere festu
cā de oculo frīs tui. mr. Nolite scm̄ dare ca
nib'. neq; mittatis margaritas urās ante porcos.
ne forte cōculcent eas sub pedib' suis. & conuer
si disrūpant uos. lc. xli. lc cxxviii
Quis urm habebit amicū & ibit ad illū media x.
nocte & dicet illi. amice cōmoda m̄ tres pa
nes. qm amic' meus uenit de uia ad me. & ñ
habeo qd ponā ante illū. & ille deint' respon
dens dicat. noli m̄ molestus ēē. iā ostiū clausū ē.

Aug'. diuina miseratio quod homines
n̄ salutē debitorib' suis dimittunt
cū ipsi [illegible] dare [illegible]
[illegible] au ē [illegible] obi [illegible]
sin [illegible] . sin satis
factū [illegible] sin [illegible]
[illegible] oblega [illegible] exhibe. [illegible]
[illegible] sic [illegible] dñi ub.

& pueri mei mecū sū in cubili. n̄ possū surgere
& dare tibi. Dico uobis. & si n̄ dabit illi surgēs
eo qd amicus eius sit, ppt̄ inpbitatē tamē eius
surget. & dabit illi quotqt habet necessarios.
Mt lix — Mt. Lc. Et ego dico uobis. Petite. & dabitur uob.
Lc v cxxv — Querite. & inuenietis. Pulsate. & aperietur uobis.
Omnis enī qui petit accipit. & qui querit inuenit.
& pulsanti aperiet. Aut quis ē ex uob homo.
quē si petierit filius panē. nūqd lapidē por
riget ei. Aut si piscē petit. nūquid serpentē
porriget ei. Aut si ouū petierit. nunqd por
riget ei scorpionē. Si ḡ uos cū sitis mali no
stis bona data dare filiis uris. quantomagis
pat̄ ur̄ qui in celis ē dabit bona petentib; se.
Mt liiii — Mt. Lc. Omnia ergo quecūq; uultis ut fa
Lc v liiii. — ciant uobis homines. & uos facite eis. Hec est
enī lex & pphete. Mat. Lc. Intrate p angustam
portā. quia lata porta, et spaciosa uia ē, que
ducit ad pditionē. & multi sū qui intrant p
eā. Quā angusta porta & arta uia que ducit
ad uitā. & pauci sū qui inueniunt eā. xlii.
Mt x lvi. — Attendite a falsis pphetis qui ueniunt ad uos
in uestimentis ouiū. intrinsecus autē sū lupi ra
Mt lvii — paces. A fructib; eoꝝ cognoscetis eos. Mt. Lc.
Lc v lvi — Nūqd colligunt de spinis uuas. aut de tribulis
Mt lviii — ficus. Mt. Lc. Sic omnis arbor bona fruct;
Lc v lx. — bonos facit. Mala autē arbor. fruct; malos facit.
Non potest arbor bona fructus malos facere. neq;
Lc lxii — arbor mala fructus bonos facere. Bon; homo
Mt v cxxv. — de bono thesauro cordis sui pfert bona. &

Aug. Voluntas dei est quam fecit christus et docuit. humilitatem in conuersatione. stabilitatem in fide. uerecundiam in uerbis. in factis iustitiam. in moribus disciplinam. in fratribus pacem. amare in deo quod pater est. timere quod deus est. christo nihil preponere quia nec ipse quicquam preposuit. qui se mortem pro nobis exposuit.

malus homo · de malo thesauro cordis sui profert
mala · Ex abundantia enim cordis · os loquitur · Mt. lc. — Mt lviii.
Omnis arbor que non facit fructum bonum · excidetur & — lc v lx.
in ignem mittetur · Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos ·
Non omnis qui dicit mihi domine domine intrabit xliiii. — Mt lviii.
in regnum celorum · sed qui facit uoluntatem patris — lc iii lxiii.
mei qui in celis est · ipse intrabit in regnum celorum. — lo cxvi.
Mt. lc. Multi dicent mihi in illa die · domine domine · — Mt lxi.
nonne in nomine tuo prophetauimus · & in nomi — lc v lxxi.
ne tuo demonia eiecimus · & in tuo nomine uir
tutes multas fecimus · Et tunc confitebor illis · quia
numquam noui uos · Discedite a me qui operamini ini
Omnis ergo qui audit uerba mea hec · xlv. Iquitatem · — Mt lxi.
& facit ea · assimilabitur uiro sapienti · qui edifi — lc v lxxi.
cauit domum suam supra petram; & descendit plu
uia · et uenerunt flumina · & flauerunt uenti · et
irruerunt in domum illam & non cecidit · fundata
enim erat supra petram · Et omnis qui audit uerba
mea hec & non facit ea · similis erit uiro stulto
qui edificauit domum suam supra arenam · Et de
scendit pluuia · et uenerunt flumina · et flauerunt
uenti · et irruerunt in domum illam et cecidit · & fuit
ruina eius magna · Mt. Mr. lc. Et factum est — Mt lxvi.
cum consummasset ihesus uerba hec · admirabantur turbe — Mr ii xiii.
super doctrina eius · Erat enim docens sicut potesta — lc iiii.
tem habens · non sicut scribe eorum & pharisei Mt. Mr. — Mt lxxvi.
Videns autem turbas misertus est eis · quia erant uexa — Mt vi lxiii.
ti · & iacentes sicut oues non habentes pastorem · — Mat lxxviii.
Mt. Mr. lc. Et conuocatis xii · discipulis suis · — Mr ii xxviii.
dedit illis potestatem spirituum immundorum · ut eicerent — lc lxxxvi.

Aug. Apostolis dedit potestatem non solum super naturas ut eas curarent. sed demones ut eos eicerent. sed elementa ut ea mutarent. sed animas ut eas absoluerent apostolis. sed mortem ut eam compescerent. sed angelos ut corpus domini conficerent.

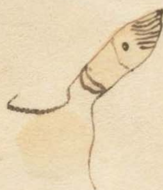
Aug. Lapides eorum. Ex abiectissimis. ex ignobilissimis. ex paucissimis. nobilitatem multiplicatam. doctissima eloquia. preclarissima ingenia. copiosissima agmina acutorum. facundorum atque doctorum.

Ber. Tales decebant huius generis pastores. qui et dicere essent uel me laudantem et misericordia suscipientem. | Sapientes. ut ad uiam et rationem ducerent qui deuiant ad caulas. | Potentes. qui possint super uiam et cetera ut supra.

eos· & curarent omnē languorē· & omnē infir
Mt x xci mitatē. Lc. Et misit illos pdicare regnū dī· &
Mt x xv ait ad illos· Nichil tuleritis in uia· Mt. In uiā
gentiū ne abieritis· & in ciuitates samaritanorū
ne intraueritis· sed potius ite ad oues que perierūt
Mt lxxxii domus isrł. Mt. Mr. Lc. Euntes autē pdica
Mr ii liii te dicentes· quia appropinquauit regnū celorū.
Lc lxxxvii Infirmos curate· mortuos suscitate· leprosos mun
date· demonia eicite· Gratis accepistis· gratis date.
Nolite possidere aurū neq; argentū neq; pecuniā
in zonis uris· neq; peram in uia portetis· Lc.
Mt x lxxxiii Neq; panē neq; duas tunicas· neq; calciamta neq;
Mr cliii uirgā; dignus ē enī operarius cibo suo· Mt. Mr. Lc.
Lc ii lxxxvii In quācūq; ciuitatē aut castellū intraueritis.
Lc x cxv interrogate qs in ea dign' ē· & ibi manete donec
Lc cxiii exeatis· Lc. Edentes & bibentes que apponunt
Mt v lxxxiiii uobis· & curate infirmos qui in ea st. Lc. Et no
Lc cxl lite exire de domo in domū· Mt. Lc. Intrantes
autē in domū salutate eā dicentes· Pax huic
domui· Et si quidē dom' fuerit digna· ueniet
pax ura sup illā. Si autē n̄ fuerit digna pax
Mt lxxxv ura ad uos reuertet. Mr. Mt. Lc. Et quicūq;
Mr ii lv n̄ receperit uos· neq; audierit sermones uros·
Lc lxxxviii exeuntes foras de domo uł ciuitate· excutite
puluerē de pedib' uris in testimoniū illis· Mt.
Mt lxxxvi Amē dico uobis· tolerabilius erit terre sodomorū
Lc v cviii & Gomorreorū in die iudicii quā illi ciuitati
Mt vi lxxxviii Mt. Lc. Ecce ego mitto uos· sicut oues in
Mr cxxxviii medio luporū· Estote ergo prudentes sicut serpentes
& simplices sicut columbe· Cauete autē ab ho

minib⁹. Tradent eni uos in conciliis & in sy-
nagogis suis flagellabunt uos. & ad psides & ad
reges ducemini ppt me in testimoniu illis & gen
tib⁹. Cu autem tradent uos in synagogis. & ad ma — Mr lxxxviii
gistratus & potestates. nolite solliciti esse qualiter — Mr ii cxli
aut quid respondeatis. aut qd dicatis. Dabitur eni — Le cxlviii
uob in illa hora qd loquamini. Non enim uos
estis qui loquimini. s; sps patris uri qui loquitur
in uobis. Alr. Mr. Tradet autem fr frem in mor
tem. & pat filiu. & insurgent filii in parentes. et
morte eos afficient. & eritis odio omib⁹ ppter
nom meu. Qui autem pseuerauerit usq; in finem.
hic saluus erit. Cu autem psequentur uos in ciui — Mr lxxxviii
tate ista. fugite in aliam. Amen dico uobis. n — Mr v lxxxviii
consumabitis ciuitates isrl. donec ueniat filius
hominis. Alr. Le. Lo. Non e discipls sup magi — Mr xc / Le iiii lviii
stru. neq; seruus sup dnm suu. Sufficit discipulo. — Lo cxviii
ut sit sicut magister ei⁹. et seruus sicut dns ei⁹.
Mr. Si patremfamilias beelzebub uocauerunt. — Mr x xci
quantomagis domesticos ei⁹. Ne g timueritis eos.
Alr. Mr. Le. Nichil eni opertu qd n reuelabitur. — Mr xcii
& occultu qd n scietur. Mr. Le. Qd dico uobis — Mr ii xl / Le lxxx
in tenebris dicite in lumine. & qd in aure au
ditis pdicate sup tecta. Le. Dico autem uob amicis — Le cxlv
meis. Mr. Nolite timere eos qui occidunt corp⁹. ani — Mr v cxciii
ma autem n possunt occidere. S; potius eu timete.
qui potest & anima & corp⁹ pdere in gehenna.
Nonne duo passeres asse ueneunt. & unus ex illis
n cadet sup tra sine patre uro. Mr. Le. Uri autem — Mr xciii
& capilli capitis. oms numerati st. Nolite ergo — Le v cxlv

Ambs. Hec e pfessio q ho diuinitus uocatus sit cognitum, et consilii labiis exprimit celeste oraculum.

22

timere· multis passerib⁹ meliores estis uos· Omnis ergo
qui confitebitur me coram hominib⁹· confitebor et ego
eum coram patre meo qui est in celis· lc· et coram anglis ei⁹.
mt xciiii· | Mt· Mr· lc· Qui autem negauerit me coram homi
mr ii lxxxvi | nib⁹· mt et confusus me fuerit in generatione ista
lc cxlvi | adultera et peccatrice· Mt· lc· negabo et ego eum
coram patre meo qui est in celis et anglis ei⁹. Mt·
Et filius hominis confundet eum cum uenerit in gloria
mt xcv· | patris sui cum anglis sanctis. Mt· Lc· Nolite arbitrari
lc v· clx· | quod uenerim pacem mittere in terram. Non ueni pacem
mittere· sed gladium lc· Erunt enim ex hoc amodo quinque
in domo una diuisi· tres in duo· et duo in tres
diuident. Mt· lc· Veni enim separare hominem ad
uersus patrem suum· et filiam aduersus matrem suam et
nurum aduersus socrum suam et inimici hominis do
mt xvi | mestici ei⁹. Mt· lc· Qui amat patrem aut matrem
lc v lxxxi | plusquam me· non est me dign⁹. Et qui amat filium aut
filiam super me· non est me dign⁹. Et qui non accipit cru
cem suam et sequitur me· non est me dign⁹. lc· nec po
mt xcvii | test meus esse discipulus. Mt· lc· lo· Qui inuenit
lc iii ccxi· | animam suam perdet eam. Et qui perdiderit animam
lo cv· | suam propter me· inueniet eam Mr· Mt· lc· lo·
mt xcviii· / mr i xcvii· | Et qui recepit uos· me recipit· Et qui me recipit·
lc cxcvi· / lo cxx· | recipit eum qui me misit· Mt· Qui recipit prophe
mt xcviiii· | tam in nomine prophete· mercedem prophete accipiet·
Et qui recipit iustum in nomine iusti· mercedem iusti
mt c· | accipiet· Mt· Mr· Et quicumque potum dederit uni
mr v· xcviii· | ex minimis istis calicem aque frigide tantum in
mt x ci | nomine discipuli· Mt· quia xpi estis· amen dico
uob· non perdet mercedem suam· Mt Et factum est cum

consūmasset ihc p̄cipiens .xii. discipłis suis: tran
siit inde ut doceret et p̄dicaret in ciuitatib; eo͞r. le lxxxviii
Exeuntes autē discipli p̄dicabant ut penitentiā vii. or lvi.
agerent. et demonia multa eiciebant. & unge
bant oleo multos egrotos & sanabant. xlvi.
Et die tertio nuptię factę st̄ in chana galileę. & lo x xviii
erat mat̄ ihū ibi. Vocatus ē autē & ihc̄. & di
scipli eius ad nuptias. Et deficiente uino. dicit
mat̄ ihū ad eū. Uinū n̄ habent. & dicit ei ihc̄.
Quid m̄ & t̄ mulier. Nondū uenit hora mea.
Dicit mater eius ministris. Q͞dcūq; dixerit uob
facite. Erant autē ibi lapideę hydrię sex positę
sc͞dm purificationē iudeo͞r. capientes singulę
metretas binas uł ternas. Dicit eis ihc̄. Implete
hydrias aqua. Et impleuert̄ eas usq; ad sūmū.
Et dicit eis ihc̄. haurite nc̄. & ferte architriclino.
Et tulerunt. Ut autē gustauit architriclinus aquā
uinū factā. & n̄ sciebat unde esset. ministri
autē sciebant qui hauserant aquā. uocat spon
sū architriclinus. et dicit ei. Omīs homo p̄mū
bonū uinū ponit. & cū inebriati fuerint. tc̄
id q͞d deterius ē. Tu autē seruasti bonū uinū
usq; adhuc. Hoc fecit initiū signo͞r ihc̄ in chana
galileę. et manifestauit gl͞am suā. xlvii.
Cū autē descendisset de monte. secutę sunt eū or lxviii
turbę multę. Et ecce leprsus ueniens. genu flexo or ii xviii
adorabat eū dicens. Dn̄e. si uis potes me mun lo xxvii.
dare. Et extendens manū. tetigit eū ihc̄ dicens.
Volo. Mundare. Et confestim mundata ē lepra
eius. Et ait ihc̄. Vide nemini dixeris. s; uade

Tetigit. Jo. n̄ rex ap͞d illū
nobilio͞r. n̄ pauper infimior.
n̄ diues potentio͞r. n̄ dn̄s p̄po
tēs. n̄ suus dectio͞r. sed oib;
equalis. oib; iudex. oib; d͞s. ꝛ d͞e e͞.
se. Juicet ... ... d͞s p... ma.

ostende te sacerdoti & offer mun⁹ qđ p̄cepit
mr xviii moyses in testimoniū illis· mr· At ille egressus
cepit p̄dicare & diffamare sermonē· ita ut iā n̄
poss; manifeste in ciuitatē introire· s; foris in de-
xlviii sertis locis esse· et conueniebant ad eū undiq;·
mt lxiiii Cū autē introisset capharnaū· accessit mt· m· lc· lo.
lc iiii lxv
lo xxxvii ad eū centurio rogans eū & dicens· Dn̄e puer
meus iacet in domo paralyticus· & male torquet̄.
Ait illi ih̄c· Ego ueniā & curabo eū· Et respon-
dens centurio ait· Dn̄e· n̄ sū dignus ut intres
sub tectū meū· s; tantū dic uerbo & sanabit pu-
er m̄s· Nā et ego homo sū sub potestate cōstitu-
tus· habens sub me milites· Et dico huic ua-
de· & uadit· & alio ueni· & uenit· Et seruo
meo fac hoc· et facit· Audiens autē ih̄c mirat⁹
ē· et sequentib⁹ se dixit· Amen dico uob· non
mt lxv inueni tantā fidē in isrl̄· mt· lc· Dico autē
lc v clxxiv uobis· qđ multi ab oriente et occidente uenient
& recūbent cū abrahā & isaac & iacob in reg-
no celoꝝ· filii autē regni eicient̄ in tenebras
mt lxvi exteriores· Ibi erit fletus· & stridor dentiū· mt· m·
lc v lxv Et dixit ih̄c centurioni· Vade· & sicut credidisti
fiat t̄· & sanatus ē puer in illa hora· lc·
mt x lxvii Et Reuersus ē centurio in domū suā· et inuenit
seruū qui languerat sanū· Et cū uenisset ih̄c in
domū petri· uidit socrū eius iacentē· & febri-
citantē· & tetigit manū ei⁹· et dimisit eā febris·
et surrexit & ministrabat eis· mt· mr· lc· l.
lc x lxvii Et factū ē deinceps ibat in ciuitatē que uocat̄
naim· & ibant cū illo discipli ei⁹ & t̄ba copiosa·

Cu autē appropinquaret portę ciuitatis· ecce de-
functus efferebatᷣ filius unic⁹ matⁱs suę· Et hec
uidua erat· et turba ciuitatis multa cū illa·
Quā cū uidisset ihc· misedia motus sup eā dixit illi·
Noli flere· Et accessit· & tetigit loculū· hi autē qui
portabant steterunt· Et ait· Adolescens· ṫ dico sur-
ge· Et resedit qui erat mortuus· & cepit loqui·
Et dedit illū matⁱ suę· Accepit autē omīs timor·
& magnificabant dm̄ dicentes· Quia ꝓpheta
magnus surrexit in nob· & quia ds̄ uisitauit
plebē suā· Et exiit hic sermo de eo in uniūsā
iudeam· & omnē circa regionem Mt· Lc
Vespere autē facto· obtulerūt ei multos demonia — Mt x lxvii
habentes· et eiciebat spc ūbo· & omīs male ha-
bentes curauit· ut adimpleretᷣ qđ dictū est p̄
ysaiā ꝓphetā dicentē· Ipse infirmitates nr̄as
accepit· et egrotationes portauit· Videns autem
ihc turbas multas circū se· iussit ire transfretū·
Mt· Lc· Et accedens unus scriba· ait illi· Ma- — Mt v lxviii / Lc cv·
gister sequar te quocūq; ieris· Et dicit ei ihc·
Vulpes foueas habent· et uolucres cęli tabnacula
ubi requiescant· filius autē hominis n̄ habet
ubi caput suū reclinet Lc· Ait autē ad alterū· — Lc x cvi
Sequere me· Ille autē dixit· Dn̄e pmitte me pri- — Mt v lxviii / Lo cvi·
mū ire et sepelire patrē meū· Ihc autem ait·
Sequere me· et dimitte mortuos sepelire mortuos
suos· Lc· Tu autē uade· annuntia regnū dī· — Lc x cvi·
Et ait alt· Sequar te dn̄e· s; pmū pmitte michi
renuntiare his qui domi st· Ait ad illū ihc·
Nemo mittens manū suā in aratrū & aspiciens

retro · aptus est regno dei · Mt. Mr. L. iiii.
Mt lxvii Et ascendente eo in naviculam secuti sunt eum disci
Mr iiii xlvii puli eius · Et ecce motus magnus factus est in ma
Lc lxxviii ri · ita ut navicula operiretur fluctibus · Ipse autem erat
in puppi super cervical dormiens · Et accesserunt
et suscitaverunt eum dicentes · Domine salva nos perimus ·
Et dicit eis · Quid timidi estis modice fidei · Tunc
Mr x xlviii surgens · imperavit vento et mari · Mr. Et dixit ·
tace et obmutesce · et facta est tranquillitas magna ·
Porro homines mirati sunt · dicentes ad invicem · Quis
autem qualis est hic · quia et ventus imperat et mari et
Mt x lxviii Et cum venisset transfretum M. liiii. obediunt ei ·
in regionem gerasenorum · quae est contra galileam · et
cum egressus esset ad terram · occurrerunt ei duo homi
nes habentes demonia de monumentis · Et exeuntes
saevi nimis · ita ut nemo posset transire per viam ·
Lc x lxxxviii Unus enim demonia habens iam temporibus Lc.
multis · et vestimento non induebatur · neque in domo
manebat · sed in monumentis · Mr. Et neque catenis
iam quisquam eum poterat ligare · quoniam saepe compedibus et
catenis vinctus disrupisset · et catenas et compedes
comminuisset · et nemo poterat eum domare · Et
semper nocte ac die in monumentis et in montibus
erat clamans et concidens se lapidibus · Mt. Mr. Lc.
Mt lxviii Videns autem ihesum a longe · occurrit et adoravit eum ·
Mr ii xlviii Et clamans voce magna dixit · Quid nobis et tibi
Lc lxxxiii ihesu fili dei altissimi · Venisti ante tempus torquere
nos · Dicebat enim illi ihesus · Exi immunde spiritus · dic
quod tibi nomen est · At ille dixit · Legio · quia intrave
rant demonia multa in eum · Et rogabant illum ·

ne expellerent eos extra regionē. & ne imparet illis
ut in abyssū irent. Erat autē ñ longe ab illis grex
porcoȝ multoȝ pascens. Demones autē rogabant
eū dicentes. Si eicis nos. mitte nos in gregē por
corū. Et ait illis. Ite. At illi exeuntes. abierunt
in porcos. et magno impetu grex p̄cipitatus est
in mare. Mr. ad duo milia. et suffocati st̄ in mari. Mr xvii x Mr lxxviii
Qui autē pascebant eos fugerunt. & nuntiauerūt
in ciuitate & in agros omnia. Mr. Et ecce tota ciui
tas exiit obuiā ihū. & uiso eo. Mt. lc. & homi
nē sedentē a quo demonia exierant uestitū ac
sana mēte ad pedes ei⁹. & timuerūt. Mt. Mr. lc.
Et rogabant ut transiret a finib⁹ eoȝ. Mr. lc. Cūq;
ascenderet nauī. rogabat uir a quo demonia
exierāt. ut cū eo esset. & ñ dimisit eū. s; ait illi.
Vade in domū tuā ad tuos. & narra quanta tibi
dns̄ fecerit. et miser t⁹ ē tui. Et abiit p̄dicans
in decapolim quanta illi fecisset ihc. & omēs
mirabantur. Mt. Et ascendens in nauiculā trans
fretauit. & uenit in ciuitatē suā. Math. Mr. lc. lo.
Et ecce quatuor uiri portantes in lecto hominē Mt . L . lxx. Mr xx.
qui erat paralyticus. lo. Et querebant eū infer lo xxxvii lo xxxviii
re. & ponere ante illū. Et ñ inuenientes qua
parte illū inferrent p̄ turba. ascenderūt supra
tectū. & p tegulas sūmiserūt illū cū lecto in
mediū ante ihm. Mt. Mr. lc. Quoȝ fidē ut uidit.
dixit. Confide fili. remittuntur tibi peccata tua. Et
ceperunt cogitare scribe & pharisei dicentes.
Quis ē hic qui loquitur blasphemias. Quis potest
peccata dimittere. nisi solus ds̄. Et cū cognouiss;

25

ihc cogitationes eor. respondens dixit ad illos.
Quid cogitatis mala in cordib' uris. Sz; quid est
facilius dicere. dimittunt' t' peccata tua. an di
cere. surge & ambula. Vt autē sciatis qd filius
hominis potestatē habet in tra dimittere pecca
ta. ait paralytico. Tibi dico. surge tolle lectum
tuū. et uade in domū tuā. Et confestim surgēs
corā illis. tulit in quo iacebat. & abiit in domū
suā magnificans dm. Et stupor apphendit oms.
& magnificabant dm. Et repleti st timore dicen
tes quia uidimus mirabilia hodie. Et glorifi
cauerunt dm. qui dedit potestatē talē hominib'.
l vi. Venit g° iterū in chana galileę. ubi lo.
lo xxxvi. fecit aquā uinū. lo. mr. lc. Et erat quidā re
lo xxxvii. gulus. cuius filius infirmabat capharnaum.
mr x lviii. Hic cū audisset quia ihc adueniret a iudea in
lo lxv. iii. galileā. abiit ad eū. et rogabat eū ut descen
deret & sanaret filiū ei'. incipiebat enī mori.
Dixit g° ihc ad eū. Nisi signa & pdigia uideri
tis n credītis. Dicit ad eū regulus. Dne. descen
de priusq moriat filius ms. Dicit ei ihc. Vade.
filius tuus uiuit. Credidit homo sermoni quē
dixit ei ihc. & ibat. Iā autē eo descendente. ser
ui occurrert ei & nuntiauert dicentes. quia
filius ei' uiueret. Introgabat g° horā ab eis. in
qua melius habuerit. Et dixert ei. quia heri
hora septima reliquit eū febris. Cognouit ergo
pat quia illa hora erat. in qua dixit ihc filius
tuus uiuit. & credidit ipse & domus ei' tota.
lc x xxxviii.
mt lxxii. lvii. Et fecit ei conuiuiū leui magnū mt. mr. lc.

in domo sua. Et factū ē discūbente eo in domo. mr xxu
ecce multi publicani & peccatores uenientes ii lc clxxxvi
discūbebant cū ihū & discipulis ei'. mr. Erant enī
multi qui sequebant eū. Et uidentes scribę &
pharisei quia manducaret cū peccatorib' &
publicanis. dicebant discipulis ei'. Quare cū pu
blicanis et peccatorib' manducat & bibit ma
gister ur̄. mt. mr. lc. Hoc audito ihc. ait illis. mt lxxiii
Non necesse habent sani medico. s; qui male habēt. mt mr ii xxu lc xl
Euntes autē discite. qd̄ ē misericordiam uolo & n̄ sacri mt lxxiii
ficiū. Non enim ueni uocare iustos. s; peccato mr ii xxui
res in penitentiā. At illi dixerūt ad eū. Quare lc xl
discipuli iohis ieiunant. lc. frequent & obsecra
tiones faciunt similit & pharisei. discipuli autē
tui edunt & bibūt. mt. mr. et n̄ ieiunant. Quib' mt lxx
ipse ait. Nūquid possunt filii nuptiarū quan mr ii x
diu sponsus cū illis ē ieiunare. Venient aut dies. lc xl
cū auferet ab eis sponsus. et tc̄ ieiunabunt in
illis dieb'. lc. Dicebat autē & similitudinē ad mt lxxii
illos. mt. mr. lc. Quia nemo assumentū panni mr ii xxui
rudis assuit uestimento ueteri. Alioquin aufert lc xl
supplementū nouū a ueteri. et maior scissura fit.
Et nemo mittit uinū nouū in utres ueteres. ali
oquin rumpet uinū nouū utres. & ipsū effun
detur. & utres peribūt. Sed uinū nouū in utres lviii
nouos mittendū ē. & utraq; conseruant. lc. mt cxxvii
Et nemo bibens uetus statī uult nouū. dicit enī
uetus melius ē. mt. lc. Tc̄ responderūt ei qdā v lc cxxviii
de scribis & phariseis dicentes. Magist. uolum'
a te signū uidere. Qui respondens. ait illis. Gene

ratio mala & adultera signū querit & signū
n̄ dabit̄ ei nisi signū ione pphete. Sicut fuit
ionas in uentre ceti tribus dieb⁹. & trib; noctib⁹.
sic erit filius hominis in corde t̄re trib⁹ diebus
et tribus noctib⁹. Viri niniuite surgent in iu
dicio cū generatione ista. & condēpnabunt eā.
quia penitentiā egerunt in p̄dicatione ione.
Et ecce plusq̄ iona hic. Regina austri surget in
iudicio cū generatione ista & condēpnabit eā.
lc x cxxxv quia uenit a finib⁹ t̄re audire sapientiā salo
Mt cxxviii monis. Et ecce plusq̄ salomon hic. Lc. Dico
lc v cxxx. autē uobis. quia multi uenerūt a finib⁹ terre
audire sapientiā salomonis. et ideo maior
salomon hic. Mt. Lc. Cū aūt imūdus sp̄c exierit
ab homine. ambulat p loca arida et querens
requiem & n̄ inuenit. Tc̄ dicit. Reuertar in
domū meā unde exiui. Et ueniens inuenit
uacantē. scopis mundatā et ornatā. Tc̄ uadit
et assumit septē alios sp̄c secum nequiores se.
& intrantes habitant ibi. Et fiunt nouissima
hominis illius. peiora priorib⁹. Sic erit & ge
nerationi huic pessime. lviii. Lc.
Factū ē autē cū hec diceret. extollens uocem
lc x cxxxi. quedā mulier de turba. dixit illi. Beatus uent̄
qui te portauit. et ubera que suxisti. At ille
dixit. Quin immo beati qui audiunt uerbū
dī. et custodiunt illud. lx. Mt. Mr. Lc.
Mt cxxx. Adhuc eo loquente ad turbas. ecce mat̄ ei⁹ & fr̄es
Mr ii xxxv. stabant foris. querentes loqui ei. Dixit autē ei
lc lxxxi quidā. Ecce mat̄ tua et fr̄es tui foris stant.

queretes te. At ille respondens dicenti sibi ait.
Que est mater mea et qui sunt fratres mei? Et extendens
manum in discipulos suos dixit. Ecce mater mea
et fratres mei. Quicumque enim fecerit voluntatem pa
tris mei qui in celis est ipse meus et frater et soror et mater est.
Hec illo loquente ad eos. lxi. Mat. e.
ecce princeps synagoge unus cui nomen iairus
accessit et adorabat eum dicens. Filia mea modo
defuncta est sed veni impone manum super eam
et vivet. Et surgens sequebatur eum et discipuli
eius. Et ecce mulier que sanguinis fluxum pa
tiebatur xii annis. Mr. Lc. Et fuerat multa
perpessa a compluribus medicis et erogaverat omnia
sua nec ab ullo potuit curari. sed magis dete
rius habebat. venit in turbam retro. et teti
git fimbriam vestimenti eius. Mr. Dicebat enim
intra se. Quod si vestimentum eius tetigero salva
ero. Et confestim stetit fluxus sanguinis eius.
Mr. Et sensit corpore quod sanata esset a plaga.
Et statim ihesus cognoscens in semetipso ait. Mr. L.
Quis me tetigit? Dixit petrus et qui cum eo erant.
Preceptor. turbe te comprimunt et affligunt. et dicis
quis me tetigit? Et dixit ihesus. Tetigit me aliquis.
Nam et ego novi virtutem de me exisse. Et circum
spiciebat videre eam que hoc fecerat. Videns
autem mulier quia non latuit. procidit ante pe
des eius. et ob quam causam tetigerit eum indicavit
coram omni populo. et quemadmodum confestim sa
nata sit. At ipse dixit. Filia fides tua te salvam
fecit. vade in pace. Mr. et esto sana a plaga

Mt. ix.

Mt. lxxiiii
Mr. ii. xlviii
Lc. lxxv

Legitur in historia ecclesiastica quod in cesarea
quam sanavit emorroissa fecit statuam
eneam habitum et fimbrias ferentem et
ymaginem ihesu ad pedes columpne
nascebatur quedam herba ignota que postquam
surgens ... columpna ... statue
...
basis erea. que adeo medicinalis
erat quod quibuslibet morbis sanat et
manet usque hodie. sic dicitur ibi.

Beatus ambrosius in sermone de salomone
dicit hanc martham fuisse. Dicunt
etiam ... circa ... ...
... ...
... sanguinis fluxu ...
... martha ... septem expelle
demones de ... ...
... ...

tua · mr̄ · luc Adhuc eo loquente · uenit ab archi
synagogo dicens ei quia mortua ē filia tua · qͥd
ultra uexas magistrū · Ihc autē audito hoc ūbo ·
ait archisynagogo · Noli timere · crede tantū et
salua erit · Et n̄ admisit quēquā sequi se · nisi
petrū & iacobū & iohem frēm iacobi · Et cum
uenissꝫ in domū archisynagogi · uidit tibicines
& turbā tumultuantē · & flentes & eiulantes
multū · Et ingressus dicebat · Recedite · non ē
enī mortua puella sꝫ dormit · Et deridebant
eū · scientes qđ mortua esset · Ipse ū eiectis omībꝰ ·
assūpto patre & matre puellę · & qui secū erant
ingredit ubi erat puella iacens · et tenens ma
nū eius · ait illi · Thalithacumi · qđ ē interp̄ta
tū · Puella t̄ dico surge · Et reuisus ē sp̄c eiꝰ · & sur
rexit continuo puella & ambulabat · Erat autē
annoꝝ · xii · Et obstupuert omīs stupore maxi
mo · Et p̄cepit illis uehemēter · ut nemo id sci
ret · Et iussit dari illi manducare · Et exiuit
fama hec in uniuersā terrā illā · mt · lxii
mt x lxxv Et transeunte inde ihū · secuti st̄ eū duo ceci cla
mantes & dicentes · Miserere nr̄i fili dauid · Cū
autē uenissꝫ domū accesserū ad eū ceci · & dicit
eis ihc · Creditis quia possū hoc facere uobꝭ · Dicū
ei · Utiq; dn̄e · Tc̄ tetigit oculos eoꝝ dicens · Secdm
fidē urām fiat uobis · Et apti st̄ oculi eoꝝ · Et
cōminatus ē illis ihc dicens · Uidete ne quis sciat
Illi autē exeuntes · diffamauerū eū in uniūsā
t̄rā illā · Egressis autē illis · ecce obtulerunt
ei hominē mutū demoniū habentē · Et eiecto

demonio. elocutus est mutus. & admirate sunt turbe
dicentes. Numquam apparuit sic in israel. Mt. 10.
Numquid iste est filius david? Al. Mt. Lc. lxxii.
Pharisei autem dicebant. In beelzebub principe
demoniorum hic eicit demones. Al. Mt. Lc.
Ipse autem ut vidit cogitationes eorum. dixit eis. Mt cxx
Omne regnum in seipsum divisum desolabitur. & domus Lo vii lxxxv
divisa adversus se non stabit. Si autem & satanas Mt cxxi
in seipsum divisus est. quomodo stabit regnum ipsius? Mr ii xxxii
Non potest stare. sed finem habet. quia Mr. Lc. Lo cxxvii
dicitis in beelzebub eicere me demonia. Si
autem ego in belzebub eicio demonia. filii vestri
in quo eiciunt? Ideo ipsi iudices vestri erunt. Porro si
in digito dei eicio demonia. profecto pervenit in
vos regnum dei. Aut quomodo potest quisquam intrare
in domum fortis. & vasa eius diripere in quibus con
fidebat. nisi prius alligaverit fortem. & tunc domum
illius diripiet. Qui non est mecum contra me est. Mt. Mt cxxii
Et qui non congregat mecum spargit. Ideo Mr. Lc. Mr ii xxxiii Le cxxviii
dico vobis. Omne peccatum et blasphemia remit
tetur hominibus. spiritus autem blasphemie non remittetur.
Et quicumque dixerit verbum contra filium hominis. re
mittetur ei. Qui autem dixerit contra spiritum sanctum. non
remittetur ei neque in hoc seculo neque in futuro. Mt. Mt x cxxiii
Aut facite arborem bonam et fructum eius bonum. aut
facite arborem malam et fructum eius malum. Siquidem
ex fructu arbor agnoscitur. Progenies viperarum.
quomodo potestis bona loqui cum sitis mali? Mt. Lc. Mt v cxxv
Ex abundantia enim cordis os loquitur. Bonus homo Le lxii
de bono thesauro profert bona. & malus homo.

de malo thesauro pfert mala. Mt. Dico autem
uobis. qm omne ūbū ociosū qd locuti fuerint
homines reddent rationē in die iudicii. Ex
uerbis enī tuis iustificaberis. & ex uerbis tuis
condempnaberis. Lc. lxiiii

lc x. cxxii Factū ē autē dū irent. & ipse intrauit in quoddā
castellū. & mulier quedā martha nomine exce-
pit illū in domū suā. Et huic erat soror. nomi
ne maria. Que etiā sedens secus pedes dn̄i au
diebat uerbū illius. Martha autē satagebat
circa frequens ministeriū. Que stetit & ait. Dn̄e.
n̄ ē t cure qd soror mea reliqt me solā ministra
re. Dic ḡ illi. ut me adiuuet. Et respondens.
dixit illi dn̄s. Martha martha sollicita ēs & tur
baris erga plurima. Porro. unū ē necessarium.
Maria optimā partē elegit. que n̄ auferet ab ea.

Mt cii Iohannes autē cū audisset in uinculis Mt. lc.
lc v lxviii opa xp̄i. conuocans duos de discipulis suis. misit
ad dn̄m dicens. Tu es qui uenturus es. an aliū
expectamus. Lc. In ipsa autē hora. curauit
multos a languorib; & plagis. & spiritib; malis.
& cecis multis donauit uisū. Mt. Lc. Et re
spondens. dixit illis. Euntes renuntiate iohi. q
uidistis & audistis. quia ceci uident. claudi
ambulant leprosi mundant. Surdi audiunt.
mortui resurgunt. pauperes euangelizant. Et beat
ē. qui n̄ fuerit scandalizat in me. Illis autē abe
untib; cepit ihc dicere de iohe ad turbas. Quid exi
stis in desertū uidere. harundinē uento agitatā.
Sed qd existis uidere. hominē mollib; uestitus

indutum? Ecce qui in ueste preciosa sunt & delitiis
in domibus regum sunt. Sed quid existis uidere?
Prophetam? Utique dico uobis & plusquam prophetam.
Mt. Mr. Lc. Hic est enim de quo scriptum est Ecce Mt cii
mitto angelum meum ante faciem tuam qui preparabit Mr V l
uiam tuam ante te. Mt. Lc. Amen dico uobis maior Lc lxx
inter natos mulierum propheta iohannes baptista nemo est. Mt ciii
Qui autem minor in regno celorum maior est illo. Lc. Lc V lxxi
Et omnis populus audiens & publicani iustificauerunt Lc lxxii
deum baptizati baptismo iohannis. Pharisei autem & X
legisperiti consilium dei spreuerunt in semetipsos non
baptizati ab eo. Mt. Lc. A diebus autem iohannis Mt cv
baptiste usque nunc regnum celorum uim patitur & uio Lc V cxciii
lenti rapiunt illud. Mt. Omnes enim prophete & Mt cvi X
lex usque ad iohannem prophetauerunt. Si uultis re
cipere. ipse est helyas qui uenturus est. Qui habet
aures audiendi audiat. Mt. Lc. Cui autem si Mt cvii
milem estimabo generationem istam? Similis est pu V
eris sedentibus in foro. qui clamantes coequalibus Lc lxxvii
dicunt. Cecinimus & non planxistis saltastis. Lamen
tauimus uobis & non planxistis. Uenit enim iohannes
neque manducans neque bibens. & dicunt demo
nium habet. Uenit filius hominis manducans
& bibens. & dicunt. Ecce homo uorax & potator
publicanorum & peccatorum amicus. & iustificata est sa
pientia a filiis suis. Mt. Lc. .lxvi. Mt cviii
Tunc cepit exprobrare ciuitatibus in quibus facte sunt Lc V cxv
plurime uirtutes eius quia non egissent penitentiam.
Ue tibi corozaim. ue tibi bethsaida. Mt. Lc. Quia si
in tyro & sydone facte fuissent uirtutes que facte

29

st in uobis· olim in cilicio & cinere penitentiã
egissent· Veruntamẽ dico uob· tyro & sydoni re-
missius erit in die iudicii quã uobis· Et tu caphar
naum· nũquid usq; ad celũ exaltaberis· Usq; in
Mt cxiiii · infernũ descendes· Mt. lc· Quia si in sodomis
facte fuissent uirtutes que facte st in te· forte man
sissent usq; in hũc diẽ· Veruntamẽ dico uobis· quia
t̃re sodomorũ remissius erit in die iudicii quã t̃.
Mt lxi · Et cũ uenissent apli ad ihm̃· nuntiauerũt lxvii
Lc viii xci · ei omnia quecũq; fecerant & docuerant· Mr· Et
Mr lxii · ait illis· Venite seorsũ in desertũ in locũ & req̃
escite pusillũ· Erant enĩ qui ueniebant multi·
nec manducandi spaciũ habebant· lxxviii
Lc cvii · Post hec autẽ designauit dñs & alios ·lxxii· & misit illos
Mt xcviii · binos ante faciẽ suã in omnẽ ciuitatẽ & locũ
Mr xcvii · quo erat ipse uenturus· Et dicebat illis· Mt. Mr. lc. lo.
Lc cxvii · Qui uos audit· me audit· Et qui uos spernit· me spernit·
Qui autẽ me spernit· spernit eũ qui me misit· Io.
Lc x cxviii · Reuersi sunt autẽ ·lxxii· cũ gaudio dicentes· Dñe
etiã demonia subiciuntũr nobis in nomine tuo·
Et ait illis· Videbã satanã· sicut fulgur de celo ca-
dentẽ· Ecce dedi uobis potestatẽ calcandi supra
serpentes & scorpiones· et supra omnẽ uirtutẽ
inimici· & nichil uobis nocebit· Veruntamẽ in
hoc nolite gaudere· quia sp̃c uobis subiciuntũr·
Gaudete autẽ qđ nomina ũra scripta st in celis·
Mt cx · Mt· lc· In ipsa hora exultauit in spũ sc̃o· & dix̃·
Lc v cxviii · Confiteor tibi dñe pat̃ celi & t̃re· quia abscondisti
hec a sapientib; & prudentib; & reuelasti ea
paruulis· Etiã pat̃· quia sic fuit placitũ ante te·

Omnia mihi tradita sunt a patre meo. Mt. Lc. Lo. Mt cxi
Et nemo novit filium nisi pater. neque patrem quis novit lc iii cxviii
nisi filius. et cui voluerit filius revelare. Et lo cxlviii
conversus ad discipulos suos. dixit. Venite ad me
omnes qui laboratis Mt. et onerati estis. et ego re Mt x xiii
ficiam vos. Tollite iugum meum super vos. et discite
a me quia mitis sum et humilis corde. et invenie
tis requiem animabus vestris. Iugum enim meum suave est.
et onus meum leve est. Mt. Lc. Siquis venit Mt xcvi.
ad me et non odit patrem suum et matrem. et uxorem. lc v clxxxv.
et filios et filias. et sorores. adhuc autem et ani
mam suam non potest esse meus discipulus. Lc. lc x lxxxiii
Quis enim ex vobis volens turrim edificare: non prius
sedens computat sumptus qui necessarii sunt si habet
ad perficiendum. Ne postea quam posuerit funda
mentum et non potuerit perficere. omnes qui vident
incipiant illudere ei dicentes. quia hic homo
cepit edificare et non potuit consummare. Aut quis
rex iturus committere bellum adversus alium regem.
nonne sedens prius cogitat si possit cum x. milibus oc
currere ei qui cum xx. milibus venit ad se. Alioquin.
adhuc illo longe agente. legationem mittens
rogat ea que pacis sunt. Lc. Mr. Sic ergo omnis ex lc lxxxiiii
vobis qui non renuntiat omnibus que possidet. non Mt v xcv.
potest meus esse discipulus. Lc. Mt. Mr. lxviii.
Et factum est in sabbato secundo primo cum transiret ihesus lc xli
per sata. vellebant esurientes discipuli eius spicas Mt ii cxiii
et manducabant. confricantes manibus. Quidam Mt xxiii
autem phariseorum dicebant illis. Quid facitis quod

qđ non licet in sabbatis. Et respondens ihc ad
eos dixit. Nec hoc legistis qđ fecit dauid cũ esu
riret ipse & qui cũ eo erant. quomõ intrauit in
domũ dĩ & panes ꝓpositionis sũpsit & mandu
cauit & dedit his qui cũ eo erant. quos ñ licebat
ei manducare. nisi solis sacerdotib;. Et dicebat
Mt x xv. illis. Mt. Aut ñ legistis in lege quia sabbatis sa
cerdotes in tẽplo sabbatũ uiolant & sine crimi
ne st. Dico autẽ uobis. quia tẽplo maior ē hic.
Mt xxv. / Mt u cxvi. / Lc xlu. Mt. Mr. Lc. Sabbatũ ꝓpt homines factũ ē.
& ñ homo ꝓpt sabbatũ. Lc. Mr. Mt. Lxv.
Factũ ē autẽ & in alio sabbato ut in synagogã
& diceret. & erat ibi homo. & dextera man; eius
Lc xlu. / Mt u cxvi. / Mt xxv. arida. Obseruabant autẽ scribę & pharisei si
in sabbato curaret. ut inuenirent accusare illũ.
Ipse uero sciebat cogitationes eoꝝ. Et ait homini
qui habebat manũ aridã. Surge & sta in me
diũ. Et surgens stetit. Ait autẽ ad illos ihc. Interro
go uos si licet sabbato bene facere an male. ani
mã saluã facere an ꝑdere. At illi tacebant.
Et circũspectis omnib; dixit homini. Extende ma
nũ tuã. Et extendit. Et restituta ē man; eius
sanitati sicut & altera. Et dixit ad eos. Quis erit
ex uobis homo qui habeat ouẽ unã. & si ceciderit
hec sabbatis in foueã. nõne tenebit & alleuabit eã.
Quanto magis melior ē homo oue. Ideoq; licet
Mt x cxviii. sabbato bene facere. Lc. Ipsi autẽ repleti st in
sipientia. & colloquebant ad inuicẽ quidnã face
rent ihũ. Mt. Ihc autẽ sciens secessit inde. & se
cuti st eũ multi et curauit eos omnes. Et ꝑcepit

eis ne manifestu̅ eu̅ facerent. ut adimpleret̅
qđ dictu̅ ꝑ ysaiā ꝓphetā dicente̅. Ecce puer m̅s
que̅ elegi. dilectus m̅s in quo bene co̅placuit
anime mee. Ponā sp̅m meu̅ sup eu̅. & iudiciu̅
gentib; nuntiabit. Non contendet neq; clama
bit. neq; audiet aliq̅s in plateis uoce̅ ei9. Harun
dine̅ quassatā n̄ confringet & linu̅ fumigans
n̄ extinguet. donec eiciat ad uictoriā iudicium
& in nomine eius gentes sperab̅t. lc. Mt. lxxv
Factu̅ ē aute̅ in illis dieb; exiit in monte̅ orare. lc xliiii
& erat ꝑnoctans in oratione di̅. Mr. lc. Et cu̅ mt v cxxxv
dies factus esset. uocauit discipl̅os suos. & exiens mt xxxvi
de domo. sedebat secus mare. & c̅gregate sunt lc vi lxxvi
ad eu̅ turbe multe. ita ut nauiculā ascendens
sederet. et om̅is turba stabat in littore. & locut9
est eis multa in parabolis dicens. lxxvi.
Et ecce exiit qui seminat seminare. Et du̅ semi
nat. quedā ceciderunt secus uiā et conculcata
sunt. & uenerunt uolucres. & comederu̅t ea. Alia
aute̅ ceciderunt in petrosa ubi n̄ habebat t̄rā
multā. et continuo exorta s̄t. quia n̄ habebant
altitudine̅ t̄re. Sole aute̅ orto. estuauerunt. et
quia n̄ habebant radice̅ aruerunt. Alia aut̄
ceciderunt in spinas. et creuerunt spine. & suffo
cauerunt ea. Alia u̅ ceciderunt in terrā bonā
& dabant fructu̅. aliud centesimu̅. aliud sexage
simu̅. aliud tricesimu̅. Mr. lc. Hec dicens cla
mabat. Qui habet aures audiendi audiat.
Aliā parabolam ꝓposuit illis dicens. lxxviii. mt x cxxxv
Simile factu̅ est regnu̅ celo͡r homini. qui semina
uit

bonū semen in agro suo. Cū autē dormirent
homines. uenit inimicus ei' & sup seminauit zi
zania in medio tritici & abiit. Cū autē creuiss&
herba & fructū fecisset; tc̄ apparuerūt & zizania.
Accedentes autē serui prīsfamilias. dixerūt ei. Dn̄e.
nonne bonū sem̄ seminasti in agro tuo? Vnde ergo
habet zizania? Et ait illis. Inimicus homo hoc
fecit. Serui autē dixerūt ei. Uis im' & colligim' ea?
Et ait. Non. Ne forte colligentes zizania eradice
tis simul & triticū cū eis. Sinite utraq; crescere
usq; ad messē. et in tēpore messis dicā messorib'.
Colligite primū zizania & ligate ea fasciculos ad
cōburendū. Triticū autē congregate in horreū meū.
Mt cxxxvii — Aliam parabolā pposuit eis dicens. .Lxxiiii.
Mr ii xliiii — Cui simile ē regnū di. & cui simile esse existimabo
Lc cxvii — illud. aut cui parabole cōparabim' illud? Simile
ē grano sinapis. qd accipiens homo seminauit
in ortū suū; qd minimū quidē ē omib' olerib'. &
fit arbor. ita ut uolucres celi ueniant & habitent
in ramis eius. Mt lc. Lxxv.
Mt cxxxviii — Aliam parabolā locutus ē eis. Simile ē regnū ce
Lc v clxviii — loꝝ fermēto. qd acceptū mulier. abscondit in farine
satis trib'. donec fermētatū ē totū. Mt. Mr
Mt cxxxviiii — Hec omnia locutus ē ihc in parabolis ad turbas. Mt.
Mr ii xlv — Et talib' multis parabolis loquebat̄ eis u'bū. prout
poterant audire. Mt. Et sine parabolis n̄ loquebat̄
eis. ut impleret̄ qd dictū erat p pphetā dicentē.
Apiā in parabolis os meū. eructuabo abscondita
a cōstitutione mundi. Mt Et accedentes discipli
dixerūt ei. Quare in parabolis loqueris eis? Qui

respondens. ait illis. Quia uob datu e nosse my
steriu regni celo. aliis autem n e datu. Mt. Seor
su autem discipulis suis disserebat omnia. H. ac. lc. lo.
Ideo in parabolis loquor eis. qa uidentes n ui
dent. & audientes n audiunt neq; intelligunt.
& implet in eis pphetia ysaie dicens. Auditu
audietis & n intelligetis. & uidentes uidebitis
& n uidebitis. Incrassatu e eni cor popli huius.
& aurib grauit audier. & oculos suos clauser.
nequando oculis uideant & aurib audiant. &
corde intelligant. & cuertant. & sane eos. Mt. lc.
Vri autem beati oculi. quia uident. & aures ure qa
audiunt. Am quippe dico uobis. quia multi p
phete & iusti cupier uidere que uidetis & non
uider. & audire que auditis. et n audier. lxxvi.
Vos autem audite parabola seminantis. Omis qui
audierit ubu regni. & n intelligit. uenit malus
& rapit qd seminatu e in corde ei. hic e qui semi
natus e secus uia. Qui autem sup petrosa seminat
e. hic qui uerbu audit. & continuo cu gaudio
accipit illud. Non habet autem in se radice. sed e
temporalis. Facta autem tribulatione & psecutio
ne. ppt ubu continuo scandalizatur. Qui autem
e seminatus in spinis. hic e qui ubu audit. et
sollicitudo secli istius & fallacia diuitiaru suffo
cat ubu. et sine fructu efficit. Qui u in tra bona
seminatus e. hic e qui audit uerbu & intelligit.
& fructu affert. & facit aliud quide centu. aliud
autem sexaginta. porro aliud triginta. Mr. lxxvi.
Sic e regnu di. quemadmodu si homo iactat semente

Mt cxxxii
Mr v xxxvi
Lc lxxvii
Lo c viii

Mt cxxxiiii
Lc v cxx.

Mt cxxxv.
Mr ii xxxviii
Lc lxxviii

IIII

32

in terrã & dormiat & exurgat nocte ac die & semẽ
germinet & increscat dũ nescit ille. ultro enim
t̃ra fructificat. p̃mũ herbã. deinde spicã. deinde
plenũ frumtũ in spica. & cũ se pduxerit fruct?.
statim mittit falcẽ qm̃ adest messis. Mt. Tunc
dimissis turbis. uenit in domũ. & accesserunt
ad eũ discipli eius dicentes. Dissere nob parabo
lã zizaniorũ agri. Qui respondens ait. Qui semi
nat bonũ semen. ẽ filius hominis. Ager autem
ẽ mundus. Bonũ u sem hi st filii regni. Ziza
nia autẽ filii st nequã. Inimicus autẽ qui semi
nat ea est diabolus. Messis uero. consũmatio sc̃li ẽ.
Messores u angli sunt. Sicut g colligunt ziza
nia & igni comburunt. sic erit in consũmatio
ne seculi. Mittet filius hominis anglos suos.
& colligent de regno eius omĩa scandala. & eos
qui faciunt iniquitatẽ. & mittent eos in cami
nũ ignis. ibi erit fletus & stridor dentiũm. Tc̃
iusti fulgebt sicut sol in regno patris sui. Qui
habet aures audiendi audiat. Mt lxxviii.
Mt clx. Simile ẽ regnũ celorũ thesauro abscondito in agro.
quẽ qui inuenit homo abscondit. & p gaudio
illius uadit & uendit uniũsa que habet. & emit
agrũ illũ. Iterũ simile ẽ regnũ celorũ homini que
renti bonas margaritas. Inuenta autẽ unã p̃tio
sa margarita. abiit & uendidit omĩa que ha
buit & emit eam. Iterũ simile ẽ regnũ celorũ
sagene misse in mari & ex omĩ genere piscium
congreganti. Quã cũ impleta esset educentes et
secus litus sedentes. elegerunt bonos in uasa sua.

malos autem foras miserunt. Sic erit in consumma
tione seculi. Exibunt angeli et separabunt malos
de medio iustorum. et mittent eos in caminum ignis.
Ibi erit fletus et stridor dentium. Intellexistis hec
omnia? Dicunt ei. Etiam. Ait illis. Ideo omnis scriba
doctus in regno celorum. similis est homini patrifa-
milias. qui profert de thesauro suo noua et uetera.
Et factum est cum consummasset ihesus parabolas istas. transiit
Et ueniens in patriam suam. Mt. Mr. Lc. Lo. Inde. — Lxxviii / Mt cxli / Mr l l / Lc l xviii / Lo lxviii
docebat eos in synagogis eorum. ita ut mirarentur
et dicerent. Unde huic sapientia hec. et uirtu
tes tales que per manus eius efficiuntur? Nonne
hic est fabri filius? Nonne mater eius dicitur maria.
et fratres eius iacobus et ioseph. et symon et iudas.
et sorores eius nonne apud nos sunt? Unde ergo
huic omnia ista? Et scandalizabantur in eo. Et ait — Lc x. xx.
illis. Utique dicetis mihi hanc similitudinem. Medice
cura teipsum. Quanta audiuimus facta in ca
pharnaum. fac et hic in patria tua. Mt. Mr. Lc. Lo.
Amen dico uobis. quia nemo propheta acceptus est — Mt xlii / Mr l lc / Lc xxi / Lo xxv
in patria sua. Et non fecit ibi uirtutes multas.
propter incredulitatem illorum. lc In ueritate dico uobis.
multe uidue erant in diebus helye in israhel. quando — Lc x. xxii
clausum est celum annis tribus et mensibus sex. cum facta
esset fames magna in omni terra. et ad nullam illa
rum missus est helyas. nisi in sarepta sydonie ad
mulierem uiduam. Et multi leprosi erant in israhel sub
helyseo propheta et nemo eorum mundatus est nisi
naaman syrus. Et repleti sunt omnes in synagoga
ira. hec audientes. Et surrexerunt et eiecerunt

Ibi erit fletus et cetera. Ostendit hic tria genera penarum. scilicet tenebras. fletum et stridorem. [illegible] Jo. z. Nam tenebris [illegible] reddentur. Merito enim qui uidet male concupiscat. tunc nichil uideat quod non displiceat et nichil quod placeat. | Fletus ex maximo dolore et fumo proueniens. reddetur concupiscentiis carnis. in qua male delectati fuerunt. | Stridor dentium ex contrario frigore et [illegible] uenientis. quod est maxima pena [illegible]. reddetur superbie uite.

illum̄ extra ciuitatem̄. & duxerunt illum̄ usq; ad super
lium̄ montis. sup quem̄ ciuitas illorum erat edificata.
ut p̄cipitarent illum̄. Ipse autem̄ transiens p medium illorum̄ ibat. L xxx.

Mt cxliiii
Mr ii lxvii
Lc xc

In illo tempore. Herodes tethrarcha misit ac tenuit iohem. & uinxit eum̄ in carcere ppt herodiadem̄.
uxorem̄ phylippi fr̄is sui. quia duxerat eam̄. Dicebat enim̄ iohes herodi. Non licet t habere eam̄. Mr
Herodias autem̄ insidiabatur illi. & uolebat occidere
eum̄ nec poterat. Mt Timebat enim̄ poplm. quia sicut pphetam̄ eum̄ habebant. Mt. Mr. Similiter
& herodes uolens illum̄ occidere. metuebat. Mr.
Sciens eum̄ uirum̄ iustum̄ & scm. et custodiebat eum.
Et audito eo multa faciebat. et libenter eum̄ audiebat. Mt. Mr. Et cum̄ dies oportunus accidiss;. herodes natalis sui diem̄ cenam̄ fecit p̄ncipib; & tribunis et p̄mis galileȩ. Cumq; introiss; filia ipsius
herodiadis. et saltass; & placuisset herodi. simulq;
recumbentib; rex ait puellȩ. Pete a me qd uis.
& dabo t. Et iurauit illi. quia quicqd petieris dabo t licet dimidium̄ regni mei. Que cum̄ exisset.
dixit matri suȩ. Quid petam̄. Et illa dix. Caput
iohis baptistȩ. Cumq; introisset statim̄ cum̄ festinatione ad regem. petiuit dicens. Volo ut ptinus
des m in disco caput iohis baptistȩ. Et contristatus ē rex. Propt iuramentum̄ autem̄ & simul recumbentes. noluit eam contristare. Misitq; spiculatorem̄. & decollauit iohannem̄ in carcere. & allatum̄
ē caput eius in disco. & datum̄ ē puellȩ. & dedit
matri suȩ. Et accedentes discipli eius. tulerunt

corp⁹ eius & sepelierunt illud. Mt. Et uenientes — Mt cxliiii
nuntiauerunt ihū. Mt. Mr. Lc. Audiuit autē — Mr ii. lxiii
herodes famā ihū & omnia que fiebant ab eo. — Lc xii
& hesitabat eo qđ diceret a quibusdā qđ iohes
surrexit a mortuis. a quibusdā uero quia helyas
apparuit. ab aliis autē qđ pphēta un⁹ de antiquis
surrexit. Mr. Mt. Et ait herodes. Ego decollaui — Mr lx.
iohem. Quis autē ē iste de quo ego audio talia. — iii. Mt cxlv
Lc. Et querebat uidere eū. Mt. Lc. Io. Qđ cū — Mt cxlvi.
audisset ihc secessit inde in nauicula in locum — Lc iii. xcii.
desertū seorsū. Et cū audissent turbe secute sunt — Io xlvii.
eū pedestres de ciuitatib⁹. Et exiens uidit turbā
multā. & misertus ē eius. & curauit languidos
Vespere autē facto. accedentes. xii. lxxxi. Sequitur — Mt cxlvii
dixerunt illi. Dimitte turbas. ut euntes in ca — Mr lxiiii
stella uillasq; que circa sunt diuertant. & inue — Lc i. xciii
niant escas. quia hic in loco deserto sumus. — Io xcviii.
Ihc autē dixit illis. Non habent necesse ire.
date illis uos manducare. Io. Respondit ei
phylippus. Ducentorū denariorū panes nō suffici
ent eis. ut unusquisq; modicū quid accipiat. Mr.
Et dicit eis. Quot panes habetis. Io. Dicit ei
unus ex discipulis eius. andreas frater symonis
petri. Est puer unus hic. qui habet quinq;
panes ordeaceos et duos pisces. Sed hec quid sunt
inter tantos. Lc. Nisi forte nos eam⁹ et
emamus in omnē hanc turbā escas. Qui ait
eis. Lc. Afferte illos mihi huc. Mr. Lc. Et pcepit
illis. ut accūbere facerent omīs secdm contuber
nia. supra uiride fenū. Et discubuerunt in

partes p centenos. & p quinquagenos. Mt. Mr. lc.
A cceptis quinq; panib' & duob' piscib' respexit Io.
in celu. et benedixit illis. & fregit & distribuit di
scipulis. discipli autē turbis. & manducauert
omīs. & saturati st. Tulerunt reliquias. xii. cophi
nos fragmētoꝝ plenos. Manducantiū autē fuit
numerus quinq; milia uiroꝝ. exceptis mulierib'
Mt clviii. Mr vi lxv. & paruulis. Mt. Mr. Et statim iussit discipulos
ascendere in nauiculā. & pcedere eū transfretū
ad bethsaidā. donec dimitteret turbas. Io. Illi
autē homines cū uidissent qd' fecerat signū dice
bant. Quia hic ē uere ppheta. qui uenturus ē
in mundū. Ihc g cū cognouisset quia uenti
essent ut raperent eū & facerent eū regē. fugit.
Mt. Mr. lc. Io. Et dimissa turba ascendit
in montē solus orare. Mt. Mr. lxxxii
Mt ci. Mr iiii lxvii. Io li. V espere autē facto. solus erat ibi. Nauicula autē
in medio mari iactabat fluctib'. Erat enī uent'
contrarius. Quarta autē uigilia noctis. uidens
eos laborantes. uenit ad eos. ambulans supra
mare. Mr. Et uolebat pterire eos. Mt. Mr. Io.
At uidentes eū supra mare ambulantē. turbati
st dicentes. qd' fantasma ē. & p timore cla
mauerunt. Statimq; ihc locutus ē dicens.
h abete fiduciā. ego sū. nolite timere. Respon
Mt x cli. dens autē petrus dixit. Mt. Dn̄e si tu es. iube
me uenire ad te sup aquas. At ipse ait. Veni.
E t descendens petrus de nauicula. ambulabat
sup aquā ut ueniret ad ihm. Videns uº uen
tū ualidū. timuit. Et cū cepisset mergi. cla

mauit dicens. Dne. saluu̅ me fac. Et continuo
ihc extendens manu̅ apphendit eu̅ et ait
illi. Modice fidei quare dubitasti? Mt. Mr. Mt clu
Et cu̅ ascendissent in nauicula̅. cessauit uentus. Mr lxviii
Io. Et stati̅ fuit nauis ad terra̅ qua̅ ibant. Mt.
Qui aute̅ in nauicula erant. uenert̅ et adorauert̅
eu̅ dicentes. Vere filius di es. Mt. Mr. Lc. lxxxiii
Et cu̅ transfretassent. uenert̅ in terra̅ genesar. Et Mt clii
cu̅ cognouissent eu̅ uiri loci illius. miserunt in Mr lxviiii
uniuersa̅ regione̅ illa̅. et obtulert̅ ei om̅s male Lc xxxvi
habentes. et rogabant eu̅ ut ut fimbria̅ uesti
menti eius tangerent. Et quicu̅q; tetigert̅ salui
facti sunt. Iohanni. Altera aute̅ die turba Io lii
que stabat transmare uidit quia nauicula
alia n̅ erat ibi nisi una. et quia n̅ introisset
cu̅ discipulis suis ihc in nauim. s; soli discipli
eius abiissent. Alie u̅ superuenert̅ naues a tybe
riade iuxta locu̅ ubi manducauert̅ panem
gras agentes dno. Cu̅ g̅ uidisset turba quia
ihc non eet ibi neq; discipli eius. ascenderunt
nauiculas et uenerunt capharnau̅ querentes
ihm̅. Et cu̅ inuenissent eu̅ transmare dixert̅
ei. Rabbi. quando huc uenisti? Respondit eis
ihc et dixit. Am̅ amen dico uobis. queritis me
n̅ quia uidistis signa. s; quia manducastis ex
panib; meis. et saturati estis. Opamini n̅ cibu̅
qui perit. s; qui pmanet in uita̅ et̅na̅ que̅ fili
us hominis uob dabit. Hc eni̅ pat̅ signauit
ds. Dixert̅ g̅ ad eu̅. Quid faciem? ut opem opa
di? Respondit ihc. et dixit eis. Hoc e̅ opus di.

35

Io liii ut credatis in eū quē misit ille· Io. Mt. Mr. Dixerūt
Mt iiii lxi ḡ ei. Quod ḡ tu facis signū ut uideam⁹ & credam⁹
Mr lxxvii tibi· Quid operis· Io. Patres nr̄i manducauerūt
Io x liiii manna in deserto· sicut scriptū ē· Panē de celo de
dit eis manducare· Dixit ḡ eis ihc̄· Am̄ dico uob·
n̄ moyses dedit uobis panē de celo· s; pat̄ meus
dat uobis panē de celo uerū· Panis enī di ē· qui
descendit de celo· & dat uitā mundo· Dixerunt
Mt cclxxxiiii ergo ad eū· Dn̄e· semp da nob panē hc̄· Mt. Mr. Lc.
Mr i clxv Dixit autē eis ihc̄· Ego sū panis uite· Qui uenit
Lc cclxvi ad me· n̄ esuriet· & qui credit in me· n̄ sitiet in
Io cxxii quā· Sed dixi uobis· quia & uidistis me· & n̄
Io x lvi creditis· Omē qd dat m̄ pat̄ ad me ueniet· Io.
Io liiii Et eū qui uenit ad me n̄ eiciā foras· Io. Mt. Mr. Lc.
Mt i cclxv Mr clxxvi Quia descendi de celo n̄ ut faciā uoluntatē meā·
Lc cclxxxii s; uoluntatē ei⁹ qui misit me· Mt. Mr. Lc. Io.
Hec ē autē uoluntas eius qui misit me patris· ut
omē qd dedit m̄ n̄ pdā ex eo· s; resuscitē illud
in nouissimo die· Hec ē enī uoluntas patris mei
qui misit me· ut omis qui uidet filiū & credit in eū·
habeat uitā et̄nā· Et ego resuscitabo eū in no
Io lviii uissimo die· Io. Mt. Mr. Io. Murmurabant ḡ
Mt i cxlv iudei de illo· quia dixisset ego sū panis qui de ce
Mr l lo descendi· & dicebant· Nonne hic ē ihc̄ filius io
Lc xviiii seph· cui⁹ nos nouim⁹ patrē & matrē· Quom ḡ
dicit hic quia descendi de celo· Io. Respondit
ḡ ihc̄· & dixit eis· Nolite murmurare inuicē·
Nemo potest uenire ad me· nisi pat̄ qui misit me
traxerit eū· & ego resuscitabo eū in nouissimo
die· Est scriptū in pphetis· & erūt omis docibiles di.

Omnis qui audiuit a patre et didicit. uenit ad me.
lo. Alt. Mr. Lc. Non quia patrem uidit quisquam
nisi is qui est a deo hic uidit patrem. Amen amen dico
uobis. qui credit in me habet uitam eternam. lo. Or. Al. Lc.
Ego sum panis uite. lo. Patres uestri manducauerunt in
deserto manna et mortui sunt. Hic est panis de celo
descendens. ut si quis ex ipso manducauerit non mo-
riatur. lo. Alt. Mr. Lc. Ego sum panis uiuus qui de
celo descendi. Si quis manducauerit ex hoc pa-
ne uiuet in eternum. Et panis quem ego dabo caro mea
est pro mundi uita. lo. Litigabant ergo iudei ad in-
uicem dicentes. Quomodo potest hic nobis carnem suam da-
re ad manducandum. Dixit ergo eis ihesus. Amen amen
dico uobis. nisi manducaueritis carnem filii homi-
nis et biberitis eius sanguinem. non habebitis uitam in
uobis. Qui manducat meam carnem et bibit meum
sanguinem habet uitam eternam. Et ego resuscitabo eum
in nouissimo die. lo. Alt. Mr. Lc. Caro enim
mea uere est cibus. et sanguis meus uere est potus. lo.
Qui manducat meam carnem et bibit meum sanguinem.
in me manet et ego in illo. Sicut misit me ui-
uens pater. et ego uiuo propter patrem. Et qui man-
ducat me. et ipse uiuet propter me. Hic est panis qui
de celo descendit. non sicut manducauerunt patres uestri
manna et mortui sunt. Qui manducat hunc panem.
uiuet in eternum. Hec dixit in synagoga. docens in
capharnaum. Multi ergo audientes ex discipulis eius.
dixerunt. Durus est hic sermo. Quis potest eum audire.
Sciens autem ihesus apud semetipsum quia murmura-
rent de hoc discipuli eius. dixit eis. Hoc uos scan-

lo x lx
ui
lo x lxxii
lo x lxxiii
lo x lxxiiii
lo I lxv
Mr cclxxiiii
M clxv
Lc cclxvi
lo lxxvi
x
B. Voluit dominus panem uite transitorie mutationem [illegible] in panem uite eterne. ut ex hac mutatione [illegible] in cibum [illegible] et corporis mutatione [illegible] mortalis in uitam inmortalem.

lo lxvi
Mr I cclxxxiiii
Mr clxv
Lc cclxxvi
lo x lxvi

lo lxviii — dalizat. lo. mt. mr. lo. Si g̃ uideritis filiu͂
mt l ccc x — ascendente͂ ubi p̃us erat. Sp̄c est qui uiuificat.
mr cxci — caro n̄ pdest quicq̄. lo. Verba que ego locutus su͂
le ccxlvii — uobis sp̄c & uita st̄. Sed st̄ quida͂ ex uobis. qui n̄
lo x lxxi — credt̄. Et dicebat. Pptera dixi uob. quia nemo po
test uenire ad me. nisi fuerit ei datu͂ a patre
lo x lxxiii — meo. lo Ex hoc multi discipl'o͂ ei' abiert̄ retro.
& ia͂ n̄ cu͂ illo ambulabant. Dixit g̃ ihc ad xii.
Nu͂qd et uos uultis abire. lo. mt. mr. lo. Respon
lo lxxiiii — dit g̃ symon petrus. Dn̄e ad que͂ ibim'? Verba
mt l clxvi — uite etn̄e habes. & nos credidim' & cognouim' quia
mr lxxvi — tu es xp̄c filius di. lo Respondit eis ihc. Nonne
lo xciiii — ego uos xii elegi. & ex uobis un' diabol' e͂. Dice
bat aute͂ de iuda symonis scariothis. Hic eni͂ erat
traditurus eu͂. cu͂ esset un' ex xii. lxxxv.
lo xxxvi — Rogauit aute͂ illu͂ quida͂ phariseus. ut pranderet
mt v ccxxxv — apud se. Et ingressus discubuit. Phariseus aute͂
cepit intra se reputans dicere quare n̄ baptizat'
esset ante prandiu͂. Et ait dn̄s ad illu͂. Nu͂ uos pha
risei qd̄ deforis e͂ calicis et catini mundatis. qd̄ aute͂
intus e͂ ur͂m plenu͂ e͂ rapina & iniq̃tate. Stulti
nonne qui fecit qd̄ deforis e͂ etia͂ id qd̄ deint' e͂ fecit.
Veruntam͂ qd̄ sup̄e͂ date elemosina͂. & ecce omi͂a
munda sunt uobis. lxxxvi.
mt cliii — Pharisei & quida͂ de scribis uenientes ab ierosolime͂
mr vi lxxi — & cu͂ uidissent q̃sda͂ ex discipulis co͂munib' manib'
id e͂ n̄ lotis manducare pane͂. uituperauert̄ dicen
tes. Quare discipli tui transgrediunt̄ traditione͂
senio͂. Non eni͂ lauant man' suas cu͂ pane͂ mandu
cant. Ipse aute͂ respondens. ait illis. Quare & uos

transgredimini mandatū dī ꝑpt̄ traditionē urām.
Na dixit ds̄. Honora patrē tuū & matrē. & qui ma
ledixerit patri ul' matri morte moriat̄. Vos autē di
citis. Quicūq; dixerit patri uel matri mun' qd̄cūq; ē
ex me tibi ꝓderit. & n̄ honorificauit patrē suū aut
matrē. & irritū fecistis mandatū dī ꝑpt̄ traditionē
lxvii urām. MR. Pharisei autē & om̄s iudei nisi crebro MT x lxx
lauent man' n̄ manducant. tenentes traditionē
senioꝝ. Et a foro nisi baptizent̄ n̄ comedūt. & alia
multa que tradita st̄ illis seruare. baptismata calicū
& urceoꝝ et eramētoꝝ et lectoꝝ. & alia similia his
faciunt multa. irritū fecistis mandatū dī propt̄
traditionem uestram. MT. MR. MT clxiiii
Hypochritę. bene ꝓphetauit de uobis ysaias dicens. MT vi lxxi
Populus hic labiis me honorat. cor aut̄ eoꝝ longe ē a me.
Sine causa autē colūt me. docentes doctrinas & man
data hominū. Relinquentes autē mandatū dī te
netis traditionē hominū. Et conuocatis ad se turbis dix.
Audite & intelligite. Non qd̄ intrat in os coinquinat
hominē. s; qd̄ ꝓcedit ex ore hoc coinquinat hominē.
MT. Tunc accedentes discipuli ei' dixerūt ei. Scis quia MT x clvi
pharisei audito ūbo scandalizati st̄. At ille respon
dens ait. Omnis plantatio quā n̄ plantauit pater meus
celestis eradicabitur. MT. MR. Sinite illos. ceci st̄ du MT x clvii
ces cecoꝝ. Cecus autē si ceco ducatū p̄stet. ambo in MT x lxxii
foueam cadūt. Et cū introisset in domū a turba.
interrogabat eū petrus. Edissere nob parabolā istā.
At ille dixit. Adhuc & uos sine intellectu estis. Non
intelligitis qd̄ in os intrat in uentrē uadit & in
secessū emittitur. Que autē ꝓcedūt de ore de corde

exeunt & ea coinquinant hominem. De corde enim exe
unt cogitationes male. homicidia. adulteria. fornica
tiones. furta. falsa testimonia. avaritia. nequitie. dolus.
inpudicitia. oculus malus. blasphemia. superbia. stulti
tia. Hec sunt que coinquinant hominem. Mt. Non lo
tis autem manibus manducare, non coinquinat hominem.
Mt clvii. Et inde surgens abiit in fines tyri & sidonis; lxxxvii.
ii Mr lxvii. & ecce mulier chananea gentilis sirophenissa gene
re clamavit dicens. Miserere mei domine fili david.
Filia mea male a demonio vexatur. Mt. Ihesus autem non re
spondit ei verbum. Et accedentes discipuli eius rogabant
Mt clviii eum dicentes. Dimitte eam quia clamat post nos. Ipse
v Lc ccxxvii autem respondens ait. Non sum missus nisi ad oves
Mt clviiii. que perierunt domus israel. Mt. Mr. At illa venit & ado
vi Mr lxviii ravit eum dicens. Domine adiuva me. Mt. Qui dixit ei.
Sine prius saturari filios. Mr. Mt. Non est enim bonum
sumere panem filiorum & mittere canibus. At illa dixit
Etiam domine. Nam & catelli edunt de micis que cadunt
de mensa dominorum suorum. Et tunc ait illi. O mulier mag
na est fides tua. fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia
illius ex illa hora. Mr.
Mr x lxxiiii. Et iterum exiens de finibus tyri. venit per sidonem ad
mare galilee inter medios fines decapoleos. Et addu
cunt ei surdum & mutum. & deprecantur illum ut inponat
illi manum. Et apprehendens eum de turba seorsum misit
digitos suos in auriculas eius; & expuens tetigit linguam
eius. Et suspiciens in celum ingemuit & ait illi. Effeta.
quod est adaperire. Et statim aperte sunt aures eius. & solutum est
vinculum lingue eius. & loquebatur recte. Et precepit
Mr lxxv. illis ne cui dicerent. Mt. Lc. Quanto autem eis preci
vi. Lc c.

plebat tantomagis plus predicabant. & eo amplius lo — e
ammirabantur dicentes. Mr. Mt. Bene omnia fecit. & sur Mr lxxvi vi
dos fecit audire. & mutos loqui. lo. Oportebat Mt clx.
autem eum transire per samariam. Venit ergo in ciuitatem sa Lxxxviii
marie que dicitur sychar iuxta predium quod dedit iacob
ioseph filio suo. Erat enim ibi fons iacob. lo x xxxviii
Ihc autem fatigatus ex itinere: sedebat sic super fontem:
Hora autem erat quasi sexta. Venit mulier de samaria
haurire aquam. Dicit ei ihc. Da mihi bibere. Discipuli
autem eius abierant in ciuitatem. ut cibos emerent.
Dicit ergo mulier illa samaritana. Quomodo tu iudeus
cum sis bibere a me poscis que sum mulier samaritana?
Non enim coutuntur iudei samaritanis. Respondit
ihc. & dixit ei. Si scires donum dei & quis est qui dicit tibi
da mihi bibere. tu forsitan petisses ab eo. & dedisset tibi
aquam uiuam. Dicit ei mulier. Domine. neque in quo haurias
habes. & puteus altus est. Unde ergo habes aquam uiuam?
Numquid tu maior es patre nostro iacob. qui dedit nobis
puteum. & ipse ex eo bibit & filii eius & pecora eius?
Respondit ihc & dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac.
sitiet iterum. Qui autem biberit ex aqua quam ego
dabo ei. non sitiet in eternum. sed aqua quam ego dabo ei
fiet in eo fons aque salientis in uitam eternam. Dicit
ad eum mulier. Domine. da mihi hanc aquam. ut non sitiam
neque ueniam huc haurire. Dicit ei ihc. Vade. uoca
uirum tuum & ueni huc. Respondit mulier. & dixit.
Non habeo uirum. Dicit ei ihc. Bene dixisti. quia non
habeo uirum. Quinque enim uiros habuisti. & hunc quem
habes non est tuus uir. hoc uere dixisti. Dicit ei mulier.
Domine uideo quia propheta es tu. Patres nostri in monte

38

hoc adorauerunt. Et uos dicitis quia in iherosolimis
est locus ubi adorare oportet. Dicit ei ihesus. Mulier
crede mihi. quia uenit hora quando neque in monte
hoc neque in iherosolimis adorabitis patrem. Vos adora
tis quod nescitis. nos adoramus quod scimus. quia salus ex
iudeis est. Sed uenit hora et nunc est. quando ueri adora
tores adorabunt patrem in spiritu et ueritate. Nam et pater
tales querit. qui adorant eum. Spiritus est deus. et eos qui ado
rant eum. in spiritu et ueritate oportet adorare. Dicit
ei mulier. Scio quia messias uenit. qui dicitur xpistus. Cum
ergo uenerit ille nobis annuntiabit omnia. Dicit ei
ihesus. Ego sum. qui loquor tecum. Et continuo uene
runt discipuli eius. et mirabantur quare cum muliere
loquebatur. Nemo tamen dixit. quid queris. aut quid loque
ris cum ea. Reliquit ergo hydriam suam mulier. et abiit
in ciuitatem. et dicit illis hominibus. Venite et uide
te hominem. qui dixit mihi omnia quecumque feci. Num
quid ipse est xpistus. Exierunt de ciuitate. et ueniebant
ad eum. Interea rogabant eum discipuli dicentes.
Rabbi manduca. Ille autem dixit eis. Ego cibum ha
beo manducare. quem uos non scitis. Dicebant ergo
discipuli ad inuicem. Numquid aliquis attulit ei mandu
care. Dixit eis ihesus. Meus cibus est ut faciam uolunta
tem eius qui misit me. ut perficiam opus eius.
Nonne uos dicitis quod adhuc quatuor menses sunt et mes
sis uenit. Ecce dico uobis. Leuate oculos uestros
et uidete regiones. quia albe sunt iam ad messem.
Et qui metit mercedem accipit. et congregat fructum
in uitam eternam. ut et qui seminat simul gaudeat et
qui metit. In hoc enim est uerbum uerum. quia alius est

qui seminat. et alius est qui metit. Ego misi uos me
tere. quod uos non laborastis. Alii autem laborauerunt. et
uos in labores eorum introistis. Ex ciuitate autem illa
multi crediderunt in eum samaritanorum. propter uerbum mu
lieris testimonium perhibentis. quia dixit mihi omnia que
cumque feci. Cum uenissent ergo ad illum samaritani roga
uerunt eum ut ibi maneret. Et mansit ibi duos dies.
Et multo plures crediderunt propter sermonem eius. et mulieri
dicebant. Quia iam non propter tuam loquelam credimus.
ipsi enim audiuimus et scimus quia hic est uere saluator xx.
mundi. Io. Mt. Mr. Lc. Post hec erat dies festus Io xxxviii
iudeorum. et ascendit ihesus ierosolimam. Est autem ihe I
rosolimis super probatica piscina. que cognominatur Mt lxx.
hebraice bethsaida quinque porticus habens. In his Mr xx.
iacebat multitudo magna languentium. cecorum Lc xxxvi
claudorum. aridorum. expectantium aque motum. Angelus
autem domini secundum tempus descendebat in piscinam. et
mouebatur aqua. Qui ergo prius descendisset post mo
tum aque sanus fiebat a quocumque languore tenebatur.
Erat autem quidam homo ibi xxxviii. annos habens
in infirmitate sua. Hunc cum uidisset ihesus iacentem. et
cognouisset quia iam multum tempus haberet. dicit ei.
Vis sanus fieri. Respondit ei languidus. Domine. ho
minem non habeo. ut cum turbata fuerit aqua mittat me
in piscinam. Dum uenio enim ego. alius ante me de
scendit. Dicit ei ihesus. Surge. tolle grabbatum tuum
et ambula. Et statim sanus factus est homo. et sustu
lit grabbatum suum et ambulabat. Erat autem sab
batum in illa die. Dicebant ergo iudei illi qui sanatus
fuerat. Sabbatum est. non licet tibi tollere grabbatum

lo x xxxviij· tuũ· lo· Respondit eis· Qui me fecit sanũ· ille
m̃ dixit· tolle grabbatũ tuũ & ambula· Interroga
uerũt ẽ eũ· Quis ẽ ille homo qui dixit t̃ tolle grab
batũ tuũ & ambula· Is autẽ qui sanꝰ fuerat effectꝰ
nesciebat quis eẽt· Ihc enĩ declinauit a turba cõsti
tuta in loco· Postea inuenit eũ ihc in tẽplo· & dixit
illi· Ecce sanus factus es· iam noli peccare· ne dete
rius t̃ aliqd contingat· Abiit ille homo et nunti
auit iudeis quia ihc eẽt qui fecit eũ sanũ· Propterea
psequebant̃ iudei ihm̃· quia hec faciebat in sabbo·
Ihc autẽ respondit eis· Pat̃ ms usq; m̃ opat̃· & ego
operor· Propterea ẽ magis querebant eũ iudei in
terficere· quia ñ solũ soluebat sabbatũ· s; & patrẽ
suũ dicebat dm̃· equalẽ se faciens dõ· Respondit
itaq; ihc· et dixit eis· Am̃ amen dico uob· ñ potest
filius a se facere quicquã· nisi qd uiderit patrẽ
facientẽ· Quecũq; enĩ fecerit· hec & filius simi
lit̃ faciet· Pat̃ enĩ diligit filiũ· & om̃ia demonstrat
ei que ipse facit· Et maiora his demonstrabit
opa ut uos miremini· Sicut enĩ pat̃ suscitat
mortuos et uiuificat· sic & filius quos uult ui
uificat· Neq; enĩ pat̃ iudicat quẽquã· s; iudiciũ
omẽ dedit filio· ut om̃s honorificent filiũ sic
lo xl honorificant patrẽ· lo. Mt. Mr. lc. Qui ñ ho
Mt i xxviii· norificat filiũ· ñ honorificat patrẽ qui misit illũ·
Mr xcvi· Am̃ amen dico uob· qa qui ũbũ meũ audit & cre
lc cxvi· dit ei qui misit me· habet uitã ẽtnã· Et in iudi
lo x xli· ciũ ñ uenit· s; transit a morte in uitã· Am̃ am̃
dico uob· quia uenit hora & nc ẽ· quando mor
tui audient uocẽ filii dĩ· & qui audierint ui

uenit. Sicut enī pat̄ habet uitā in semetipso. sic
dedit et filio uitā habere in semetipso. Et potesta
tē dedit ei iudiciū facere. quia filiꝰ hominis ē. No
lite mirari hoc. quia uenit hora in qua oms q̄ in
monumentis sunt audient uocē eius. Et pcedent qui
bona fecerūt in resurrectionē uitę. qui uͦ mala ege
runt in resurrectionē iudicii. Non possū ego a
meipso facere quicq̄. sed sicut audio iudico. et iudi
ciū meū iustū ē. lo. Si ergo testimoniū phibeo lo x xliii
de meipso. testimoniū meū n̄ ē uerū. Alius ē q̄ te
stimoniū phibet de me. et scio quia uerū ē testi
moniū qd phibet de me. Vos misistis ad iohem
et testimoniū phibuit ueritati. Ego autē n̄ ab
homine testimoniū accipio. sed hec dico ut uos sal
ui sitis. Ille erat lucerna ardens et lucens. uos
autē uoluistis exultare ad horā in luce eius.
Ego autē habeo testimoniū maius iohe. Opera
enī quę dedit m̄ pat̄ ut pficiā ea. ipsa testimo
niū phibent de me. q̄a pat̄ me misit. Et q̄ mi
sit me pat̄. ipse testimoniū phibuit de me. lo
Et neq; uocē eius unq̄ audistis. neq; mt. lc. lo xliiii
speciē eius uidistis. lo. Et ūbū ei n̄ habetis in mt iii cxii
uobis manens. quia quē misit ille huic uos n̄ lc cxviii
creditis. Scrutamini scripturas. quia uos putatis lo x xlv
in ipsis uitā ętnā habere. Et ille sunt quę testi
moniū phibent de me. Et n̄ uultis uenire ad
me. ut uitā habeatis. Claritatē ab hominibꝰ
n̄ accipio. sed cognoui uos q̄a dilectionē di n̄ habe
tis in uob. Ego ueni in nomine patris mei et n̄
accepistis me. Si alius uenerit in nomine suo.

illu accipietis. Quomodo uos potestis credere qui gloriam
ab inuicem accipitis. et gloriam que a solo est deo non
queritis. Nolite putare quia ego accusaturus sim
uos apud patrem. Est qui accuset uos moyses in quo
uos speratis. Si enim crederetis moysi crederetis
forsitan et mihi. De me enim ille scripsit. Si autem
illius litteris non creditis quomodo uerbis meis credetis.

Et relictis illis in illis diebus. xci.

Mt clx.
Mr v lxxvi.
Glo. [illegible] ho. perse[illegible] ut deus [illegible] duo. [illegible] lucida. Per [illegible] [illegible] opera. [illegible] perseuerant. glo. [illegible] suorum peccatis instanter supplicant.

Iterum cum turba multa esset conuocatis discipulis
suis dixit. Misereor turbe quia ecce iam triduo
perseuerant mecum et non habent quod manducent. Et
dimittere eos ieiunos nolo ne deficiant in uia.
Et dixerunt ei discipuli. Unde ergo nobis in deserto panes ut
saturemus turbam tantam. Et ait illis ihesus. Quot panes
habetis. At illi dixerunt. Septem et paucos piscicu
los. Et precepit turbe ut discumberet super terram.
Et accipiens vii panes et pisces et gratias agens fre
git et dedit discipulis suis et discipuli dederunt
populo. Et comederunt omnes et saturati sunt. Et quod
superfuit de fragmentis tulerunt vii sportas plenas.
Erant autem qui manducauerant iiii milia ho
minum extra paruulos et mulieres. MR Et dimi
sit eos. MT MR Et statim ascendens nauim cum
discipulis suis uenit in partes dalmanutha. MT MR

Mt lxxvi.
Mr v. clxiii.

Et cum uenissent discipuli eius transfretum obliti sunt
panes accipere et nisi unum panem non habebant in
naui. MT. MR. LC. Et precipiebat eis dicens. Intu
emini et cauete a fermento phariseorum et saduceorum.
et a fermento herodis. MT. MR. At illi cogitabant
inter se dicentes quia panes non habemus. Sciens autem

Mt lxxviii
Mr ii clxiiii
Lc cxliiii

ihc dixit. Quid cogitatis int uos modice fidei.
quia panes n habetis. Nondu intelligitis neq;
recordamini. Adhuc cecatu habetis cor uestru.
Oculos habentes n uidetis. & aures habentes n au
ditis. Nec recordamini quando .v. panes fregi in
quinq; milia. & qt cophinos fragmtor plenos su su
stulistis. Dicunt ei .xii. Quando et septe panes
in .iiii. milia. quot sportas fragmtor sustulistis.
Et dicunt ei. Septe. Quare n intelligitis quia n de
pane dixi uobis cauete a fermto phariseor & sa
duceor. Tc intellexerunt quia n dixit cauendu
a fermto panu. s; a doctrina phariseor & saduceor.
Venit autē ihc in partes cesaree xcii.
phylippi. & interrogabat discipulos suos dicens. Que mt clxvi
dicunt homines esse filiu hominis. At illi dixe mr lxxxii
runt. Alii iohanne baptista. alii autē helyā. I lc xciiii
alii u iheremiā. aut unu ex pphetis. Dicit illis. io lxxiiii
Vos autē quē me esse dicitis. Respondens symon
petrus dixit. Tu es xpc filius di uiui. mt. Re mt x clxvii
spondens autē ihc dixit ei Beatus es symon bar
iona. quia caro & sanguis n reuelauit t. s; pat
meus qui ē in celis. Et ego dico t. quia tu es petr9
et sup hanc petrā edificabo ecclām meā. Et por
te inferi. n pualebt aduersus eā. Et t dabo cla
ues regni celor. Et quodcuq; sup trā. erit ligatu ligauis
in celis. Et quodcuq; solueris sup trā. erit solu
tu in celis. Mt. mr. lc. Tunc pcepit discipulis mt clxviii
suis ut nemini dicerent. quia ipse esse ihc xpc. II mr lxxxiii
Exinde cepit ihc ostendere discipulis suis quia lc xcv
oportet eu ire in ierosolimā. & multa pati a

c. act. ix. Si sano animam meam per te. quem. i. b. christi. salutem per te vilissimam modicamque extimacione preferri. paulum vero animam. cumque si per desideras voluntate. si corpus voluptatibus renuntias perfecte. si carnem cum vitiis et concupiscentiis castigas. si mortificas membra tua que super terram. probabis te pauli imitatorem. probabis et christi discipulum. perdes animam ut custodias illam.

senioribus & scribis & principibus sacerdotum & occidi. &
tertia die resurgere. MT. MR. Et assumens eum petrus
cepit increpare illum dicens. Absit a te domine non erit
tibi hoc. Qui conversus dixit petro. Vade post me
satanas. scandalum es mihi. quia non sapis ea que dei sunt.
sed ea que hominum. MT. MR. LC. Tunc convocata
turba cum discipulis suis. dixit eis. Si quis vult post
me venire abneget semetipsum & tollat crucem suam
& sequatur me. Qui enim voluerit animam suam salvam
facere. perdet eam. Qui autem perdiderit animam suam
propter me. inveniet eam. Quid enim prodest homini si uni
versum mundum lucretur. anime vero sue detrimentum patiatur.
Aut quam dabit homo commutationem pro anima sua. MT.
Filius enim hominis venturus est in gloria patris sui cum an
gelis suis. & tunc reddet unicuique secundum opus suum. MT
Amen dico vobis. sunt quidam de hic stantibus. MR. LC.
qui non gustabunt mortem. donec videant filium homi
nis venientem in regno suo. Et post dies sex. assump
sit ihesus petrum & iacobum & iohannem fratrem eius. & duxit
illos in montem excelsum seorsum ut oraret. Et factum est
dum oraret. transfiguratus est ante eos. Et resplenduit
facies eius sicut sol. vestimenta autem eius facta sunt alba
sicut nix. splendentia. candida nimis. Et ecce ap
paruit illis moyses & helyas. cum eo loquentes in
maiestate. & dicebant excessum eius quem completurus
erat in ierusalem. Respondens autem petrus. dixit ad
ihesum. Domine bonum est nos hic esse. Si vis faciamus
hic tria tabernacula. Tibi unum. & moysi unum.
& helye unum. Adhuc eo loquente. ecce nubes lu
cida obumbravit eos. Et ecce nubes lucida vox

MT clxviii
V
MR lxxxiiii

MT clxx.
MR II. lxxxv.
LC xcvi.

MT X clxxi

de nube dicens. Hic est filius meus dilectus in quo
mihi bene complacuit ipsum audite. MT. Et audientes
discipuli ceciderunt in faciem suam et timuerunt ualde.
Et accessit ihesus et tetigit eos dixitque eis. Surgite et
nolite timere. MT. MR. LC. Leuantes autem ocu
los suos neminem uiderunt nisi solum ihesum. Et descen
dentibus illis de monte precepit eis ihesus dicens. Nemi
ni dixeritis uisionem donec filius hominis a mor MT VI clxxiii
tuis resurgat. MT. MR. LC. Et interrogauerunt eum MR lxxxviii
discipuli dicentes. Quid ergo scribe dicunt quia helyam
oportet primum uenire. At ille respondens ait
illis. Helyas quidem uenturus est et restituet omnia. Di
co autem uobis quia helyas iam uenit et non cognoue
runt eum sed fecerunt in eo quecumque uoluerunt. Sic et
filius hominis passurus est ab eis. Tunc intellexerunt MT clxxiiii
discipuli quia de iohanne baptista dixisset. MT MR II xci
Et cum uenisset ad turbam uidit scribas MR. LC. LC xcviii
conquirentes cum illis et confestim omnis populus ui
dens eum stupefactus est et expauerunt et occurrentes
salutabant eum. Et interrogauit eos. Quid inter uos LC lxxxviiii
conquiritis. MT. MR. LC. X clxxiii
In ipsa die accesserunt quidam phariseorum dicentes illi.
Exi et uade hinc quia herodes uult te occidere.
Et ait illis. Ite dicite uulpi illi. Ecce eicio demonia
et sanitates perficio hodie et cras et tertia consumor.
Veruntamen oportet me hodie et cras et sequenti am
bulare quia non capit prophetam perire extra iherusalem. LC MT MR LC xcviii
Factum est autem in sequenti die accessit ad eum homo MT II clxxiii
genibus prouolutus et exclamauit dicens. Domine misere MR xci
re filio meo quia unicus est mihi et lunaticus est.

42

& sp̄c apprehendit eū & allidit & spumat & stridet
dentib⁹ & arescit & male patit̃. Nā sepe cadit in
ignē & crebro in aquā. & subito clamat & dissipat
eū. & uix discedit dilanians eū. Et rogaui disci-
pl̄os tuos ut eicerent eū et n̄ potuert̄ curare eū.
Respondens autē ih̄c dixit. O generatio infidelis
et puersa. usq; quo ero apud uos. & patiar uos.
Mt clxxiiii · Afferte illū ad me. Mt. Lc. Et cū accederet
Mr ii xci · & uidiss; illū statim sp̄c conturbauit puerū & elis⁹
Lc ic · in t̃rā uolutabat̃ spumans. Mr. Et int̃rogauit
patrē ei⁹. Quantū tēporis ē. ex quo hoc ei accidit.
At ille ait. Ab infantia. S; siq̃d potes. adiuua nos
miserť n̄ri. Ih̄c autē ait illi. Si potes credere.
om̄ia possibilia credenti. Et exclamans pat̃ pu
eri cū lacrimis aiebat. Credo dn̄e. adiuua in
credulitatē meā. Mt. Mr. Lc. Et cū uideret
Mt clxxiiii · ih̄c concurrentē turbā. cōminat⁹ ē sp̄ui inmun
Mr ii xci · do dicens illi. Mr. Surde & mute sp̄c. ego t̄ p̄cipio
Lc ic · exi ab eo. et amplius ne introeas in eū. Et excla
mans & discerpens eū. exiit ab eo. Et factus ē sic
mortuus. ita ut multi dicerent q̃a mortuus ē.
Ih̄c autē tenens manū ei⁹. eleuauit eū & surrexit.
Et curatus ē puer ex illa hora. & reddidit illū pat̃ ei⁹.
Mt. Mr. Tūc accessert̄ discipli ad ih̄m secreto. &
dixerunt. Quare nos n̄ potuim⁹ eicere illū. Dicit
eis ih̄c. Propt̃ incredulitatē ur̄am. Mt. Lc. Amen
Mt clxxv · quippe dico uobis. si habueritis fidē sicut granū
Lc vi cc · sinapis. diceretis monti huic. transi hinc & tran
sibit. & nichil impossibile erit uobis. Mt. Mr.
Hoc autē gen⁹ demoniorum n̄ eicit̃ nisi p ieiunium

& orationem Mt. Mr. Lc. xcv.
Conuersantib' autē eis in galilea. dixit illis ihc.
Filius hominis tradend' ē in man' hominū. & occi
dent eū. & die tcia resurget. Et cristati st uehemēt.
Et cū uenissent capharnaū. accesserūt qui didragma
accipiebant ad petrū & dixerūt. Magister ur ň sol
uit didragma. Ait. Etiā. Et cū intrass; domū. p̄ue
nit eū ihc dicens. Qd t' uidet' symon. Reges trę
a quib' accipiunt tributū uł censū. a filiis suis an
ab alienis. Et ille dix. ab alienis. Dixit ille ihc. Ergo li
beri st filii. Vt autē ň scandalizem' eos. uade ad
mare. & mitte hamū. & eū piscē qui p̄m' ascendit
tolle. et apto ore ei' inuenies staterē. Illū sumens.
da eis p me et te. Mt. xcvi. In illa hora cū do
mi esset. intrrogabat eos. Quid in uia tractabatis.
Mt. Mr. Lc. At illi tacebant. Siquidē int se di
sputauerant. qs eēt maior eoꝝ. Et accesserūt discipli
ad ihm dicentes. Qs putas maior ē in regno celoꝝ.
Et aduocans ihc paruulū. statuit eū in medio eoꝝ et
dixit. Amē dico uob. nisi cuersi fueritis et efficiami
ni sicut paruuli. ň intrabitis in regnū celoꝝ. Qui
cūq; humiliauerit se sicut paruul' iste. hic ē maior
in regno celoꝝ. Si qs uult p̄mus esse. erit omium
nouissimus et minister. Et qui susceperit unū paruulū
talē in nomine meo. me suscipit. Mt. Mr. Lc.
Qui autē scandalizauerit unū de pusillis istis q in me
credūt. expedit ei ut suspendat' in collo ei' mola asina
ria. & demergat' in pfundū maris. xcvii
Respondens autē iohes dixit. Magister uidim' quendā
in nomine tuo eicientē demonia. & phibuim' eū

Mt clxxvi
Mr ii xcvi
Lc cv

Mr xciiii
Mt ii clxxviii
Mr xcv
Lc cu

Mt clxxviiii
Mr ii xc
Lc cxcvii

43

qui n̄ sequit̄ nobiscū. Ihc autē ait. Nolite ꝓhibere
eū. Nemo ē enī qui faciat uirtutes in nomine meo.
& possit cito male loqui de me. Qui enī n̄ ē aduer
Mt x clxxviii sus uos. ꝓ uobis ē. Mt. Ve mundo ab scandalis. Necesse
ē enī. ut ueniant scandala. Veruntamē ue homini
Mt clxxx. Mr vi c. ꝑ quē scandalū uenit. Mt. Mr. Si autē manꝰ tua
ut pes tuus scandalizat te. abscide eū & ꝓice abs te.
Bonū ē t̄ ad uitā ingredi debilē ut claudū. q̄ duas
manꝰ ut duos pedes habentē mitti in ignē ęternū.
Et si oculus tuus scandalizat te. erue eū & ꝓice abs te.
Bonū ē t̄ (l. luscū) in uitā regnare. quā duos oculos haben
Mr x ci. tē mitti in gehennā ignis. Mr. Vbi uermis eoꝝ n̄
morit̄. & ignis n̄ extinguit̄. Omīs enī igne sallietr̄
& omīs uictima sale salietur. Mt. xcviii.
Mt x clxxxi. Videte ne cōtēpnatis unū ex his pusillis. Dico enī
uobis. quia angli eoꝝ in cęlis semꝑ uident faciem
patris mei qui in cęlis ē. Venit enī filius hominis
saluare qd' perierat. Lc. Et ait ad illos parabolā
Mt clxxxii istā dicens. Mt. Lc. Quid uob uidet̄ si fuerint ali
Lc v clxxxvi cui centū oues. & errauerit una ex eis. Nonne re
linquit nonaginta nouē in montibꝰ ut in deserto.
& uadet quęrere eā quę errauit. Et si contigerit ut
inueniat eā. imponit in humeros suos gaudens.
& ueniens domū cōuocat amicos & uicinos dicens
illis. Congratulamini mihi. quia inueni ouē meā
quę perierat. Mt. Amē dico uob. quia gaudebit sup
eā magis. quā sup xcviiii. quę n̄ errauerant &
n̄ indigent penitentia. Sic n̄ ē uoluntas ante
patrē urm qui in cęlis ē. ut pereat unꝰ de pusil
lis istis. Aut quę mulier habens dragmas x.

si pdiderit dragmā unā. nne accendit lucer
nā & euerrit domū & querit diligent̄ donec in
ueniat. Et cū inuenerit. cōuocat amicas & uici
nas dicens. Congratulamini m̄. quia inueni drag
mā quā pdiderā. Ita dico uob. gaudiū erit in ce
lo corā angłis dī sup uno peccatore penitentiā agen
te. Mt. lc. quā supra .xcviiii. iustis. qui n̄ indi
gent penitentia. ·Lc·
a Ait autē. Homo quidā habuit duos filios. & dixit
adolescentior ex illis pat. Pat. da m̄ portionē sub
stantię quę me cōtingit. Et diuisit illi substantiā.
Et n̄ post multos dies. congregatis omīb adolescentior
filius. peregre pfect ē in regionē longinquā. &
ibi dissipauit substantiā suā uiuendo luxuriose.
Et postq̄ omīa consūmass; facta ē fames ualida in
regione illa. et ipse cepit egere. Et abiit & adhesit
uni ciuiū regionis illius. et misit illū in uillam
suā ut pasceret porcos. Et cupiebat implere uen
trē suū de siliquis quas porci manducabant &
nemo illi dabat. In se autē reuers ait. Quanti
mercennarii in domo patris mei abundant panib
ego autē hic fame pereo. Surgā & ibo ad patrē
meū. et dicā illi. Pat. peccaui in celū et coram te.
& iā n̄ sū dignus uocari filius tuus. fac me sicut
unū ex mercennariis tuis. Et surgens. uenit ad
patrē suū. Cū autē adhuc longe eet. uidit illū
pat ipsius et misericordia mot ē. Et accurrens cecidit
sup collū eius. & osculat ē illū. Dixitq; ei filius.
Pat peccaui in celū et corā te. & iā n̄ sū dign uoca
ri filius tuus. Dixit autē pat ad seruos suos.

lc ccxxxviii
Mt x clxxii

lc x clxxxviii

lc x cxc

44

Cito pferte stolā primā & induite illū. & date a
nulū in manu ei⁹. & calciamīta in pedes. Et addu
cite uitulū saginatū et occidite. & manducem⁹ &
epulem̄. quia hic filius mš mortuus fuerat & reuixit.
perierat & inuent⁹ ē. Et cepert epulari. Erat autē
filius ei⁹ senior in agro. Et cū ueniret & appropin
quaret domui. audiuit symphoniā & chorū. Et uo
cauit unū de seruis. & interrogauit que hec essent.
Isq; dixit illi. fr̄ tuus uenit. & occidit pat̄ tuus uitu
lū saginatū. q̄a saluū illū recepit. Indignat⁹ ē autē.
et nolebat introire. Pat̄ ḡ illius egress⁹. cepit rogare
illū. At ille respondens. dixit pat̄ suo. Ecce tot an
nis seruio t̄. & nūq̄ mandatū tuū p̄terii. & nūq̄
dedisti m̄ hedū. ut cū amicis meis epularer. Sʒ post
quā filius tuus hic qui deuorauit substantiā suam
cū meretricib⁹ uenit. occidisti illi uitulū saginatū.
At ipse dixit illi. fili tu semp mecū es. & omnia mea
tua st̄. Epulari autē & gaudere oportebat. q̄a
fr̄ tuus hic mortuus erat & reuixit. perierat autē
Lc cxcviiii & inuentus ē. Lc. Mt. c.
Mt v clxxxiii Attendite uobis. Si peccauerit inte fr̄ tuus. ua
de & corripe eū int̄ te & ipsū solū. Si te audierit
Lc & penitentiā egerit. dimitte illi Mt & lucrat⁹
Mt x clxxxiiii eris frēm tuū. Mt. Si autē n̄ te audierit. adhibe
tecū adhuc unū uł duos. ut in ore duoꝝ uł triū
testiū stet om̄e ūbū. Qd si n̄ audierit eos. dic eccle.
Si autē & ecclām n̄ audierit. sit t̄ sicut ethnicus
Mt clxxxvi et publican⁹. Mt. Lc. Amē dico uobis. quecūq; al
Lc vii ccxv ligaueritis sup t̄rā. erit ligata et in celo. & quecūq;
solueritis sup terrā. erit soluta & in celo. Mt.

[illegible] Si te audierit ... [illegible] ... sic uenia ... n̄ remissa ... [illegible] ... sic Joseph fr̄ib; ... [illegible]
Alia glo. ... [illegible] ... communicari ... [illegible]
Magister ... [illegible] ... petere uenia ... [illegible]
... peccantib; ... [illegible]

Iterũ dico uobis. quia si duo ex uob consenserint sup Mt x clxxxvi
terrã de omi re quãcũq; petierint fiet illis a patre
meo qui in celis ē. Ubi enĩ st duo uł tres congregati
in nomine meo. ibi sũ in medio eor. Mt. lc. Mt lxxxvi
Tc accedens petr ad eũ dixit. Dnẽ quotiens peccab lc v cxxviii
in me fr ms et dimittã ei. usq; septies. Dicit illi ihc. & cxxv.
Non dico t usq; septies. Mt. s; usq; septuagies septies. Mt x clxxxvii
Ideo assimilatũ ē regnũ celor. homini regi. Ci. Mt x clxxxviii
qui uoluit rationẽ ponere cũ seruis suis. Et cum
cepisset rationẽ ponere. oblat ē ei un q debebat
ei x. milia talenta. Cũ autẽ n haberet unde red
deret. iussit eũ domin uenundari & uxorẽ eius & fili
os. & omia que habebat & reddi. Procidens autẽ
seruus ille. rogabat eũ dicens. Patientiã habe in
me. et omĩa reddã t. Misertus autẽ dns serui illi.
dimisit eũ. & debitũ dimisit illi. Egress autẽ ser
uus ille. inuenit unũ eũ de conseruis suis. qui debe
bat ei centũ denarios. Et tenens suffocabat eũ di
cens. Redde qd debes. Et pcidens conseruus eius.
rogabat eũ dicens. Patientiã habe in me. & omĩa
reddã t. Ille autẽ noluit. s; abiit et misit eũ in
carcerẽ donec redderet debitũ. Uidentes autẽ con
serui ei que fiebant. contristati st ualde. Et uene
runt. & narrauert domino suo omĩa que fiebant.
Tc uocauit eũ dominus suus. et ait illi. Serue neq.
omẽ debitũ dimisi t. qm rogasti me. Nonne ergo
oportuit & te misereri conserui tui. sicut & ego
tui misertus sũ. Et irat domin ei. tradidit eum
tortorib quoadusq; redderet uniusũ debitũ. Sic
et pat ms celestis faciet uobis. si n remiseritis

Chr̃ 24. Intellige q̄ s[illegible] extenso
dicto [illegible]. Niggni mali. misis
[illegible] discõ. [illegible] cade
mitis ẽ. et alius discet [illegible].

45

Mt clxxxviii. unq̄sq; frī suo de cordib' urīs. Mt. Mr. Cii.
Mr vi. cii. Et factū ē cū consūmass; ihc sermones istos. migrauit
a galilea. et uenit in fines iudeę trans iordanen. Et
secutę st̄ eū turbę multę. & curauit eos ibi. Et accesse
runt ad eū pharisei tēptantes eū. & dicentes. Si licet
homini dimittere uxorē suā quacūq; ex causa.
Qui respondens. ait eis. Non legistis quia qui fecit ab
initio masculū & feminā fecit eos & dx̄. ppt̄ hoc di
mittet homo patrē suū & matrē. & adherebit uxo
ri suo. & erit duo in carne una. Itaq; iā n̄ st̄ duo.
s; una caro. Qd̄ ḡ ds̄ cūiunxit homo n̄ separet. Dicū
illi. Qd̄ ḡ moyses mandauit dari libellū repudii
et dimittere. Ait illis. Qm̄ moyses ad duritiā cor
dis urī. pmisit uob dimittere uxores urās. Ab initio
Mt cxc. autē n̄ sic fuit. Mr. Mt. Lc. Dico autē uobis.
Mr i. cv. quia quicūq; dimiserit uxorē suā nisi ob fornicati
Lc cxcv. onē. & aliā duxerit mechat. Et q̄ dimissā duxe
Mt x. cxcvi. rit. mechat. Dicūt ei discipli ei'. Si ita ē causa homi
ni cū muliere n̄ expedit nubere. Qui dx̄. Non
oms capiunt ūbū istud. s; qb' datū ē. Sūt enim
eunuchi qui de matris utero sic nati st̄. & st̄ eunuchi
qui facti st̄ ab hominib'. Et st̄ eunuchi qui seipsos
castrauerūt ppt̄ regnū celoꝝ. Qui potest cape capiat.
Mt cxcii. Tunc oblati st̄ ei paruuli. ut manus ei' Ciii.
Mr ii. cvi. imponeret & oraret. Discipli autē increpabant eos.
Lc ccxvi. Ihc̄ u᷑ ait eis. Sinite paruulos et nolite phibere
eos uenire ad me. Taliū ē enī regnū celoꝝ. Et cū
Lc clxxxvi. imposuiss; eis man'. abiit inde. Lc. Mr. Mt.
Mt ii. lxxxii. Erant autē appropinquantes ei puplicani & pecca
Mt xxii. tores multi. ut audirent eū. Et murmurabant

pharisei & scribe dicentes. Quia hic peccatores re
cipit. & manducat cu̅ eis. Post hec autem am
bulabat ih̅c in galilea. n̅ eni̅ uolebat in iudeam
ambulare
intrare. quia querebant eu̅ multi occidere. cxiii. Lc | Lc x lxiii
Aderant autem ipso in te̅pore nuntiantes illi de gali
leis. quor sanguine̅ pilat' miscuit cu̅ sacrificiis eor.
Et respondens dixit illis. Putatis q̅d hi galilei p̅ omnib'
galileis peccatores fuer̅t. quia talia passi s̅t. Non
dico uob. s; nisi penitentia̅ habueritis. om̅s similit̅
p̅ibitis. sicut illi .xviii. supra q̅s cecidit turris in
syloam. et occidit eos. Putatis quia et ipsi debitores
fuer̅t p̅ter om̅s homines habitantes in ih̅r̅l̅m.
Non dico uobis. s; si n̅ penitentia̅ egeritis. om̅s simi
liter peribitis. Lc. Dicebat autem hanc similitudi | Lc x clxiiii
ne̅. Arbore̅ fici habebat quida̅ plantata̅ in uinea
sua. & uenit fructu̅ querens in illa. & n̅ inuenit.
Dixit autem ad cultore̅ uinee. Ecce anni tres s̅t ex q̅
uenio querens fructu̅ in ficulnea hac. & n̅ inuenio.
Succide e̅g illa̅. Vt q̅d etia̅ terra̅ occupat. At ille re
spondens. dixit ei. Domine dimitte illa̅ et hoc
anno. usq; du̅ fodia̅ circa illa̅ et mitta̅ stercora.
Et si quide̅ fecerit fructu̅. sin autem in futuro succi
des illam. Lc. cv.
Erat autem docens in synagoga eor. sabbatis. Et ecce | Lc x lxiiii.
mulier que habebat sp̅m infirmitatis. annis .xviii.
& erat inclinata. nec omnino poterat sursu̅ respicere.
Qua̅ cu̅ uidisset ih̅c. uocauit ad se. et ait illi. Mulier.
dimissa es ab infirmitate tua. Et imposuit illi man'.
Et c̅festim erecta e̅. et glorificabat d̅m. Lc. Mt. | Lc cl
Respondens autem archisynagog' indignans quia | Mt v cxvi.

46

sabbato curasset ihc dicebat turbe. Sex dies sunt in
quibus oportet operari. In his ergo venite et curamini
et non in die sabbati. Respondens autem ihc dixit.
hypocrite. unusquisque vestrum sabbato non solvit bovem suum
aut asinum a presepio et ducit ad aquare. Hanc autem
filiam abrahe quam alligavit satanas ecce xviii an
lc. x. lxvi. nis non oportuit solvi a vinculo die sabbati. Lc.
Et cum hec diceret erubescebant omnes adversarii eius.
Et omnis populus gaudebat in universis que gloriose fie
lo. x. lxxv. bant ab eo. lo. c vi.
Erat autem in proximo dies festus iudeorum scenophegia.
Dixerunt autem ad eum fratres eius. Transi hinc et vade in iu
deam. ut et discipuli tui videant opera tua que facis.
Nemo quippe in occulto quid facit. et querit ipsum in pa
lam esse. Si hec facis. manifesta teipsum mundo. Neque
enim fratres eius credebant in eum. Dicit ergo eis ihc. Tempus
meum nondum advenit. tempus autem vestrum semper est pa
ratum. Non potest mundus odisse vos. me autem odit.
quia testimonium perhibeo de illo. quia opera eius mala sunt.
Vos ascendite ad diem festum hunc. ego autem non ascendam
ad diem festum istum. quia meum tempus nondum impletum est.
Hec cum dixisset. ipse mansit in galilea. Ut autem ascen
derunt fratres eius. tunc et ipse ascendit ad diem festum non ma
nifeste sed quasi in occulto. Iudei ergo querebant eum
in die festo. et dicebant. Ubi est ille. Et murmur
multus de eo erat in turba. Quidam enim dicebant
quia bonus est. alii autem dicebant non sed seducit turbas.
Nemo tamen palam loquebatur de illo propter metum iudeorum.
Iam autem die festo mediante. ascendit ihc in templum et
docebat. Et murmurabant iudei dicentes. Quomodo

hic litteras scit cū n̄ didicerit. Respondit eis ihc̄
& dixit. Mea doctrina, n̄ ē mea. s; ei' q̄ misit me.
Si q's uoluerit uoluntatē ei' facere. cognoscet de doct-
na, utrū ex dō sit. an ego a meipso loquar. Qui a se-
metipso loquit̄. glām ppriā querit. Qui autē querit
glām ei' q̄ misit illū. hic uerax ē. & iniusticia i illo
n̄ ē. Nonne moyses dedit uobis legē. & nemo ex uob'
facit legē. Quid me queritis interficere. Respondit
turba & dixit. Demoniū habes. Quis te querit in-
terficere. Respondit ihc̄. & dixit eis. Unū op' feci.
& oms miramini. Propterea moyses dedit uobis
circūcisionē. n̄ quia ex moyse ē. s; ex patrib'. Et in sab-
bato circūci[…]ditis hominē. Si circūcisionē acci-
pit homo in sabbo ut n̄ soluat' lex moysi. m̄ indig-
namini quia totū hominū sanū feci in sabbato.
Nolite iudicare aduers' faciē. s; iustū iudiciū iu-
dicate. Dicebant g̃ q'dā ex ierosolimis. Nonne
hic ē quē querūt interficere. Ecce palā loquit' & ni-
chil ei dicūt. Nūq'd uere cognouerūt principes. quia
hic ē xp̄c. S; hūc scim' unde sit. Xp̄c autē cū ue-
nerit. nemo scit unde sit. Io. Mr. Lc. Clamabat — lo lxxvi.
g̃ docens in tēplo ihc̄ & dicens. Et me scitis. & unde — Mt iii cxii.
sum scitis. & a meipso n̄ ueni. s; ē uerus q̄ misit — lo cxviii.
me quē uos nescitis. Ego scio eū. q'a ab ipso sū.
& ipse me misit. Et si dixero q'a nescio eū. ero simi-
lis uob' mēdax. Querebant g̃ eū. Io. Mt. Mr. Lc. — lo lxxvii.
apprehendere. & nemo misit in illū man' q'a n̄dū — Mt v cxx.
uenerat hora ei'. Io. De t'ba autē multi crediderūt — Mt cxiii. lo cclxxii.
in eū. & dicebant. Xp̄c cū uenerit. nū plura — lo x lxxviii.
signa faciet. quā que hic facit. Mt. Mr. Lc. cvii.

Ait autem quidam de turba. Magister. dic fratri meo ut
lc x cxlviii diuidat mecum hereditatem. At ille dixit ei. Homo quis
me constituit iudicem aut diuisorem super uos. Dixitque
iii ad illos. Uidete et cauete ab omni auaritia quia non
in abundantia cuiquam uita eius est ex his que possi
det. Dixit autem similitudinem ad illos dicens. Homi
nis cuiusdam diuitis uberes fructus ager attulit et co
gitabat intra se dicens. Quid faciam quod non habeo quo
congregem fructus meos. Et dixit. Hoc faciam. Destruam
horrea mea et maiora faciam. et illuc congregabo
omnia que nata sunt mihi. et bona mea. et dicam anime
mee. Anima habes multa bona posita in annos
plurimos. requiesce. comede. bibe. epulare. Dixit autem
illi deus. Stulte hac nocte animam tuam repetunt a te.
que autem parasti cuius erunt. Sic est qui sibi thesaurizat
Mt cvii et non in deum est diues. Mt. Mr. Lc. Et cum egressus
Mr u cxciii esset in uiam, procurrens quidam genu flexo ante eum roga
lc ccxviii bat eum. Magister bone quid boni faciam. ut habeam uitam
eternam. Qui dixit ei. Quid me interrogas de bono. Nemo
bonus nisi unus deus. Si autem uis ad uitam ingredi ser
ua mandata. Dixitque ille. Que. Ihesus autem dixit. Non
occides. non adulterabis. non furtum facies. non falsum testi
monium dices. honora patrem tuum et matrem tuam. et
diliges proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi adolescens.
Omnia hec custodiui a iuuentute mea. Quid adhuc
Mt cviii mihi deest. Mt. Mr. Lc. Ihesus autem intuitus eum dilexit eum.
Mr u cxciiii et dixit illi. Si uis perfectus esse. uade uende que habes
lc ccxviiii et da pauperibus. et habebis thesaurum in celo. et ueni
sequere me. Mt. Mr. Lc. Cum autem audisset. uerbum adole
scens. abiit tristis. Erat autem diues ualde. et multas

possessiones habens. Et circumspiciens ihc ait discipulis
suis. Quam difficile qui pecunias habent in regnum dei
intrabunt. Amen dico vobis. quia dives difficile intrabit
in regnum celorum. Mt. Mr. Lc. Et iterum dico vobis. Mt cxcv.
Facilius est camelum per foramen acus transire. quam divitem Mr ii. cviii
intrare in regnum celorum. Mt. Mr. Audientes autem disci Lc ccxx.
puli mirabantur valde dicentes. Quis ergo poterit salvus
esse. Aspiciens autem ihc dixit illis. Apud homines hoc
impossibile est. apud deum autem omnia possibilia sunt. Tunc
respondens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus omnia. et
secuti sumus te. Quid ergo erit nobis. Mt. Ihc autem dixit Mt x cxcvi.
illis. Amen dico vobis. quod vos qui secuti estis me. in rege
neratione cum sederit filius hominis in sede maie Mt cxcvii.
statis sue. Mt. Lc. sedebitis et vos super sedes xii Lc v cclxxii.
iudicantes xii tribus israel. Mr. Mt. Lc. Amen dico vobis. Mt cxcviii.
omnis qui reliquerit domum aut parentes. aut fratres aut soro Mr ii. cx.
res. aut patrem aut matrem. aut uxorem. aut filios. aut Lc ccxxi.
agros propter nomen meum et regnum celorum. et propter evangelium
centuplum accipiet. Mr. nunc in hoc tempore domos et Mr x cx.
fratres et sorores et matres et filios et agros cum persecutio
nibus. Mt. Mr. Et in futuro vitam eternam possidebit. Lc cxcv
Multi autem erunt primi novissimi. et novissimi primi.
Lc. Audiebant autem omnia hec scribe qui erant avari Lc x cxcvi
et deridebant illum. Et ait illis. Vos estis qui iustifica
tis vos coram hominibus. deus autem novit corda vestra. quia
quod hominibus altum est abhominatio est ante deum. Lc. cviii.
Iterum dixit. homo quidam erat dives. et induebatur purpu Lc x cxcvii.
ra et bysso. et ind epulabatur cotidie splendide. Et
erat quidam mendicus nomine lazarus qui iacebat ad ianuam
eius ulceribus plenus. cupiens saturari de micis que

[?] Sugā i ad iudiciū ill' q̄si i pgatorio. it pellād gemitib;. plorād suspiriis. manib; uniu satisfaciā sa crificio siglat. si fōte uideat d, ⁊ iudicet. ⁊ labore gustat i reqe. misia igłā. ⁊ uitu i corona.

Cap. pugādi, p flum igneū. ⁊ uada torētib; globis oreda || ⁊ nemo illi dabat.

transibit. Quanta fuit secan mania. tanta ⁊ punsendi mā. Quantū exegit culpa. tm sibi ex hoie uedicab q̄da flāme rabil disciplina. Et q̄tū scita suggessit ingtas. ⁊ iusta deseuiet pena. || Id'. Ille igl pgatorius durio erit q̄ qcq3 ī sclo penaꝝ āu sentire aut uidē ā cogitāe q̄s potest.

cadebant de mēsa diuitis. S; & canes ueniebant &
lingebant ulcera ei⁹. Factū ē autē ut moreret᷑ mēdic⁹.
et portaret᷑ ab anglis in sinū abrahe. Mortuus ē
autē et diues. & sepult⁹ ē in infernū. Eleuans aūt
oculos suos cū esset in tormētis. uidit abrahā a longe
et lazarū in sinu ei⁹. Et ipse clamans dixit. Pat̄ abrahā
miserere mei. & mitte lazarū ut intinguat extre-
mū digiti sui in aqua. ut refrigeret linguā meā.
quia crucior in hac flāma. Et dixit illi abraham.
Fili recordare quia recepisti bona in uita tua. et laza
rus similit̄ mala. Nc̄ autē hic consolat᷑. tu ū cruci
aris. Et in his omīb⁹ int̄ nos et uos chaos magnū fir
matū ē. ut hi qui uolt̄ hinc transire ad uos n̄ pos
sint. neq; inde huc transmeare. Et ait. Rogo g̊ te
pat̄. ut mittas eū in domū pat̄s mei. habeo enī qnq;
frēs. ut testet᷑ illis ne et ipsi ueniant in locū hc̄ tor
mētor. Et ait illi abrahā. Habent moysen et pphe
tas. audiant illos. At ille dx̄. Non pat̄ abrahā. s;
siq̄s ex mortuis ierit ad eos. penitentiā agent. Ait
autē illi. Si moysen & pphetas n̄ audiunt. neq;
si quis ex mortuis resurrexerit. credent. c.x.

Le x exe.

Dicebat autē & ad discipłos suos. Homo quidā erat
diues. q̄ habebat uillicū. & hic diffamat⁹ ē apd illū
quasi dissipasset bona ipsius. Et uocauit illū. & ait
illi. Qd hoc audio de te. Redde rationē uillicatio
nis tue. Iā enī n̄ poteris uillicare. Ait autē uillic⁹
intra se. Qd faciā quia domin⁹ m̄s aufert a me
uillicationē. Fodere n̄ ualeo. mēdicare erubesco.
Scio qd faciā. ut cū amot⁹ fuero a uillicatione. reci
piant me in domos suas. Conuocatis itaq; singulis

Iā n̄ potis uillicare. [illegible] Io. [illegible] ... ad se excusādū ... [illegible]

debitorib' domini sui. dicebat p̄mo. Quantū debes
domino meo? At ille dixit. Centū cados olei. Dixitq;
illi. Accipe cautionē tuā. & sedens cito scribe q̄nqua
ginta. Deinde alio dixit. Tu u° quantū debes? Qui ait.
Centū choros tritici. Ait illi. Accipe litteras tuas. & scri
be lxxx. Et laudauit dn̄s uillicū iniq̄tatis q'a pru
dent' fecisset; quia filii hui' sc̄li prudentiores filiis
lucis in generatione sua st̄. Et ego uob dico. Facite
uobis amicos de mām̄ona iniq̄tatis. ut cū defeceri
tis recipiant uos in ęt'na tab'nacula. Qui fidelis ē
in minimo. et in maiori fidelis ē. Et qui in modico
iniquus ē. et in maiori iniquus ē. Si g° in iniq°
mām̄ona fideles n̄ fuistis. qđ uerū ē q's credet uob?
Et si in alieno fideles n̄ fuistis. qđ u̇rm ē q's dabit uob?
Lc. Ille autē seruus qui cognouit uoluntatē domini — Lc x. lxxiii.
sui. & n̄ p̄parauit. & n̄ fecit uoluntatē ei'. uapulabit
multis. Qui autē n̄ cognouit & fecit digna plagis
uapulabit paucis. Omni autē cui multū datū est.
multū queret' ab eo. Et cui cōmendauer't multū. plus
petunt ab eo. Mt. Lc. Nescitis q'a ignē ueni mit — Mt xcv.
tere in t'rā. & qđ uolo nisi ut accendat'? Baptismū — Lc V clx.
habeo baptizari. & quom° c̄stringor usq; dū p̄ficiat'?
Simile ē regnū celoꝝ homini patrifamilias. Mt — Mt x cc.
qui exiit p̄mo mane c̄ducere op'arios in uineā
suā. Conuentione autē facta cū op'ariis ex dena
rio diurno. misit eos in uineā suā. Et egressus circa
horā t'tiā. uidit alios stantes in foro ociosos. & illis
dixit. Ite & uos in uineā. et qđ iustū fuerit dabo
uobis. Illi autē abier't. Iterū autē exiit circa ·vi·ᵗᵃ
& nonā horā. et fecit similit'. Circa undecimā

V. ho nat' ad labꝰ si laboꝛe refug. n̄ fac' ad qđ nat' ē. ad qđ ueni in mundū. qđ [illegible] ei q̄ [illegible] q' [illegible] ut laboraret. ⁊ labor ho n̄ ē. ⁊ cū ho n̄ [illegible]

49

ū exiit. et inuenit alios stantes. & dicit illis. Qd
hic statis tota die ociosi. Dicunt ei. Quia nemo nos
cduxit. Dicit illis. Ite & uos in uineā. Cū sero autē
factū esset. dicit dominus uineę pcuratori suo. Voca
oparios. & redde illis mercedē. incipiens a nouissi
mis usq ad pmos. Cū uenissent ḡ qui circa unde
cimā horā uenerant. acceperunt singlos denarios.
Venientes autē & pmi. arbitrati sunt qđ plus essent
accepturi. Acceperūt autē & ipsi singlos denarios.
Et accipientes. murmurabant aduersus patrēfamilias
dicentes. Hi nouissimi una hora fecerūt. & pares
illos nobis fecisti. qui portauimus pondus diei & estus.
At ille respondens. uni eorum dixit. Amice. n̄ facio tibi
iniuriā. Nonne ex denario cuenisti mecū. Tolle
qđ tuū ē & uade. Volo autē & huic nouissimo dare.
sicut & tibi. Aut n̄ licet mihi qđ uolo facere. An oculus
tuus neqꝫ ē. quia ego bonus sū. Sic erūt nouissimi
pmi. & primi nouissimi. Multi enī sunt uocati.
pauci autem electi. c vii.
lc x lxxxvi. Et factū ē ut intraret in domū cuidā pncipis
phariseorum. sabbo manducare panē. et ipsi obser
uabant eū. Et ecce homo qdā hydropicus erat ante
lc clxxxvii illū. Lc. mt. Et respondens ihc. dixit ad legispe
mt v cxvi. ritos & phariseos dicens. Si licet sabbo curare.
At illi tacuerūt. Ipse ū apphensū sanauit eū ac di
misit. Et respondens ad illos dixit. Cuius urm asinus
aut bos in puteū cadit. & n̄ ctinuo extrahit illū
die sabbati. Et n̄ poterant ad hec respondere illi.
lc x clxxxviii Lc. Dicebat autē & ad inuitatos parabolā. intendēs
quomodo pmos accubitus eligerent. dicens ad illos. Cū

inuitatus fueris ad nuptias. n̄ discūbas in p̄mo
loco. ne forte honoratior te sit inuitat9 ab eo. & ue
niens is qui te & illū uocauit dicat t̄. Da huic locū.
Et tc̄ incipies cū rubore nouissimū locū tenere. Sed
cū uocatus fueris. uade recūbe in nouissimo loco.
ut cū uenerit q̄ te inuitauit. dicat t̄. Amice ascen
de superius. Tc̄ erit t̄ glā. corā simul discūbentib9.
lc. mt. Quia omīs q̄ se exaltat humiliabit̄. & q̄
se humiliauerit exaltabit̄. lc. Dicebat autē & ei q̄
se inuitauerat. Cū facis prandiū aut cenā. noli uo
care amicos tuos neq; frēs tuos. neq; cognatos neq; ui
cinos diuites. ne forte ipsi te reinuitent. & fiat t̄
retributio. S; cū facis conuiuiū. uoca paupes. de
biles. cecos. claudos. et beatus eris q̄a n̄ habent retri
buere t̄. Retribuet̄ enī t̄. in resurrectione iustoꝝ.
Hec cū audisset q̄dā de simul discūbentib9. dix̄ illi.
Beatus q̄ manducabit panē in regno dī. lc. mt. mr. lc.
Post hec autē in p̄ximo erat pascha. dies fest9 iudeoꝝ.
Et factū ē dū iret ihrlm. transibat p media samariā
& galileā. Et cū ingrederetur q̄ddā castellū. occurre
rūt ei x. uiri lepsi. Qui steterūt a longe. & leuauerūt
uocē dicentes. Ihū p̄ceptor. miserere nr̄i. Quos ut ui
dit dix̄. Ite. ostendite uos sacerdotib9. Et factū ē
dū irent. mundati sūt. Un9 autē ex illis ut uidit
quia mundat9 ē. regressus ē cū magna uoce mag
nificans dm̄. Et cecidit in faciē ante pedes ei9 grās
agens. Et hic erat samaritan9. Respondens autē ihc̄
dixit. Nonne x. mundati sūt & viiii. ubi sūt. Non ē
inuentus qui rediret & daret glām dō. nisi hic ali
enigena. Et ait illi. Surge uade. q̄a fides tua te sal
uum fecit.

lc		clxxviii
mt	v	ccxxxi
lc	x	clxxx

cviii

lc		xx
mt	i	cclxxviii
mr		clvi
lc		ccxi
lc	x	ccii

Ad h dr̄ exigit confessiōe ul liber
hitate. ac h dampnar n̄ contē
tectē. ul putar sup breuiāte.
Rr. & ad. peccaui. O q̄ sillabe
q̄ portas apiunt paradysi.

b. Isti ē aū pdito. exciatio im
toꝝ uirtutū dispsa. bnficioꝝ
pceptoꝝ. hostis ē. psecutꝝ ius.
ipa ē uitr aūꝝ. q̄ pietatis fonte
mie uena. ... cuncta dsiccat.
P hāc emācipat ... uitu ...
redig. dedu tpedit. redeūt tollit.

[illegible]

lc ccxxii Assumens autem iterum xii ait illis. Ecce mt mr. cxiii
mr ii ci ascendimus iherosolimam. & consummabuntur omnia que
mr cxvi scripta sunt per prophetas de filio hominis. Tradetur enim
principibus sacerdotum et scribis. et tradent eum gentibus
et illudetur. & flagellabitur et conspuetur. & crucifigetur.
mr cciii et die tertia resurget. mt. mr. Tunc accessit ad eum
mr vi cxiiii mater filiorum zebedei cum filiis suis. adorans et pe-
tens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid uis. Ait illi. Dic
ut sedeant hi duo filii mei. unus ad dexteram tuam.
& unus ad sinistram in regno tuo. Respondens autem
ihc. dixit eis. Nescitis quid petatis. Potestis bibere
calicem quem ego bibiturus sum. aut baptismo quo ego
baptizor baptizari. Dicunt ei. Possumus. Ait illis. Ca
licem quidem meum bibetis. & baptismo quo ego bapti
zor baptizabimini. sedere autem ad dexteram meam
uel ad sinistram non est meum dare uobis. sed quibus paratum
mr cciv est a patre meo. mt. mr. lc. Et audientes x. in
mr ii cxiii dignati sunt de duobus fratribus. Ihc autem uocauit eos
lc cclxx ad se & ait. Scitis quia principes gentium dominantur
eorum. & qui maiores sunt potestatem exercent in eos.
Non ita erit inter uos. Sed quicumque uoluerit inter uos
maior fieri. sit uester minister. Et qui uoluerit inter
mr cciii iiii uos primus esse. erit uester seruus. mt. mr. lc. Sicut filius
mr cxv hominis non uenit ut ministraretur ei. sed ut ministra
lc xci ret. Et daret animam suam redemptionem pro multis. lc
lc v clxx Et ait quidam illi. Domine si pauci sunt qui salui fiant. mt.
mr lv Ipse autem dixit ad illos. Contendite intrare per an
gustam portam. quia multi dico uobis querent intrare & non
lc clxxi poterunt. lc. mt. Cum autem intrauerit paterfamilias
mr v lv & clauserit ostium. & incipietis foris stare. & pulsare

dicentes. domine aperi nobis. respondens dicet. Nescio uos
unde sitis. discedite a me omnes operarii iniquitatis.
Ibi erit fletus et stridor dentium. le. ort. Cum uideri le clxxii
tis abraham et isaac et iacob. et omnes prophetas intrare ort v lxv
in regnum dei. uos autem expelli foras. & uenient ab
oriente & occidente. & aquilone & austro. & accum le clxiii
bent in regno dei. ort. or. le. Et ecce sunt nouissimi ort cxcviii
qui erant primi. & sunt primi qui erant nouissimi le. ort. or cxi
cxvii.
Et ingressus perambulabat iherico. Et ecce uir no le ccxxv x
mine zacheus. & hic erat princeps publicanorum & ipse
diues. Et querebat uidere ihesum quis esset. & non poterat
pre turba. quia statura pusillus erat. Et precurrens ascendit
in arborem sicomorum. ut uideret illum. quia inde
erat transiturus. Et cum uenisset ad locum. suspiciens
ihesus uidit illum. & dixit ad illum. Zachee festinans descen
de. quia hodie in domo tua oportet me manere.
Et festinans descendit. & excepit illum gaudens. Et
cum uiderent omnes. murmurabant dicentes quod ad
hominem peccatorem diuertisset. Stans autem zacheus.
dixit ad dominum. Ecce dimidium bonorum meorum domine do pau
peribus. & si quid aliquem defraudaui. reddo quadru
plum. Ait ihesus ad eum. Quia hodie salus domui huic
facta est. eo quod & ipse filius sit abrahe. Venit enim filius
hominis querere & saluum facere quod perierat. ort. att. l. cxvii
Et egredientibus illis ab iherico. secuta est eum turba multa. ort ccv
Et ecce duo ceci ex quibus erat bartimeus filius thimei or u cxvi
sedentes secus uiam. audierunt quia ihesus nazarenus transi le ccxxiiii
ret. & clamauerunt dicentes. Domine miserere nostri fili
dauid. Et stetit ihesus. Turba autem increpabat eos. ut
tacerent. At illi magis clamabant dicentes. Domine mi

serere nostri fili dauid. Et stetit ihc. et uocauit eos.
& ait. Quid uultis ut faciam uobis. Illi dixerunt. Domine ut
aperiantur oculi nostri. Misertus autem eorum ihc. tetigit ocu
los eorum. Et confestim uiderunt. & secuti sunt eum magnifi
cxviii.
cantes deum. Et omnis plebs ut uidit dedit laudem deo.

Mt ii ccvi · Mr cxvii · Lc ccxxxii

Et cum appropinquasset therosolimis & Mt. Mr. Lc.
uenisset bethfage. ad montem oliueti. tunc ihc misit
duos discipulos dicens eis. Ite in castellum quod contra
uos est. & statim inuenietis asinam alligatam. et pullum
cum ea alligatum. cui nemo umquam hominum sedit. Sol
uite illum. & adducite mihi. Et si quis uobis aliquid
dixerit. dicite ei quia dominus opera eius desiderat. & con

Mt ii ccvii · Mr cxviii · Lc ccxxxviii

festim dimittet eos. Mt. Mr. Lc. Euntes autem disci
puli. fecerunt sicut precepit illis ihc. Soluentibus autem
illis. dixerunt domini eius ad illos. Quid soluitis pullum.
Illi dixerunt. quia domino necessarius est. Et dimiserunt
eis. Et duxerunt pullum ad ihm. & iactantes uestimenta
sua super pullum. eum desuper sedere fecerunt. Mt. Io.

Mt vii ccvii · Lo ci

Hoc autem totum factum est. ut impleretur quod dictum est per pro
phetam dicentem. Dicite filie syon. ecce rex tuus ue
nit tibi mansuetus sedens super pullum asine subiuga
lis. Hec non cognouerunt discipuli primum. sed quando glo
rificatus est ihc. Tunc recordati sunt quia hec erant scrip

Mt ii ccviii · Mr cxviiii · Lc ccxxxiiii · Lo x c

ta de eo. & hec fecerunt ei. Mt. Mr. Lc. Euntes autem
illo. multi substernebant uestimenta sua in uia. Alii
autem cedebant ramos de arboribus. et sternebant in
uia. Et cum appropinquaret iam ad descensum montis.
oliueti. ceperunt omnes turbe descendentium laudare deum

Mt ii ccviiii · Mr xviiii · Lc ccxxxiiii · Lo c

uoce magna. Mt. Mr. Lc. Lo. Turbe autem que pre
cedebant & que sequebantur. clamabant dicentes.

O sanna filio dauid. benedict⁹ rex q̄ uenit in no
mine dñi. pax in celo et glā in excelsis. benedictū
qđ uenit regnū patris nr̄i dauid. osanna in excelsis.
In crastinū aūt turba multa que uenerat ad .Io.
diē festū. cū audiss; quia uenit ihc̄ iherosolimā.
acceperūt ramos palmarū. & processerūt obuiā ei. & cla
mabant osanna benedict⁹ qui uenit in nomine
dñi rex isrl̄. Lc. Mt. Et quidā phariseorum de turbis — Lc. cxxxv.
dixerūt ad illū. Magister. increpa discipl̄os tuos. — Mt. v. ccxiiii
Quib⁹ ipse ait. Dico uobis. si tacebūt. lapides clamabūt.
Lc. Et ut appropinquauit. uidens ciuitatē. fleuit sup — Lc. x. cxxxvi.
illā dicens. Quia si cognouisses & tu. Et quidē in
hac die tua que ad pacē tibi. nc̄ aūt abscondita sūt
ab oculis tuis. Quia uenient dies in te. et circūdabūt
te inimici tui uallo. & coangustabūt te undiq; &
ad terrā psternent te. et filios tuos q in te sūt. Et n̄ relin
quent in te lapidē sup lapidē. eo qđ n̄ cognoueris
tempus uisitationis tue. Mt. Cxviii.
Et cū intrass; iherosolimā cōmota ē uniūsa ciuitas — Mt. x. ccx.
dicens. Quis ē hic. Populi aūt dicebant. hic ē ihc̄ pro
pheta a nazareth galilee. Mt. Mr. Lc. Io. Et intrauit — Mr. i. cxxi.
ihc̄ in tēplū dī. et cū fecisset quasi flagellū de funi — Mt. ccxi.
culis. eiciebat oms̄ uendentes et emētes in tēplo. Oues — Lc. cxxxviii.
quoq; & boues & mēsas nūmulariorum effudit es. & — Io. xxi.
cathedras uendentiū colūbas euertit. & dicit eis.
Auferte ista hinc. & nolite facere domū patris mei
domū negotiationis. Mt. Mr. Lc. Scriptū ē. dom⁹
mea dom⁹ orationis uocabitur omib⁹ gentib⁹. Vos aūt
fecistis eā speluncā latronū. Mr. Et n̄ sinebat ut qsq
transferret uas p templū. Io. Recordati uero sunt

Io x xxii discipli eius quia scriptum est. zelus domus tue come
Mt x ccxii dit me. Mt. Et accesserunt ad eum ceci et claudi in tem
plo. et sanauit eos. Mt. Lc. Videntes autem principes
Mt ccxiii sacerdotum et scribe mirabilia que fecit et pueros
Lc v ccxxxv clamantes in templo et dicentes. osanna filio dauid.
indignati sunt et dixerunt ei. Audis quid isti dicunt. Ihesus
autem dixit eis. Utique. Vos numquam legistis quia ex ore
infantium et lactentium perfecisti laudem. Io. Mt. Mr.
Io xxiii Responderunt ergo iudei et dixerunt ei. Quod signum osten
Mt iiii clxi dis nobis quia hec facis. Io. Respondit ihesus et dixit
Mr lxxvii eis. Soluite templum hoc. et in tribus diebus excitabo
Io x xxiiii illud. Dixerunt ergo iudei. XL et vi. annis edificatum
est templum hoc. et tu tribus diebus excitabis illud.
Ille autem dicebat de templo corporis sui. Mr. Lc. cxx
Mr cxxxvi Respiciens autem uidit eos qui mittebant munera
Lc x ccxlvii sua in gazophilatium diuites. Vidit autem et quandam
uiduam pauperculam mittentem era minuta duo quod est
quadrans. et conuocans discipulos suos ait illis. Vere
dico uobis. quia uidua hec plus quam omnes misit. Nam
omnes hi ex abundantia sibi miserunt in munera dei.
Hec autem ex eo quod deest illi totum uictum suum quem ha
Lc x ccxviii buit misit. Lc. Dixit autem et ad quosdam qui in se con
fidebant tamquam iusti. et aspernabantur ceteros parabolam
istam. Duo homines ascenderunt in templum ut orarent.
unus phariseus. et alter publicanus. Phariseus stans.
hec apud se orabat. Deus. gratias ago tibi. quia non sum sicut
ceteri hominum. Raptores. iniusti. adulteri. uelut etiam
hic publicanus. Ieiuno bis in sabbato. decimas do
omnium que possideo. Et publicanus a longe stans. no
lebat nec oculos ad celum leuare. sed percutiebat pectus

suu dicens· Ds· ppitius esto m̄ peccatori· Dico uob·
descendit hic iustificat⁹ in domū suā ab illo· Mt· lc· lc v cc xv·
Quia omis qui se exaltat humiliabit· & qui se hu Mt cc xxxi·
miliat exaltabit· Mt· xl· Et relictis illis· cū iam Mat cc xiii
uespa eēt hora· abiit foras extra ciuitatē in betha Mr vi cx·
niā· ibiq; mansit· Et sciens turba qđ exiit extra Mt clx·
ciuitatē· secuti st eū· Et suscipiens eos· quib⁹ ne Mr v lxxxi·
cessaria erat cura sanabat· lo· cxxi· lo x xxiiii·
Erat autē homo ex phariseis nichodem⁹ nomine
pnceps iudeorum· Hic uenit ad eū nocte· et dixit ei·
Rabbi· scim⁹ quia a dō uenisti magister· Nemo eni
potest hec signa facere que tu facis· nisi fuerit ds
cū eo· Respondit ihc· & dixit ei· Am am dico t·
nisi qs nat⁹ fuerit denuo· n potest uidere regnū
di· Dicit ad eū nichodem⁹· Quom potest homo na
sci cū sit senex· Nuqd potest in uentrē matis sue
iterato introire & nasci· Respondit ihc· Amen
am dico t· nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua & spū
scō· n potest intrare in regnū di· Qd natū ē ex
carne· caro ē· & qđ natū ē ex spū· spc ē· Non mi
reris· quia dixi t· oportet uos nasci denuo· Spc
ubi uult spirat· & uocē ei⁹ audis· s; n scis unde
ueniat aut q uadat· Sic ē omis· qui natus ē ex
spū· Respondit nichodem⁹ & dix ei· Quom poss
hec fieri· Respondit ihc· & dixit ei· Tu es magist
in isrl· & hec ignoras· Am am dico t· quia qđ
scim⁹ loquim· & qđ uidim⁹ testam· et testimoniū
nrm n accipitis· Si trena dixi uobis & n credi
tis· quom si dixero uobis celestia credetis· Et nemo
ascendit in celū nisi q descendit de celo· filius

hominis qui ē in celo. Et sicut moyses exaltauit
serpentē in deserto. ita exaltari oportet filiū homi
nis. ut omīs qui credit in ipso n̄ pereat. s; habeat
uitā ētnā. Sic enī dilexit ds̄ mundū ut filiū suū
unigenitū daret. ut omīs q̄ credit in ipso n̄ pere
at. s; habeat uitā ētnā. Non enī misit ds̄ filium
suū in mundū. ut iudicet mundū. s; ut saluet
mund' p ipsū. Qui credit in eū. n̄ iudicat. Qui
u n̄ credit iā iudicat' ē. quia n̄ credit in nomine
unigeniti filii dī. Hoc ē autē iudiciū. quia lux ue
nit in mundū. et dilexert̄ homines magis tene
bras quā lucē. Erant enī eoꝝ mala opa. Omīs enī
qui male agit. odit lucē. Et n̄ uenit ad lucē. ut
n̄ arguant opa ei'. Qui autē facit ueritatē ue
nit ad lucē. ut manifestent̄ opa ei' quia in dō st̄
lo lxxxvi. x facta. Io. Et reuersi st̄ unusq̄sq; in domū suā. Ihc
autē perrexit in montē oliueti. et diluculo iterū
uenit in tēplū. et omīs popl's uenit ad eū. Et se
dens. docebat eos. Io. cxvii
lo lxxxvi y Adducunt aut̄ scribe et pharisei mulierē in adult'io
dephensā. et statuert̄ eā in medio. et dixert̄ ei. Ma
gister hec mulier m̄ dephensa ē in adulterio. In
lege autē moyses mandauit nob̄ huiusmodi lapidare.
T Tu g̊ q̄d dicis. Hec autē dicebant tēptantes eū. ut pos
sent accusare eū. Ihc autē inclinans se deorsū. di
gito scribebat in t'ra. Cū autē pseuerarent intro
gantes eū. erexit se et dixit eis. Qui sine peccato ē
u'm. prim' in illā lapidē mittat. Et iterū se incli
nans. scribebat in t'ra. Audientes aut̄ un' post
unū exibant. incipientes a seniorib'. Et remansit

ihc solus. et mulier in medio stans. Erigens autē
se ihc. dixit ei. Mulier ubi sunt qui te accusabant.
Nemo te condempnauit. Que dixit. Nemo dn̄e. Dixit
autē ihc. Nec ego te condempnabo. Vade et am-
plius noli peccare. MT. MR. CXXIII
Mane autē reuertens in ciuitatē esuriit. Et ui- MT CXIIII
dens fici arborē unā secus uiā. uenit ad eā. et VI MR CXV.
nichil inuenit in ea nisi folia. MR. Nondū enī erat
tēp⁹ ficorum. Et ait illi. Nunquā ex te fruct⁹ nascatur in
sempiternū. Et arefacta ē continuo ficulnea. Et ui-
dentes discipuli. mirati sunt dicentes. Quomodo aruit
continuo. MR. Et cū uespa facta eēt. egrediebatur MR X CXXIII.
de ciuitate. Et cū mane transirent. uiderunt ficū
aridā factā a radicib⁹. Et recordatus petr⁹ dicit ei.
Rabbi ecce ficus cui maledixisti aruit. MT. MR. MT CXXV.
Respondens autē ihc. ait eis. habete fidē dei. Amen VI. MR CXXIIII
dico uobis. si habueritis fidē. et non hesitaueritis
in corde. non solū de ficulnea facietis. sed et si mon-
ti huic dixeritis. tolle te et iacta te in mare fiet.
LC. MT. Et dixerunt ei apostoli. Dn̄e. adauge nobis fidē. LC CC. V. MT CLXXXV.
Et dixit ihc. Omnia quecumque orantes petitis. credite
quia accipietis. et ueniet uobis. Et cū statis ad
orandū. dimittite siquid habetis aduersus aliquē.
ut et pater uester qui in celis ē dimittat uobis
peccata uestra. LC. CXXIIII. LC X CCXXIIII
Dicebat autē et parabolā ad illos. quoniam oportet semper
orare et non deficere dicens. Iudex quidā erat in quadā
ciuitate. qui deum non timebat. et hominē non reuerebatur.
Vidua autē quedā erat in ciuitate illa. et ueniebat
ad eū dicens. Vindica me de aduersario meo.

& nolebat p̄ multū tēpus· Post hec autē dixit
intra se· Et si dm̄ n̄ timeo et hominē n̄ reuereor·
tamē quia molesta ē m̄ hec uidua· uindicabo illā·
ne in nouissimo ueniens sugillet me· Ait autē dn̄s·
A udite qd̄ iudex iniq̄tatis dicit· Ds̄ autē n̄ faciet̄ elec
tor suor clamantiū ad se die ac nocte· & patien
tiā habebit in illis· Dico uob· q̄a cito faciet uin
dictā illor· Verumtamē filius hominis ueniens
putas inueniet fidē sup̄ terrā· Mt. Mr. Lc.
Mt cccxvii
Mr ii cxxvii
Lc ccxl
E t cū uenisset in tēplū· factū ē docente illo poplm
& euangelizante· accesserūt ad eū p̄ncipes sacerdo
tū et seniores popl'i dicentes· In qua potestate hec
facis· et q̄s ē qui dedit t̄ hanc potestatē· Respon
dens ihc̄· dixit illis· Interrogo uos et ego unū sermo
nē· Quē si dixeritis m̄· et ego uobis dicā in qua
potestate hec facio· Baptismū iohis unde erat·
e celo an ex hominib'· At illi cogitabant intra se
dicentes· Si dixerim' e celo· dicet nob· Quare ḡ
n̄ credidistis illi· Si autē dixerim' ex hominib'·
timem' t̄bā· Omēs enī habebant iohem sic̄ pphetā·
E t respondentes ihū dixerūt· Nescim'· Ait illis et
ipse· Nec ego dico uobis· in qua potestate hec fa
Mt cccxviii x
cio· Mt. Quid autē uob uidet· homo quidam habebat ii
filios· et accedens ad p̄mū dixit· Fili· uade hodie·
opari in uinea mea· Ille autē respondens ait·
N olo· Postea autē penitentia mot' abiit· Accedens
autē ad alteru· dixit similit̄· At ille respondens ait·
E o dnē· Et n̄ iuit· Quis e duob' fecit uoluntatē pat̄s·
D icit· Nouissim'· Dicit illis ihc̄· Amē dico uobis· quia
publicani et meretrices p̄cedent uos in regno dī·

Venit enī ad uos iohannes in uia iustitię. & n̄ cre
didistis ei. Publicani autē & meretrices crediderūt ei.
Vos autē uidentes nec penitentiā habuistis postea ut
crederetis ei. Mt. Mr. Lc. cxxvi.
Aliā parabolā audite. Homo erat paterfamilias q̄ plan Mt ccxviii.
tauit uineā. et sepē circūdedit ei. & fodit in ea tor Mr ii. cxxviii
cular. et ędificauit turrim. & locauit eā agricolis. et Lc ccxlvi
peregre pfect' ē. Cū autē tēp' fructuū appropin
quasset; misit seruos suos ad agricolas. ut acciperent
fruct' eius. Et agricolę apphensis seruis ei'. aliū ceci
derūt. aliū occiderūt. aliū u̇ lapidauerūt. Mt. Iterū
misit alios seruos plures p̄orib'. & fecerūt illis similit̄.
Nouissime autē misit ad eos filiū suū dicens. forsi
tan uerebunt̄ filiū meū. Agricolę autē uidentes
filiū. dixerūt intra se. Hic ē heres. uenite occidam'
eū. et habebim' hereditatē ei'. Et apphensū eum
eiecerūt extra uineā et occiderūt. Cū g̊ uenerit do
min' uineę qd̄ faciet colonis illis. Aiunt. Malos
male pdet. et uineā suā locab aliis agricolis q̄
reddant ei fructū tēporib' suis. Dicit illis ihc.
Nūq̄ legistis in scripturis lapidē quē repbauerūt
ędificantes. hic fact' ē in caput anguli. a dn̄o
factū ē istud. et ē mirabile in oculis nr̄is. Mt.
Ideo dico uob. quia auferet̄ a uobis regnū dī. et da
bit̄ genti facienti fruct' eius. Mt. Lc. Omnis q̄ ceci
derit sup lapidē istū. cōfringet̄. Sup quē autē ce Mt ccxx.
ciderit. conteret eū. Mt. Mr. Lc. Lo. Et cū audis Mr i cxxviiii.
sent pncipes sacerdotū & pharisei parabolas ei'. Lc ccxlii.
cognouerūt qd̄ de ipsis diceret. Et querentes eū tene Lo lxxviii
re timuerūt turbas. qm̄ sic pphetā eū habebant.

55

Et respondens ihc· dixit iterū in parabolis eis dicēs·
Simile factū ē regnū celorum· homini regi Mt· lc· cxxvii· Mt x cxxi·
q̄ fecit nuptias filio suo· lc· Et uocauit plures· Et
hora cene misit seruos suos· uocare inuitatos ad nup
tias· et nolebant uenire· Mt· lc· Et ceperunt omnes simul lc x clxxxv
excusare· lc· Primus dixit ei· Villā emi· & necesse ha
beo exire· & uidere illā· Rogo te· habe me excusa
tū· Et alt' dix· Iuga boū emi ·v· & eo pbare illa· Ro
go te· habe me excusatū· Et alius dix· Vxorē duxi
& ideo n̄ possū uenire· Mt· Iterū misit alios seruos·
dicens· Dicite inuitatis· Ecce prandiū meū parauí
tauri mei & altilia occisa· & omnia parata uenite
ad nuptias· Illi autē neglexerunt· Et abierunt alius in
uillā suā· alius uero ad negotiationē suā· Reliqui uero
tenuerunt seruos ei' & contumelia affectos occiderunt·
Rex autē cū audisset· iratus ē· & missis exercitib' suis·
pdidit homicidas illos· et ciuitatē illorum succendit·
Tunc ait seruis suis· Nuptie quidē parate sunt· sed qui
inuitati erant n̄ fuerunt digni· Ite ergo ad exitus uia
rū & quoscumque inueneritis paupes ac debiles cecos
& claudos uocate ad nuptias· Et ait seruus· Dn̄e·
factū ē ut impasti· & adhuc locus ē· Et ait dn̄s
seruo· Exi in uias & sepes· & cōpelle intrare· ut
impleatur dom' mea· Dico autē uob· quia nemo
uirorum illorum· qui uocati sunt gustabit cenā meā· Et
egressi serui ei' in uias· congregauerunt omnes quos inuene
runt malos et bonos· & implete sunt nuptie discūben
tiū· Mt· Intrauit autē rex ut uideret discūbentes· Mt x cxxii
& uidit ibi hominē n̄ uestitū ueste nuptiali· & ait
illi· Amice quomodo huc intrasti n̄ habens uestē nuptialē·

At ille obmutuit. Tc̄ dixit rex ministris. Ligatis
pedib⁹ eius & manib⁹. mittite illū in tenebras exteri
ores. Ibi erit fletus. & stridor dentiū. Multi autē
st̄ uocati. pauci uº electi. Mt. Mr. Lc. cxxviii
Tunc abeuntes pharisei c̄siliū inier̄t ut caperent Mt ccxxiii
eū in sermone. Et mittunt ei discip(u)los suos cū hero Mr ii cxxx
dianis dicentes. Magister. scim⁹ quia uerax es. & uiā Lc ccxlii
di in ueritate doces. & n̄ ē t̄ cura de aliq̄. Non eni
respicis psonā hominū. Dic ḡ nob. qđ t̄ uidet. Licet
censū dari cesari an n̄. Cognita autē ihc̄ neqtia eoꝝ.
ait. Qđ me tēptatis hypochrite. Ostendite m̄ nu
misma cens9. At illi obtuler̄t ei denariū. Et ait illis
ihc̄. Cui⁹ ē imago hec & superscriptio. Dic̄t ei. Cesaris.
Tc̄ ait illis. Reddite ḡ que st̄ cesaris cesari. & que st̄
di dō. Et audientes mirati st̄. Et relicto eo abier̄t. cxxviiii.
In illo tēpore accesser̄t ad eū saducei. Mt. Mr. Lc. Mt ccxxiiii.
q̄ dic̄t n̄ esse resurrectionē. et interrogauer̄t eū dicen Mr ii cxxx. Lc ccxliii.
tes. Magist̄. moyses dix. siq̄s mortuus fuerit n̄ ha
bens filios. ut ducat fr̄ ei⁹ uxorē illi⁹. & suscitet sem̄
fr̄i suo. Erant autē ap̄ nos .vii. fr̄es. Et p̄m⁹ uxore
ducta defūct⁹ ē. Et n̄ habens sem̄. reliqt fr̄i suo
uxorē suā. Simılr̄ et scđs mortuus ē sine filio.
Et t̄tius accepit illā. et om̄s .vii. et n̄ reliquer̄t sem̄.
Nouissime autē om̄iū. et mulier defuncta ē. In re
surrectione ḡ cui⁹ eoꝝ erit uxor. Om̄s eni habuer̄t
eā. Et ait illis ihc̄. Erratis nescientes scripturas.
neq; uirtutē di. Filii huı⁹ sc̄li nub̄t. et tradunt ad
nuptias. illi autē q̄ digni habebunt sc̄lo illo. et
resurrectione ex mortuis. neq; nub̄t neq; duc̄t uxo
res. Neq; eni ultra mori poter̄t. s; st̄ sic̄t angli di

56

in celo · et filii sunt dei cum sint filii resurrectionis · Quia
quod resurgant mortui · non legistis in libro moysi super ru
bum · quia dictum est a deo quomodo dixerit deus · Ego sum deus abraham ·
deus isaac · deus iacob · Non est deus mortuorum sed uiuorum · Omnes enim
uiuunt ei · Vos ergo multum erratis · Et audientes turbe ·
mt cxxxiiii mirabantur in doctrina eius · Lc. Respondentes autem quidam
mr v cxxxi scribarum dixerunt · Magister bene dixisti · Mt. Mr.
cxxx · Pharisei autem uidentes quia silentium imposuisset saduceis ·
conuenerunt in unum · Mt. Mr. Lc. Et accessit unus de scribis
legisdoctor · temptans eum et dicens · Magister quod est man
datum magnum in lege · At illi ihesus · Primum omnium man
datum est · Audi israel · dominus deus noster deus unus est · Et diliges dominum
deum tuum ex toto corde tuo · et ex tota anima tua · et ex
tota mente tua · et ex tota uirtute tua · Hoc est primum
et maximum mandatum · Secundum autem simile est huic ·
Diliges proximum tuum sicut teipsum · In his duobus mandatis
mr x cxxxiii uniuersa lex pendet et prophete · Mt. Et ait illi scriba ·
Bene magister in ueritate dixisti · quia unus est et non est alius
preter eum · et ut diligatur ex toto corde · et ex toto intel
lectu · et ex tota anima · et ex tota fortitudine · et
diligere proximum tamquam seipsum · maius est omnibus holo
caustomatibus et sacrificiis · Ihesus autem uidens quod sapi
enter respondisset · dixit illi · Non es longe a regno dei ·
Recte respondisti · hoc fac et uiues · Lc. Ille autem uo
lc x cxxv lens iustificare seipsum · dixit ad ihesum · Et quis est meus proxi
mus · Suspiciens autem ihesus dixit · Homo quidam descende
bat ab iherusalem in iherico · et incidit in latrones ·
Qui etiam despoliauerunt eum et plagis impositis abierunt
semiuiuo relicto · Accidit autem ut sacerdos quidam descen
deret eadem uia · et uiso illo preteriit · Similiter et leuita

cũ esset secus locũ et uideret eũ ꝑtransiit. Samari
tanꝰ autẽ quidã iť faciens uenit secus eũ. et uidens
eũ misericordia motꝰ ẽ. Et appropians alligauit uulnera eiꝰ.
infundens oleũ et uinũ. Et imponens illũ in iumentũ
suũ. duxit in stabulũ. & curã eiꝰ egit. Et altera die
ꝓtulit duos denarios. et dedit stabulario & ait. Curã
illius habe. Et qđcũq; superogaueris. ego cũ rediero
reddã t. Quis horũ triũ uidetᵘʳ t ꝓximꝰ fuisse illi q
incidit in latrones. At ille dix. Qui fecit misericordiam
in illũ. Et ait illi ihc. Vade & tu fac similitᵉʳ. Mt. Mr. l. i. — cxxxvi. mt ccxx
Et erat cotidie docens in tẽplo. Principes autẽ sacerdotũ — mr l cxxiii
et scribe et ꝓncipes plebis querebant illũ ꝑdere. & — lc cxxxviii
ñ inueniebant qđ facerent illi. Omis enĩ poplˢ suspen — lo lxxx
sus erat audiens illũ. lo. Audierũt pharisei turbã mumu — lo x lxxxviii
rantẽ de illo hec. lo. Mt. Mr. Lc. Et miserũt ꝓncipes — mt ccc
et pharisei ministros. ut apphenderent eũ. lo. Dix ġ — mr clxxxi — lc ccxxxv
ihc. Adhuc modicũ tẽpꝰ uobiscũ sũ. & uado ad eũ q — lo x lxxx
misit me. Queretis me. & ñ inuenietis. & ubi sũ ego — lo x lxxx
uos ñ potestis uenire. Dixerũt ġ iudei ad seipsos. Quo
hic iturꝰ ẽ. qa ñ inueniemꝰ eũ. Nũqđ in dispsionẽ
gentiũ iturꝰ ẽ. & docturus gentes. Qs ẽ hic sermo
quẽ dix. queretis me & ñ inuenietis. & ubi sũ ego uos
ñ potestis uenire. In nouissimo autẽ die magne fe
stiuitatis. stabat ihc et clamabat dicens. Qui sitit ue
niat ad me & bibat. Qui credit in me sicut dic scriptura
flumina de uentre eiꝰ fluent aque uiue. Hoc autẽ
dix de spũ. quẽ accepturi erant credentes in eũ. Non
enĩ erat spc datꝰ. qa ihc nõdũ erat glorificatꝰ. lo. Alr — lo lxxxii
Ex illa ġ turba cũ audissent hos sermones. dicebant. — vii — mt cxx
hic ẽ uere ꝓpheta. alii autẽ dicebant. hic ẽ xpc. lo. Alr

57

lo lxxxiii · Quidā autē dicebant. Numq͂d a galilea xp̄c uenit. Non
mt vii v · ne scriptura dicit. q̄a ex semine dauid. et beethleē
lo x lxxxiiii · castello ubi erat dauid uenit xp̄c. lo Dissensio itaq;
lo x lxxxvi · facta ē in t͞ba p͞p͞t eū. Uenert̄ g͞ ministri ad pontifi
ces et phariseos. et dixert̄ eis illi. Quare n̄ adduxistis
eū. Responderūt ministri. Nūquā sic locut' ē homo.
sicut hic homo. Respondert̄ g͞ pharisei. Nūq͂d et uos
seducti estis. Nūq͂d aliq͂s ex p̄ncipib' credidit in eū
aut ex phariseis. S; turba hec que n̄ nouit legem
maledicti sᵗ. Dicit nichodem' ad eos ille q̄ uenit ad
eū nocte. q̄ un' erat ex ipsis. Nūq͂d lex n̄r̄a iudicat
hominē nisi audierit ab ipso p̄us et cognouerit q͂d
faciat. Respondert̄. et dixert̄ ei. Nūq͂d et tu galileus
cxxxii · es. Scrutare et uide q̄a p͞pheta a galilea surgit uenit.
mt ccxxv · Congregatis autē phariseis. interrogauit eos mt. mr. lc.
mr u cxxxiiii · ih̄c dicens. Quid uobis uidet̄ de xp̄o cui' fili' ē. Dicūt
lc ccxl · ei. Dauid. Ait illis. Quom̄ g͞ dauid in libro psalmoꝝ
uocat eū dn̄m dicens. dix dn̄s dn̄o meo sede a dext̄is
meis. donec ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ.
mt ccxxvi · Si g͞ dauid in sp̄u uocat eū dn̄m. quom̄ fili' eius ē.
mr u cxxxiii · Et nemo poterat ei respondere u͞bū. neq; ausꝰ fuit q̄sq;
lc ccxliiii · ex illa die eū amplius interrogare.
cxxxiii
lo x lxxxvi · Iterū g͞ locutus ē eis ih̄c dicens. Ego sū lux mundi. Qui
sequit' me. n̄ ambulat in tenebris. s; habebit lucē uite.
Dixert̄ g͞ pharisei. Tu de te ipso testimoniū p̄hibes.
testimoniū tuū n̄ ē uerū. Respondit ih̄c. et dixit
eis. Et si ego testimoniū p̄hibeo de me ipso. uerū ē
testimoniū meū. q̄a scio unde ueni et q͂ uado. Uos
autē nescitis unde uenio. aut q͂ uado. Uos secdm
carnē iudicatis. ego n̄ iudico quēq͂. Et si iudico ego.

iudicium meum uerum est. quia solus non sum sed ego et qui misit
me pater. Et in lege uestra scriptum est. duorum hominum te
stimonium uerum est. Ego sum qui testimonium perhibeo de
meipso. et testimonium perhibet de me qui misit me pater.
Dicebant ergo. Ubi est pater tuus? Respondit ihesus. Neque me
scitis neque patrem meum. Si me sciretis forsitan et pa
trem meum sciretis. lo. Ego uado et queretis me. et lo x lxxxviii
in peccato uestro moriemini. Quo ego uado uos non
potestis uenire. Dicebant ergo iudei. Numquid interficiet
et semetipsum quia dicit quo ego uado uos non potestis
uenire? Et dicebat eis. Uos de deorsum estis. ego de
supernis sum. Uos de mundo hoc estis. ego autem non sum
de hoc mundo. Dixi ergo uobis. quia moriemini in pec
catis uestris. Si enim non credideritis quia ego sum. mori
emini in peccato uestro. Dicebant ergo ei. Tu quis es? Dixit
eis ihesus. Principium qui et loquor uobis. Multa habeo
de uobis loqui et iudicare. sed qui misit me uerax
est. et ego que audiui ab eo hec loquor in mundo.
Et non cognouerunt quia patrem eis dicebat deum. Dixit ergo
eis ihesus. Cum exaltaueritis filium hominis. tunc cogno
scetis quia ego sum. et a meipso facio nichil. sed sicut
docuit me pater hec loquor. Et qui misit me mecum est.
et non reliquit me solum. quia ego que placita sunt ei facio
semper. Hec eo loquente. multi crediderunt in eum.
Dicebat ergo ihesus ad eos qui crediderunt ei ex iudeis. Si uos
manseritis in sermone meo. uere discipuli mei eritis.
et cognoscetis ueritatem. et ueritas liberabit uos.
Responderunt ei. Semen abrahe sumus. et nemini serui
uimus umquam. Quomodo tu dicis liberi eritis? Respondit
eis ihesus. Amen amen dico uobis. quia omnis qui facit peccatum.

seruus est peccati. Seruus autem non manet in domo
in eternum. filius manet in eternum. Si ergo uos filius libe
rauerit. uere liberi eritis. Scio quia filii abrahe estis.
sed queritis me interficere. quia sermo meus non capit in
uobis. Ego quod uidi apud patrem loquor. et uos que
uidistis apud patrem uestrum facitis. Responderunt et dixerunt
ei. Pater noster abraham est. Dicit eis ihesus. Si filii abrahe
estis. opera utique abrahe facite. Nunc autem queritis me
interficere. hominem qui ueritatem uobis locutus sum quam
audiui a deo. hoc abraham non fecit. Vos facitis opera
patris uestri. Dixerunt itaque ei. Nos ex fornicatione non su
mus nati. unum patrem habemus deum. Dixit ergo eis ihesus.
Si deus pater uester esset. diligeretis utique me. Ego enim ex deo
processi et ueni. Neque enim a meipso ueni. sed ille me mi
sit. Quare loquelam meam non cognoscitis. Quia non pote
stis audire sermonem meum. Vos ex patre diabolo estis.
et desideria patris uestri uultis facere. Ille homicida
erat ab initio. et in ueritate non stetit quia non est ueri
tas in eo. Cum loquitur mendacium ex propriis loquitur quia
mendax est et pater eius. Ego autem quia ueritatem di
co. non creditis mihi. Quis ex uobis arguit me de peccato.
Si ueritatem dico. quare uos non creditis mihi. Qui est ex
deo. uerba dei audit. Propterea uos non auditis. quia
ex deo non estis. Responderunt ergo iudei. et dixerunt ei.
Nonne bene dicimus nos quia samaritanus es tu. et de
monium habes. Respondit ihesus. Ego demonium non
habeo. sed honorifico patrem meum. et uos inhonora
stis me. Ego autem non quero gloriam meam. est qui querat
et iudicet. Amen amen dico uobis. si quis sermonem meum
seruauerit. mortem non gustabit in eternum. Dixerunt ergo

[Marginal gloss, left:] [illegible] sermonem dei [illegible] ... [illegible]

[Gloss, foot of page:] [illegible] qui solo auditu audiunt [illegible] ... non [illegible] ... In huius est salutis signum [illegible] ... ex deo. ... Job [illegible] ... [illegible]

effabilis diuine dignatio bonitatis. quotidie quasi ... nos infelices ... aures. obduratis corda et incomm...
clamat ad nos. et iugiter clamitat in plateis. Ve in plateis. qui in ... ...

iudei. Nunc cognouimus. quia demonium habes. Abraham
mortuus est et prophete. et tu dicis siquis sermonem meum
seruauerit. non gustabit mortem in eternum. Numquid tu ma
ior es patre nostro abraham qui mortuus est. Et prophete
mortui sunt. Quem teipsum facis. lo Respondit ihesus. lo lxxxiiii
Si ego glorifico meipsum. gloria mea nichil est. Est pater
meus qui glorificat me. quem uos dicitis quia deus noster est.
et non cognouistis eum. Ego autem noui eum. Et si dixero
quia non noui eum. ero similis uobis mendax. Sed scio eum. et
sermonem eius seruo. Abraham pater uester exultauit ut
uideret diem meum. et uidit et gauisus est. Dixerunt ergo
iudei ad eum. Quinquaginta annos nondum habes. et
abraham uidisti. Dixit eis ihesus. Amen amen dico uobis. an
tequam abraham fieret ego sum. Tulerunt ergo lapides. ut
iacerent in eum. Ihesus autem abscondit se. et exiuit de templo.
Et preteriens. uidit hominem cecum a natiuitate. cxxxiiii
Et interrogauerunt eum discipuli sui. Rabbi. quis peccauit
hic aut parentes eius. ut cecus nasceretur. Respondit ihesus.
Neque hic peccauit neque parentes eius. sed ut manifestentur
opera dei in illo. Me oportet operari opera eius qui misit
me. donec dies est. Uenit nox. quando nemo potest
operari. Quamdiu in mundo sum. lux sum mundi. Hec
cum dixisset. exspuit in terram. et fecit lutum ex sputo. et
liniuit lutum super oculos eius. et dixit ei. Uade et laua in
natatoria syloe. quod interpretatur missus. Abiit ergo et lauit.
et uenit uidens. Itaque uicini et qui uidebant eum prius
quia mendicus erat. dicebant. Nonne hic est qui sedebat
et mendicabat. Alii dicebant quia hic est. alii autem nequaquam.
sed similis est ei. Ille autem dicebat. quia ego sum. Dicebant
ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculi. Respondit. Ille homo

qui dr ihc lutu fecit & unxit oculos meos & dix m
Vade ad natatoria syloe & laua. Et abii & laui & ui
di. Dixert ei. Vbi e ille? Ait. Nescio. Adducunt eum
ad phariseos qui cecus fuerat. Erat aute sabbatu
quando lutu fecit ihc et aperuit oculos ei. Iteru g
interrogabant eu pharisei quom uidiss. Ille aute
dixit eis. Lutu posuit m sup oculos & laui et ui
deo. Dicebant g ex phariseis qda. Non e hic homo
a do. qui sabbatu n custodit. Alii dicebant Quom
potest homo peccator hec signa facere? Et scisma
erat in eis. Dicu g ceco iteru. Tu qd dicis de eo qui
aperuit oculos tuos? Ille aute dixit quia ppheta e.
Non crediderit g iudei de illo qa cecus fuiss & ui
disset donec uocauert parentes ei qui uiderat.
et interrogauert eos dicentes. Hic e filius ur que
uos dicitis quia cecus natus e? Quom g nc uidet?
Responderit parentes eius et dixert. Scim quia hic e
filius nr et quia cecus nat e. quom aute nc ui
deat nescim. aut qs eius aperuit oculos nos nescim.
Ipsu interrogate. etate habet ipse de se loquatur.
Hec dixerunt parentes ei quia timebant iudeos.
Iam eni conspirauerant iudei ut si qs eu confiteret
xpm extra synagoga fieret. Propterea parentes
ei dixert. etate habet ipsu interrogate. Vocauert
g rursu homine q fuerat cecus & dixert ei. Da glam
do. Nos scim quia hic homo peccator e. Dixit g
ille. Si peccator e nescio. unu scio quia cecus cu
esse modo uideo. Dixert g illi. Qd fecit t? Respon
dit eis. Dixi uobis ia & audistis. Qd iteru uultis
audire? Nu qd & uos uultis discipli ei fieri?

Maledixerunt ergo ei et dixerunt ei. Tu discipulus illius sis.
nos autem moysi discipuli erimus. Nos scimus quia
moysi locutus est deus. Hunc autem nescimus unde sit. Re-
spondit ille homo et dixit eis. In hoc enim mirabi-
le est quia vos nescitis unde sit et aperuit oculos meos.
Scimus autem quia peccatores deus non audit. Sed siquis
dei cultor est et voluntatem eius facit hunc exaudit. A seculo
non est auditum quia quis aperuit oculos ceci nati. Nisi esset
hic a deo non poterat facere quicquam. Responderunt et
dixerunt ei. In peccatis natus es totus et tu doces
nos. Et eiecerunt eum foras. Io. cxxxv.
Audivit ihesus quia eiecerunt eum foras et cum invenisset Io x. lxxxviii.
eum dixit ei. Tu credis in filium dei. Respondit ille et
dixit. Quis est domine ut credam in eum. Et dixit ei ihesus.
Et vidisti eum et qui loquitur tecum ipse est. At ille ait.
Credo domine. Et procidens adoravit eum. Et dixit ei ihesus.
In iudicium ego in hunc mundum veni ut qui non vi-
dent videant et qui vident ceci fiant. Et audierunt
ex phariseis qui cum ipso erant et dixerunt ei. Numquid
et nos ceci sumus. Dixit eis ihesus. Si ceci essetis non
haberetis peccatum. Nunc vero dicitis quia videmus. pec-
catum vestrum manet. Amen amen dico vobis. qui non in-
trat per ostium in ovile ovium sed ascendit aliunde.
ille fur est et latro. Qui autem intrat per ostium pastor
est ovium. Huic ostiarius aperit et oves vocem eius audi-
unt. Et proprias oves vocat nominatim et educit
eas. Et cum proprias oves emiserit ante eas vadit.
et oves illum sequuntur quia sciunt vocem eius. Alie-
num autem non sequuntur sed fugiunt ab eo quia non
noverunt vocem alienorum. Hoc proverbium dixit illis ihesus.

Illi autem non cognouerunt quid loqueretur eis. Dixit ergo eis
ihesus. Amen amen dico uobis. quia ego sum ostium ouium. Omnes
quotquot uenerunt fures sunt et latrones. sed non audierunt
eos oues. Ego sum ostium. Per me si quis introierit saluabitur.
et ingredietur et egredietur. et pascua inueniet. Fur non
uenit nisi ut furetur. et mactet et perdat. Ego ueni ut
uitam habeant. et abundantius habeant. Ego sum
pastor bonus. Bonus pastor animam suam dat pro
ouibus suis. Mercennarius et qui non est pastor cuius non
sunt oues proprie. uidet lupum uenientem. et dimittit
oues et fugit. Et lupus rapit. et dispergit oues. Mer
cennarius autem fugit quia mercennarius est. et non
pertinet ad eum de ouibus. Ego sum pastor bonus. Et cog

lo xc · mt iii xcv · lc cxviii

nosco meas. et cognoscunt me mee. lo. mt. lc. Sicut
nouit me pater. et ego agnosco patrem. lo. mt. mr.

lo xcv · mt iiii cccvii · mt cxv

et animam meam pono pro ouibus meis. lo Et alias oues
habeo que non sunt ex hoc ouili. et illas oportet me
adducere. et uocem meam audient. et fiet unum ouile.
et unus pastor. Propterea me pater diligit. quia ego
pono animam meam. Nemo tollet a me animam meam.
sed ego pono eam a meipso. Potestatem habeo ponen
di eam. et potestatem habeo iterum sumendi eam. Hoc
mandatum accepi a patre meo. Dissensio iterum
facta est inter iudeos propter sermones hos. Dicebant
autem multi ex ipsis. Demonium habet et insanit.
Quid eum auditis. Alii dicebant. Verba hec non sunt de
monium habentis. Numquid demonium potest cecorum
oculos aperire. ·c xxxvi· ·lo·

lo x xcv

Facta sunt autem encenia in hierosolimis. et hiemps
erat. Et ambulabat ihesus in templo. in porticu salomo

nis. Circuidederunt ergo eum iudei et dicebant ei. Quo
usque animam nostram tollis. Si tu es xpc. dic nobis palam.
Respondit eis ihc. Loquor vobis et non creditis. Opera
que ego facio in nomine patris mei. hec testimonium
perhibent de me. Sed vos non creditis. quia non estis ex
ovibus meis. Oves mee vocem meam audiunt. et ego
cognosco eas et sequuntur me. et ego vitam eternam do
eis. et non peribunt in eternum. nec rapiet eas quisquam de ma
nu mea. Pater meus quod dedit mihi. maius omnibus est. Et
nemo potest rapere de manu patris mei. Ego et pater
unum sumus. Sustulerunt lapides iudei. ut lapida
rent eum. Respondit eis ihc. Multa bona opera osten
di vobis ex patre meo. propter quod eorum opus me lapidatis.
Responderunt ei iudei. De bono opere non lapidamus te.
sed de blasphemia. et quia tu homo cum sis. facis
teipsum deum. Respondit eis ihc. Nonne scriptum est
in lege vestra quia ego dixi dii estis. Si illos dixit
deos ad quos sermo dei factus est. et non potest solvi
scriptura. quem pater sanctificavit et misit in mundum
vos dicitis quia blasphemas quia dixi filius dei sum.
Si non facio opera patris mei. nolite credere mihi. Si autem
facio. et si mihi non vultis credere. operibus credite. ut
cognoscatis et credatis quia in me est pater. et ego in
patre. lo. mr. mr. Querebant ergo eum apprehendere. lo xciii.
et exivit de manibus eorum. et abiit iterum trans iorda iiii. mr cxvii.
nen in eum locum ubi erat iohes baptizans primum. et mr xcvi.
mansit illic. lo. Et multi venerunt ad eum. et dicebant
quia iohes quidem signum fecit nullum. Omnia autem lo x xciiii.
quecumque dixit iohannes de hoc vera erant. et multi
crediderunt in eum. lo cxxxvii.

61

lo x xeuu.

Erat autē quidā languens lazarus a bethania de
castello marie et marthe sororū ei⁹. Maria autē
erat que unxit dn̄m ungento. et extersit pedes ei⁹
capillis suis. cui⁹ fr̄ lazarus infirmabat. Miserūt
autē sorores eius ad eū dicentes. Dn̄e. ecce quē amas
infirmat̄. Audiens autē ih̄c. dixit eis. Infirmitas hec
n̄ ē ad mortē. s; p glā di ut glorificet̄ filius dī p eū.
Diligebat autē ih̄c marthā et sororē ei⁹ mariā et
lazarū. Vt ḡ audiuit quia infirmat̄. tc̄ quidē
mansit in eo loco trib⁹ dieb⁹. Deinde post hec. dicit
discipulis suis. Eamus in iudeā iterū. Dicunt ei
discipli. Rabbi. nc̄ querebant te lapidare iudei
et iterū uadis illuc. Respondit ih̄c. Nonne .xii.
hore st̄ diei. Si quis ambulauerit in die n̄ offen
dit. quia lucē huius mundi uidet. Si autē ābu
lauerit in nocte offendit. quia lux n̄ ē in eo. Hec
ait. et post hec dicit eis. Lazarus amicus nr̄ dor
mit. s; uado ut a somno suscitē eū. Dixerunt ḡ
discipli eius. Dn̄e. si dormit saluus erit. Dixerat
aut̄ ih̄c de morte ei⁹. illi autē putauerūt qd̄ de
dormitione somni diceret. Tc̄ ḡ dixit eis ih̄c ma
nifeste. Lazarus mortuus ē. et gaudeo ppt̄ uos
ut credatis qm̄ n̄ eram ibi. S; eam⁹ ad eū. Dixit
ḡ thomas qui dr̄ didimus ad condiscipulos. Eam⁹
et nos. et moriam̄ cū illo. Venit itaq; ih̄c. et in
uenit eū quatuor dies iā in monumēto habentē.
Erat autē bethania iuxta ierosolimā. quasi stadiis
.xv. Multi autē ex iudeis uenerant ad marthā et
mariā. ut consolarent̄ eas sup fr̄e suo. Maria
ḡ ut audiuit quia ih̄c uenit. occurrit illi. Martha

autē domi sedebat. Dixit g martha ad ihm. Dn̄e
si hic fuisses. fr̄ m̄s n̄ fuisset mortuus. S; & nc̄
scio. quia quecūq; poposceris a dō dabit tibi dš.
Dicit illi ihc̄. Resurget fr̄ tuus. Dicit ei martha.
Scio. quia resurget in resurrectione in nouissimo
die. Dicit ei ihc̄. Ego sū resurrectio & uita. q̄ credit
in me. etiā si mortuus fuerit uiuet. Et omis q̄ uiuit
& credit in me. n̄ morietr̄ in etnū. Credis hoc. Ait
illi. Utiq; dn̄e. Ego credidi quia tu es xp̄c filius dī.
qui in hc̄ mundū uenisti. Hec cū dixisset. abiit &
uocauit sororē suā silentio dicens. Magistr̄ adest.
& uocat te. Illa ut audiuit. surgit cito & uenit ad
eū. Nondū enī uenerat ihc̄ in castellū. s; erat ad
huc in illo loco ubi occurrerat ei martha. Iudei g
qui erant cū ea in domo. & consolabant̄ eā. cū
uidissent mariā quia cito surrexit & exiit. secuti
st̄ eā dicentes. q̄a uadit ad monumtū ut ploret
ibi. Maria g cū uenisset ubi erat ihc̄. cū uidiss; eū
cecidit ad pedes ei9 et dixit ei. Dn̄e. si fuisses hic. n̄
esset mortuus fr̄ m̄s. Ihc̄ g ut uidit eā plorantē et
iudeos q̄ uenerant cū ea plorantes. fremuit sp̄u
et tbauit seipsū. & dixit. Ubi posuistis eū. Dicūt ei.
Dn̄e. ueni & uide. Et lacrimatus ē ihc̄. Dixert g iu
dei. Ecce quomo amabat eū. Quidā autē dixerunt
ex ipsis. Non poterat hic qui apuit oculos ceci face
re ut et hic n̄ moreretr̄. Ihc̄ g rursū fremens in se
metipso. uenit ad monumtū. Erat autē spelunca
et lapis suppositus erat ei. Ait ihc̄. Tollite lapidē.
Dicit ei martha. soror ei9 qui mortuus fuerat. Dn̄e. iā
fetet. quatriduan9 enī ē. Dicit ei ihc̄. Nonne dixi t

62

qm̄ si credideris uidebis glām dī. Tulerūt ḡ lapidē.
Ihc̄ autē eleuatis sursū oculis dixit. Pat̄ grās ago tibi
qm̄ audisti me. Ego autē sciebā quia sēp me audis.
s; ppt̄ poplm̄ qui circūstat dixi. ut credant quia
tu me misisti. Hec cū dixiss;. uoce magna clama
uit. Lazare. ueni foras. Et statim pdiit q̄ fuerat
mortuus. ligatus pedes et man9 institis. et facies
illius sudario erat ligata. Dicit eis ihc̄. Soluite
eū. et sinite abire. Multi ḡ ex iudeis qui uenerant
ad mariā. et uiderant quę fecit. crediderūt. Quidā
autē ex ipsis abierunt ad phariseos. et dixerunt
eis quę fecit ihc̄. Collegerunt ḡ pontifices & pha
risei conciliū & dicebant. Quid facim9. quia hic
homo multa signa facit. Si dimittim9 eū sic. oms
credent in eū. Et uenient romani. & tollent et
nr̄m & locū & gentem. Vnus autē ex ipsis cay
phas cū esset pontifex anni illius. dixit eis. Vos
nescitis quicq̄. nec cogitatis. quia expedit uobis ut
unus homo moriat̄ p poplō. & nō tota gens pereat.
Hoc autē a semetipso nō dixit. s; cū esset pontifex an
ni illius pphetauit quia ihc̄ moritur9 erat p gente.
Et nō tantū p gente. s; ut filios dī qui erant dispsi
congregaret in unū. Lo. Mt. Mr. Ab illo ḡ die
cogitauerūt interficere eū. Ihc̄ ḡ iā nō palā ābulabat
ap iudeos. s; abiit in regionē iuxta desertū in ciui
tatē quę dr̄ effrem. & ibi morabat̄ cū discipulis suis.
Proximū autē erat pascha iudeorū. Lo. Mt. Mr. Lc.
& ascenderūt multi ierosolimā de regione ante
pascha ut scificarent seipsos. Querebant ḡ ihm̄.
& colloquebant̄ adinuicē in tēplo stantes. Quid

Lo xcv.
Mt iiii. cxvii.
Mr xcvi.

Lo xcvi.
Mt i cclxxxiiii.
Mr clvi.
Lc cclx.

putatis quia n̄ uenit ad diē festū. Dederant autē
pontifices et pharisei mandatū ut si quis cognouerit
ubi sit indicet ut apprehendant eū. Lc. cxxxviii. lc x. ciiii
Factū ē autē dū cōplerent dies assūptionis ei⁹. &
ipse faciē suā firmauit ut iret ihrlm. Et misit
nuntios ante cōspectū suū. Et euntes intrauerunt
in ciuitatē samaritanorū ut pararent illi. Et n̄
receperūt eū quia facies ei⁹ erat euntis ihrlm.
Cū uidissent autē discipli ei⁹ iacob⁹ & iohēs dixe
rūt. Dñe uis dicim⁹ ut ignis descendat de celo et
consumat illos. Et conuersus increpauit illos.
Et abierunt in aliud castellum. cxxxviiii. lo xcvi.
Ihc ergo ante sex dies pasche uenit in bethaniā ubi fu mt I cclxxiiii
erat lazarus mortuus. quē suscitauit. Mt. Mr. L. Io. mr clvi · lc cclx.
Et cū esset in domo symonis leprosi. Io. Cognouit turba mr clviii · mt cclxxvi
multa ex iudeis quia illic ē. & uenerūt n̄ propter lc I lxxiiii.
ihm tantū. sed ut lazarū uiderent quē suscitauit lo xcviii.
a mortuis. Io. Pharisei ergo dixerūt ad semetipsos. lo x xcvii.
Videtis quia nichil proficim⁹. Ecce mundus totus lo x cii.
post eū abiit. Io. Cogitauerūt autē principes sacerdo lo x xcviiii.
tū. ut et lazarū occiderent. quia multi propter eū lo xcviii.
abibant ex iudeis. et credebant in ihm. I. M. Mr. Lc. mt I cclxxvi. mr clviii. lo lxxiiii.
Fecerunt autē ei cenā ibi. et martha ministrabat.
Lazarus uero un⁹ erat ex discubentib⁹ cū eo. Mt. Mr. L. Io. cxl
Maria ergo habens alabastrū ungenti nardi spicati mt cclxxvi
preciosi. et fracto alabastro effudit sup caput ihū mr I clviii.
recūbentis. et unxit pedes ei⁹ et extersit capillis suis. lc lxxiiii
et dom⁹ impleta ē ex odore ungenti. Dixit ergo lo xcviii
unus ex discipulis eius. iudas scariothis qui erat
traditurus eū. Quare hoc ungentū n̄ uenit ccc.

denarus· & datū ē egenis· Dixit autē hoc· ñ quia
de egenis ptinebat ad eū s; quia fur erat· & loculos
habens· ea que mittebant portabat· mt· mr· lc·
Erant autē qdā indigne ferentes intra semetipsos· &
dicebant· Vtqd pditio hec ungenti facta ē· Sciens aut
ihc· ait illis· Qd molesti estis huic mulieri· Op⁹ bo-
nū· opata ē in me· Nā semp paupes habetis uobcū
& cū uolueritis potestis illis bene facere· me autē
mt cclxxvii ñ semp habebitis· Mittens hec ungentū hoc in corp⁹
mr iii clviii meū· ad sepeliendū me fecit· Am dico uob· ubicūq;
lo xcvii pdicatū fuerit hoc euanglm in toto mundo· dicet
lo x lxxiiii et qd hec fecit in memoriā ei⁹· lc· Videns aut pha
riseus q̃ uocauerat eū· ait intra se dicens· Hic si eet
ppheta· sciret utiq; que & qualis mulier ē que tan
git eū· quia peccatrix ē· Et respondens ihc· dix ad eū
Symon· habeo t aliqd dicere· At ille ait· Magist dic·
Duo debitores erant cuidā feneratori· un⁹ debebat de-
narios quingentos· & alius qnquaginta· Non haben
tib⁹ illis unde redderent donauit utrisq;· Qs eū pl⁹
diligit· Respondens symon dix· Estimo· qa is cui
plus donauit· At ille dixit· Recte iudicasti· Et con
uers⁹ ad mulierē· dixit symoni· Vides hanc mulierē·
Intraui in domū tuā· aquā pedib⁹ meis ñ dedisti·
hec aut lacrimis rigauit pedes meos· et capillis suis
tersit· Osculū m ñ dedisti· hec autē ex q intrauit
ñ cessauit osculari pedes meos· Oleo capit meū ñ
unxisti· Hec autē ungento unxit pedes meos· Ppt
qd dico t· remittunt ei peccata multa qm dilexit
multū· Cui autē min⁹ dimittit· minus diligit·
Dixit autē ad illā· Remittunt t peccata tua· Et cepe-

runt q simul accubebant dicere intra se. Qs e hic q
etia peccata dimittit. Dixit autem ad mulierem. fides
tua te salua fecit. uade in pace. Et his dictis. abiit
ascendens therosolimam. lo. cxlv lo x cii
Erant autem gentiles qda ex his qui ascenderant ut ado
rarent in die festo. Hi g accesserunt ad phylippu qui
erat a bethsaida galilee. et rogabant eu dicentes. Domi
ne. uolum ihm uidere. Venit phylippus et dicit
andree. Andreas rursu et phylipp dicunt ihu. lo. mt lo ciii
Ihc autem respondit eis dicens. Venit hora. ut mr. mt iii ccxcii
glorificet filius hominis. lo. Am am dico uob. nisi mr clxxx
granu frumti cadens in tra mortuu fuerit. ipsu lo x ciiii
solu manet. Si autem mortuu fuerit. multu fructu
affert. lo. mt. mr. Qui amat anima sua. pdet ea. lo iiii cv
Et q odit anima sua in hoc mundo. in uita etna mt xxvii
custodit ea. lo. Si qs m ministrat. me sequat. Et ubi lo ccxi
su ego. illic et minister ms erit. Si qs m ministra
uerit. honorificabit eu pat ms. lo. mt. mr. Nc ani lo cvii
ma mea tbata e. Et qd dica. Pat. saluifica me ex ho mt iii cclxxxxiii
ra hac. lo. S; ppterea ueni in hora hanc. Pater. mr clxxxiiii
clarifica tuu nom. Venit g uox de celo. Et clarifi lo x cviii
caui. et iteru clarificabo. Turba g que stabat et
audiebat. dicebat tonitruu factu ee. Alii dicebant.
Angls ei locut e. Respondit ihc et dixit. Non ppt
me uox hec uenit. s; ppt uos. Nc e iudiciu e mundi
Nc pnceps hui mundi eiciet foras. Et ego si exaltat
fuero a tra. omia traha ad meipsu. Hoc aut dice
bat. significans qua morte eet moritur. Respon
dit ei turba. Nos audiuim ex lege. qa xpc manet
in etnu. Quis e iste filius hominis. Dixit g ihc.

64

Adhuc modicū lumē in uobis ē. Ambulate dū lucē
habetis. ut nō tenebre uos cōphendant. Et qui ābu
lat in tenebris. nescit quo uadat. Dū lucē habetis
credite in lucē. ut filii lucis sitis. lc. mt. cxlu.
lc v ccu mt cclx. Interrogatus autē a phariseis quando uenit regnū
dī. respondit eis et dixit. Non uenit regnū dī cū ob
seruatione. neq; dicent ecce hic aut ecce illic. Ecce
regnū dī intra uos ē. lc. Erat autē dieb' docens in
lc x cclviii. tēplo. noctib' ū exiens morabat' in monte q̄ uocat'
oliueti. et omīs popl's manicabat ad eū in templo
audire eum. mt. cxlui.
mt x cccxvii. Tūc ihc locutus ē ad turbas et ad discipl'os suos dicens. Sup
cathedrā moysi. sederunt scribe et pharisei. Omnia
quecūq; dixerint uobis. seruate et facite. Scdm ū
opa eorū. nolite facere. Dicūt enī. et nō faciunt. mt. lc.
mt v cccxviii lc cxxxviii. Alligant autē onera grauia et importabilia. et ipo
nunt in humeros hominū. digito autē suo nolūt
ea mouere. mt. mr. lc. Omia ū opa sua faciunt.
ut uideant' ab hominib'. Dilatant autē philacteria
sua. et magnificant fimbrias. lc. et uolūt ambula
mt cccxx. mr u cxxv. lc cclvi. re in stolis. mt. mr. lc. Amant autē pmos recubit'
in cenis. et pmas cathedras in synagogis. et salutati
ones in foro. et uocari ab hominib' rabbi. mr. mt. lc.
mt cccxxiii. mr v cxxxv. lc cclv. Et omīs popl's libent' audiebat eū. mt. Vos autē nolite
mt x cccxx. uocari rabbi. Vn' ē enī magist' ur. omīs autē uos
frēs estis. Et patrē nolite uocare uobis sup trā. Vn'
ē enī pat' ur q̄ in celis ē. Nec uocemini magistri.
mt cccxxi lc v clxxviii. qa magist' ur un' ē xpc. mt. lc. Qui maior ē urm
erit ur minister. Qui autē se exaltauerit. humilia
bitur. et qui se humiliauerit exaltabitur. lc. mt. mr.

VIII

Ve uobis phariseis. quia diligitis pⁱmas cathedras in — le cxxxvii
synagogis. & salutationes in foro. mt. le. Ve uob̄ scri — mt ii cxxxviii
be & pharisei. legisperiti hypochrite. quia tulistis cla — mr cxxv.
uē scientie. et clauditis regnū celorum ante homines. — mt cxxxii
Vos autē ñ intratis. nec introeuntes sinitis intrare. mt. l. — le v clxii
Ve uobis pharisei hypochrite. qui deuoratis domos ui — mr cxxxvi
duarū sub obtentu plixe orationis. accipietis maio — le viii cxlvi.
rē dāpnationē. mt. Ve uobis scribe & pharisei hypo — mt x cxxxiii
chrite. quia circuītis mare et aridā ut faciatis unū
ꝓselitū. & cū fuerit factus. facitis eū filiū gehenne.
duplo quā uos. Ve uobis duces ceci. qui dicitis qui
cūq; iurauerit ꝑ tēplū nichil ē. qui autē iurauerit
in aurū tēpli debet. stulti & ceci. Qd enī maius ē
aurū. an tēplū qd̄ scīficat aurū. Et quicūq; iuraue
rit in altari nichil ē. quicūq; autē iurauerit in dono
qd̄ ē sup illud. debet. Ceci. qd̄ enī maius ē dom̄. an
altare qd̄ scīficat donū. Qui ḡ iurat in altari. iurat
in eo. & in omib; que sup illud st̄. Et q̄ iurauerit in
tēplo. iurat in illo. & in eos q̄ habitant in ipso. Et
qui iurat in celo. iurat in throno di. & in eo q̄ sedet
sup eū. Ve uobis scribe & pharisei hypochrite. q̄ — mt cxxxiii
decimatis mentā & anetū. et cyminū & rutā. & omē — le v cxxxiiii
olus. et reliq̄stis que grauiora st̄ legis. iudiciū & mi
sericordiā & fidē. et caritatē di. Hec oportuit facere. et illa — mt x cxxxv.
ñ omittere. mt. Duces ceci excolantes culicē. camelū
autē glutientes. mt. le. Ve uob̄ scribe & pharisei hy
pochrite. quia mundatis qd̄ deforis ē calicis. & parap
sidis. intus autē pleni st̄ rapina et inmunditia. Pha
risee cece munda pⁱus qd̄ int̄ ē calicis et parapsidis.
ut fiat et id qd̄ deforis ē mundū. le. Alt. Ve uob̄. — le v cxxxviii / mt cxxxvii.

qui estis ut monumenta que non parent. et homines ambulantes supra nesciunt. Mt. Lc. Ve uobis scribe et pharisei hypochrite. quia similes estis sepulchris dealbatis. que aforis parent hominibus speciosa. intus autem plena sunt ossibus mortuorum. et omni spurcitia. Sic et uos a foris quidem paretis hominibus iusti. intus autem pleni estis hypochrisi et iniquitate. Lc. Att. Respondens autem quidam de legis peritis: ait illi. Magister. hec dicens etiam nobis contumeliam facis. At ille ait. Et uobis legisperitis ve. quia oneratis homines oneribus que portari non possunt. et ipsi uno digito uestro non tangitis sarcinas. Mt. Lc. Ve uobis scribe et pharisei hypochrite. quia edificatis sepulchra prophetarum. et ornatis monumenta iustorum. et dicitis. Si fuissemus in diebus patrum nostrorum. non essemus socii eorum in sanguine prophetarum. Mt. Itaque testimonio estis uobismetipsis. quia filii estis eorum qui prophetas occiderunt. Et uos implete mensuram patrum uestrorum. serpentes genimina uiperarum quomodo fugietis a iudicio gehenne. Lc. Att. Propterea et sapientia dei dixit. Mittam ad illos prophetas et apostolos. et sapientes et scribas. et ex illis occidetis et crucifigetis. et ex eis flagellabitis in synagogis uestris. et persequemini de ciuitate in ciuitatem. ut ueniat super uos omnis sanguis iustus qui effusus est super terram. a sanguine abel iusti usque ad sanguinem zacharie filii barachie. quem occidistis inter templum et altare. Amen dico uobis. uenient hec omnia super generationem istam. Mt. Lc. Iherusalem iherusalem. que occidis prophetas. et lapidas eos qui ad te missi sunt. Quotiens uolui congregare filios tuos quemadmodum gallina congregat pullos suos sub alas.

Mt ccxxxvii · Lc v cxxxviii
Lc cxxxviiii · v · Mt ccxxxviii
Mt ccxxxviii · Lc v cxl
Mt x ccxxxviiii
Lc cxli · v · Mt ccxl
ccxliiii · Mt ccxlv · Lc v lxxv

et noluisti. Ecce relinquetur uobis domus uestra deserta
Dico enim uobis. non me uidebitis amodo donec dicatis.
Benedictus qui uenit in nomine domini. lo. cxlv. lo x cx.
Verumtamen ex principibus multi crediderunt in eum sed propter
phariseos non confitebantur. ut de synagoga non eicerentur.
Dilexerunt enim gloriam hominum magis quam gloriam dei lo. mt. mr. lc. lo cxv
Ihesus autem clamauit et dixit. Qui credit in me non credit mt l xcviii / mr xcvi
in me. sed in eum qui me misit. Et qui uidet me uidet lc xcvi
eum qui misit me. lo Ego lux in mundum ueni ut lo x cxii
omnis qui credit in me in tenebris non maneat. Et si quis
audierit uerba mea et non custodierit. ego non iudico eum.
Non enim ueni ut iudicem mundum. sed ut saluificem mun
dum. Qui spernit me et non accipit uerba mea. habet qui
iudicet eum. Sermo quem locutus sum ille iudicabit eum
in nouissimo die. quia ego ex meipso non sum locutus. sed
qui misit me pater ipse dedit mihi mandatum quid dicam
et quid loquar. Et scio quia mandatum eius uita eterna est.
Quae ergo ego loquor. sicut dixit mihi pater sic loquor. lo lo x cviii
Haec locutus est ihesus et abiit. et abscondit se ab eis. Cum
autem tanta signa fecisset coram eis. non credebant in eum.
ut sermo ysaie impleretur quem dixit. Domine quis credidit
auditui nostro. et brachium domini cui reuelatum est. lo Haec lo x cx.
dixit ysaias quando uidit gloriam eius et locutus est de eo.
Et cum egrederetur ihesus de templo. accesserunt discipuli mt. mr. l. cxlvi. / mt ccxlv
eius ut ostenderent ei edificationes templi dicentes. mr ii cxxxvii
Magister. aspice quales lapides. et quales structure. Et lc ccxlviii.
respondens ihesus ait. Videtis has omnes magnas edifica
tiones. Amen dico uobis. uenient dies in quibus non relin cxlvii.
quetur hic lapis super lapidem. qui non destruatur. mt. mr. lc. mr cxxxviii
Et cum sederent in monte oliuarum contra templum acces mt ii ccxlviii / lc ccxlviii

serunt ad eu discipli secreto & interrogauerunt eu dicen
tes. Preceptor. dic nobis quando hec erunt. & qd signu
aduentus tui cu hec omia incipient consumari. Et
ait ad discipulos. Venient dies. quando desideretis
uidere unu die filii hominis & n uidebitis. mt
Videte neqs uos seducat. Multi eni uenient. mr. lc.
in nomine meo dicentes qa ego su xpc. & multos
seducent. Cu audieritis aute plia & opiniones
bellor. et seditiones. nolite terreri. Oportet eni hec
fieri. s; n du e finis. Consurget eni gens in gente.
et regnu contra regnu. et erunt pestilentie & fames.
et terremotus p loca. terroresq; de celo & signa mag
na erunt. Hec aute omia initia st dolor. mt. mr. lc. lo.

mt cclxiiii
mr I cxxxviii
lc ccl
lo cxlvi

Tc tradent uos in tribulatione. & occident uos.
& eritis odio omib gentibus ppt nomen meu. lc

lc ccli
mt II cxxxviiii
mr cxli

mt. mr. Et capillus de capite uro n peribit. & in pa
tientia ura possidebitis animas uras. lc. mt. mr.
Ponite g in cordib uris. n pmeditari quom re
spondeatis. Ego eni dabo uobis os et sapientiam.
cui n poterunt resistere & contradicere omes aduer
sarii uri. mt. Tc scandalizabuntur multi. et inui

mt X cclv

cem tradent. et odio habebunt inuice. Et multi pseu
do pphete surgent. & seducent multos. Et qm a
bundabit iniquitas. refrigescet caritas multor. mt

mt VI cclvii
mr cxlii

Qui aute pseuerauerit usq; in fine. hic saluus mr.
erit. mt. mr. Et pdicabit hoc euangliu regni uni
uerso orbi. in testimoniu omib gentibus. et tunc
ueniet consumatio. mt. mr. Cu g uideritis abho
minatione desolationis que dicta e a daniele p
pheta stante in loco sco qui legit intelligat. lc

Cũ autẽ uideritis circũdari ab exercitu ihrlm lc x cclii.
mt. mr. lc. tc̃ scitote quia appropinquit desolatio ei⁹. mat ccxlviii. mr ii cxlii lc ccliii.
Tc̃ qui in iudea st̃ fugiant in montes. & q̃ in medio
ei⁹ descendant. & qui in regionib⁹ ñ intrent in eã.
quia dies ultionis hi st̃. ut impleant̃ oĩa q̃ scripta st̃. mt ccxlviii. mr ii cxliii. lc ccxliii.
mt. mr. lc. Ve autẽ p̃gnantib⁹ et nutrientib⁹ in illis
diebus. lc. mt. mr. Erit enĩ p̃ssura magna sup t̃rã. lc x ccliv.
et ira poplo huic. lc. Et cadent in ore gladiĩ. & cap lc x cclvi.
tiui ducent̃ in om̃s gentes. et ihrlm calcabit̃ a
gentib⁹. donec impleant̃ t̃pora nationũ. mt. mr. mt ccl mr vi cxlv.
Orate autẽ ut ñ fiat fuga ura hieme ul' sabbato. mt ccli.
mt. mr. lc. Erit enĩ tc̃ tribulatio magna. qualis ñ mr ii clvi. lc cclv.
fuit ab initio mundi. usq; modo. neq; fiet. mt. mr. lc ii cclvii. mt cclviii.
Et erũt signa in sole et luna & stellis. et in t̃ris p̃ssura mr cl.
gentiũ p̃ confusione sonit⁹ maris et fluctuũ. arescen
tib⁹ hominib⁹ p̃ timore & expectatione que superue-
nient uniu̾so orbi. mt. mr. Et nisi breuiati fuis mt cclii. mr ii cxlvii.
sent dies illi. ñ fieret salua om̃is caro. s; ppt̃ electos
breuiabunt̃ dies illi. mt. mr. lc. Tc̃ siquis uobis mt ccliii
dixerit ecce hic xp̃c aut illic nolite credere. Sur mr iii cxlviii. lc cciii.
gent enĩ pseudo pphete. et dabt̃ signa magna
et pdigia. ut̃ in errorẽ inducant̃. si fieri potest mt ccliiii.
etiã electi. Ecce p̃dixi uobis. mt. lc. Si ḡ dixe- mr vi cxlviii. mt cclx.
rint uobis ecce in deserto ẽ. nolite exire. et in lc v ccii.
penetrabilib⁹. nolite credere. mt. lc. Sicut enim mt cclvi. lc v ccv.
fulgur exit ab oriente. et paret usq; in occidentẽ.
ita erit aduent⁹ filii hominis. mt. mr. lc. Statĩ mt cclviii.
autẽ post tribulationẽ dierũ illo(rum). sol obscurabit̃ mr ii cl
et luna ñ dabit lumĩ suũ. et stelle cadent de celo. lc cclxii.
& uirtutes celo(rum) cõmouebunt̃. Et tc̃ apparebit signũ

Ger. plangent iudei. plangent gentiles. plangent et christiani. quia magis diligerunt mundum quam Christum. O quam utinam fuderent lacrime. et utiliter et infructuose: quia non culpas abluere. non gehennam extinguere preualebunt. et tunc corporum et animarum cruciabuntur.

filii hominis in celo. et tunc plangent se super se omnes
Mt cclviii — tribus terre. Mt. Mr. Le. Et uidebunt filium hominis uenien
Mr ii cli — tem in nubibus celi cum uirtute magna et maiestate.
Le cclviii — Et tunc mittet angelos suos cum tuba et uoce magna et con
gregabunt electos eius a quatuor uentis a summis celorum
usque ad terminos eorum. Le. Mt. Mr. His autem fieri incipien
Le cclviii — tibus. respicite et leuate capita uestra quoniam appropin
Mt ii cclviii — quat redemptio uestra. Mt. Mr. Le. CCXLVIII
Mr cli — Ab arbore autem fici discite parabolam. Cum iam ramus
Mt cclviii — eius tener fuerit. et folia nata. et omnes arbores cum
Mr ii cli — producunt iam ex se fructum. scitis quoniam prope est estas. Ita
Le cclviii — et uos cum uideritis hec omnia fieri. scitote quia prope
est in ianuis. Amen dico uobis. quia non preteribit hec
generatio. donec hec omnia fiant. Celum et terra tran
Le x cclviii — sibunt. uerba autem mea non transibunt. Le. Attendite
autem uobis. ne forte grauentur corda uestra in crapula et
ebrietate. et curis huius uite. et superueniat in uos
repentina dies illa. Tanquam laqueus enim superueniet
in omnes qui sedent super faciem uniuerse terre. Vigilate itaque
omni tempore orantes. ut digni habeamini fugere
ista omnia que futura sunt. et stare ante filium homi
nis. Mr. Mt. Nescitis enim quando tempus sit. Mt. Mr.
De die autem illo et hora nemo scit. neque filius neque
Mt cclx — angeli in celo. nisi solus pater. Mt. Le. CCLVIII.
Le vii ccvii — Sicut autem in diebus noe. ita erit et aduentus filii homi
nis. Sicut enim erat in diebus ante diluuium. comeden
tes et bibentes. nubentes et nuptui tradentes. usque ad
eum diem. quo intrauit in arcam noe. et non cognouerunt
donec uenit diluuium. et tulit omnes. ita erit et aduen
Le x ccviii — tus filii hominis. Le. Similiter sicut factum est in diebus

loth· edebant & bibebant emebant & uendebant
plantabant et edificabant· Qua die autē exiit loth
a sodomis· pluit ignē et sulphur de celo· & omīs pdidit·
S ecdm hec erit qua die filius hominis reuelabitur· Mt· Mr· L· Mt ccxlviii
T ē qui in tecto ē· n̄ descendat tollere aliqd de domo Mt ii cxlvi Lc ccviii
sua· Et qui in agro· n̄ reuertatur tollere uestimtū
suū· Lc· Memores estote uxoris loth· Mt· Lc· Tē duo Lc x ccx
erunt in agro· unus assumetur & alter relinquetur· Due Mt ii ccxlv Lc ccxii
molentes in unū· una assumetur & una relinquetur·
Duo in lecto uno· unus assumetur & unus relinquetur Lc· Mt· Lc ii ccxiii
Respondentes· dicūt illi· Ubi dne? Qui dixit eis· Ubi Mt ccxlvii
cūq; fuerit corpus· illuc congregabuntur & aquile·
Mt· Mr· Lc· Sicut homo qui peregre pfectus reliquit Mt cliii
domū suā· et dedit seruis suis potestatē cuiusq; Mt ii cclxviii Lc ccxxviii
opis· & ianitori pcepit ut uigilet· Mt· Mr· Lc· Vigi Mt clv
late ergo· Nescitis enī quando dns ueniat· sero· an Mt ii cclxiiii Lc clxv
media nocte· an galli cantu· an mane· ne cum
uenerit repente· inueniat uos dormientes· Mt Mt cclxiiii
Illud autē scitote· qm̄ si sciret patfamilias Mr· Lc· Mt ii clv Lc clvi
qua hora fur ueniret· uigilaret utiq; et n̄ sine-
ret pfodi domū suā· Ideo & uos estote parati·
quia qua nescitis hora filius hominis uenturus ē· Lc· Mt·
Ait autē ei petrus· Dne· ad nos dicis hanc parabolā Lc vii clvii Mt cclxv
an ad omīs? Mr· Quod autē uobis dico· omib; dico Mt clv
uigilate· Lc· Dixit autē dns· Mt· Lc· Quis putas est Lc v clviii
fidelis seruus et prudens dispensator· quē constituit Lc x clvii
dns suus sup familiā suā· ut det illis cibū in tē
pore? Lc· Mt· Beatus ille seruus· quē cū uenerit Mt v ccxxv Lc clvii
dns eius inuenerit sic facientē· Vere dico uobis· Mt cclxvi Lc v clv
qm̄ sup omīa bona sua cstituet eū· Mr· Lc·

Mt cclxvii Si autē dixerit malus seruus ille in corde suo
Le x clxvii morā facit dominꝰ mˢ uenire. et ceperit pcutere
conseruos suos. manducet autē & bibat cū ebriis
ueniet dn̄s serui illius in die qua n̄ sperat. & hora
qua ignorat. et diuidet eū. partēq; eius ponet cū
hypocritis. et infidelibꝰ; illic erit fletus & stridor
Mt x cclxviii Tunc simile erit regnū celoꝝ. x. cl Mt. Decem
uirginibꝰ. que accipientes lampades suas exierūt
obuiā sponso et sponse. Quinq; autē ex eis erant
fatue & quinq; prudentes. Sꝫ .v. fatue. acceptis
lampadibꝰ n̄ sūpserūt oleū secū. Prudentes u̇. acce
perūt oleū in uasis suis cū lampadibꝰ. Morā autē
faciente sponso. dormitauerūt om̄s & dormierunt
Media autē nocte clamor factus ē. ecce sponsꝰ uenit
exite obuiā ei. Tūc surrexerūt om̄s uirgines ille. et
ornauerūt lampades suas. Fatue autē. sapientibꝰ dixe
rūt. Date nobis de oleo ur̄o. qa lāpades nr̄e extinguntᷣ.
Responderūt prudentes dicentes. Ne forte n̄ sufficiat
nobis et uobis. ite potius ad uendentes & emite
uob. Dū aūt irent emere. uenit sponsꝰ. & que para
te erant intrauerūt cū eo ad nuptias. & clausa ē
ianua. Nouissime ueniunt & relique uirgines. di
centes. Dn̄e dn̄e. api nobis. At ille respondens ait.
Am̄ dico uob. nescio uos. Vigilate itaq; quia ne
scitis diem neq; horam. Mt. Mr. Le. cli
Mt cclxviiii. Sicut enī homo pficiscens uocauit seruos suos. & tra
Mr w cliiii didit illis bona sua. Mt. Le. Et uni dedit .v. talenta.
Le ccxxviii Alii aūt duo. alii u̇ unū. Vnicuiq; secdm ppriam
Mt cclxx. uirtutē. & pfectꝰ ē statī. Abiit autē q̇ .v. talenta
Le v ccxxviiii accepat. & opatꝰ ē in eis. & lucratꝰ ē alia quinq;.

Similiter et qui duo acceperat lucratus est alia duo. Qui autem
unum acceperat abiens fodit in terram et abscondit pecu
niam domini sui. Post multum vero temporis venit dominus
servorum illorum et posuit rationem cum eis. Et accedens qui
quinque talenta acceperat obtulit alia v talenta dicens.
Domine quinque talenta mihi tradidisti ecce alia v super lu
cratus sum. Ait illi dominus eius. Euge serve bone et fide
lis quia super pauca fuisti fidelis super multa te con
stituam intra in gaudium domini tui. Accessit autem et qui
duo talenta acceperat et ait. Domine duo talenta tra
didisti mihi ecce alia duo lucratus sum. Ait illi dominus eius.
Euge serve bone et fidelis quia super pauca fuisti fi
delis supra multa te constituam intra in gaudium
domini tui. Accedens autem et qui unum acceperat ait. Domine.
scio quia homo durus es et metis ubi non seminasti et
congregas ubi non sparsisti et timens abii et abscon
di talentum tuum in terra. Ecce habes quod tuum est. Respon
dens autem dominus eius ait illi. Serve male et piger.
sciebas quia meto ubi non semino et congrego ubi
non sparsi oportuit ergo te committere pecuniam meam
nummulariis et veniens ego recepissem utique quod
meum est cum usura. Tollite itaque ab eo talentum et da
te ei qui habet x talenta. Mt. Mr. Lc. Omni enim
habenti dabitur et abundabit ei autem qui non habet
et quod videtur habere auferetur ab eo. Mt. Lc. Et inutilem
servum eicite in tenebras exteriores illic erit fletus
et stridor dentium. Lc. C lii.
Sint lumbi vestri precincti et lucerne ardentes in manibus
vestris. Et vos similes hominibus expectantibus dominum
suum quando revertatur a nuptiis ut cum venerit et

Mt cclxxx
Mr ii xlii
Lc ccxxx

Mt v cclxxxi
Lc ccxxxi

Lc x clvii

pulsauerit· confestim aperiant ei· Mt· lc· Beati serui illi
q̄s cū uenerit dn̄s· inuenerit uigilantes· Am̄ dico
uobis· qđ p̄cinget se· & faciet illos discūbere· & tran
siens ministrabit illis· Et si uenerit in scđa uigilia
et si in tertia uigilia uenerit & ita inuenerit· beati
sunt serui illi· lc· At· Ma· Cliii·

lc ccxxii· Mt u ccxxxviii· Mr cliiii· Dixit ergo· Homo quidā nobilis abiit in regionē
longinquā· accipe sibi regnū & reuerti· Mt· Voca
tis autē x· seruis suis· dedit illis x· mnas· Et ait
lc ccxxviii· Mt v· cclxx· ad illos· Negotiamini dū uenio· Ciues autē ei' ode
rant illū· et miserūt legationē post illū dicentes·
Nolum' hūc regnare sup nos· Et factū ē dū rediret
accepto regno· iussit uocari seruos quib' dedit
pecuniā· ut sciret quantū quisq; negotiat' esset·
Venit autē p̄m' dicens· Dn̄e· mna tua· x· mnas ad
quisiuit· Et ait illi· Euge bone serue· q̄a in modi
co fuisti fidelis· eris potestatē habens supra· x· ciui
tates· Et alt' uenit dicens· Dn̄e· mna tua fecit· v·
mnas· Et huic ait· Et tu esto supra· v· ciuitates·
Et alt' uenit dicens· Dn̄e· ecce mna tua quā habui
repositā in sudario· Timui enī te q̄a homo auste
ris es· tollis qđ n̄ posuisti· et metis qđ n̄ seminasti·
Dicit ei· De ore tuo te iudico serue neq̄· Sciebas q̄a
ego austeris homo sū· tollens qđ n̄ posui· et me
tens qđ n̄ seminaui· Et quare n̄ dedisti pecuniā
meā ad m̄sā· & ego ueniens cū usuris utiq; exegis
sem illā· Et astantib' dixit· Auferte ab illo mnā·
& date illi q̄ x· mnas habet· Et dixerūt ei Dn̄e·
lc ccxxv· Mt u cclxxi· Mr xlii· habet x· mnas· lc Mt Ma Dico autē uobis· q̄a omi habenti
dabit̄· Ab eo autē qui n̄ habet· & qđ habet aufe·

ret ab eo. lc. xlv. Veruntamen inimicos meos illos qui noluerunt me regnare super se. adducite huc et interficite ante me. mt. c l iiii. [illegible]

Cum autem venerit filius hominis in maiestate sua et omnes angeli cum eo. tunc sedebit super sedem maiestatis sue. et congregabuntur ante eum omnes gentes. et separabit eos ab invicem. sicut pastor segregat oves ab hedis. Et statuet oves quidem a dextris suis. hedos autem a sinistris. Tunc dicet rex his. qui a dextris eius erunt. Venite benedicti patris mei. possidete paratum vobis regnum a constitutione mundi. Esurivi enim et dedistis michi manducare. Sitivi. et dedistis michi bibere. hospes eram et collegistis me. Nudus. et cooperuistis me. Infirmus et visitastis me. In carcere eram. et venistis ad me. Tunc respondebunt ei iusti dicentes. Domine. quando te vidimus esurientem et pavimus te. sitientem et dedimus tibi potum. Quando autem te vidimus hospitem et collegimus te. Aut nudum et cooperuimus te. Aut quando te vidimus infirmum et in carcere et venimus ad te. Et respondens rex. dicet illis. Amen dico vobis. quamdiu fecistis uni de his fratribus meis minimis. michi fecistis. Tunc dicet et his qui a sinistris eius erunt. Discedite a me maledicti in ignem eternum qui paratus est diabolo et angelis eius. Esurivi enim et non dedistis michi manducare. Sitivi. et non dedistis michi bibere (potum). hospes eram. et non collegistis me. Nudus. et non operuistis me. Infirmus et in carcere. et non visitastis me. Tunc respondebunt et ipsi dicentes. Domine. quando te vidimus esurientem et sitientem. aut hospitem. aut nudum. aut infirmum vel in carcere. et non ministravimus tibi. Tunc respondebit illis dicens.

[illegible marginal gloss]

Vel quia intelligitur et exterius et spiritualiter exposito. [illegible] qui esurit in esuriente. [illegible] qui sitiat in siciente [illegible] frustum panis et aquam frigide calicem dando [illegible]

Amen dico uobis· quandiu non fecistis uni de minoribus
his· nec mihi fecistis· Et ibunt hi in supplicium eternum·
Passio iusti autem in uitam eternam· Mt. clv.
Mt x cclxxvi Et factum est cum consummasset ihesus sermones hos omnes· di
Mt cclxxxiv xit discipulis suis. Mt. Mr. L. Io. Scitis quia post biduum
Mr l clvi pascha fiet· et filius hominis tradetur ut crucifigatur.
Lc cclx Mt. Tunc congregati sunt principes sacerdotum et seniores
Io xx populi in atrium principis sacerdotum qui dicebatur cayphas·
et consilium fecerunt· ut ihesum dolo tenerent et occide
Mt cclxxx rent· Dicebant autem· Non in die festo· Ne forte tu
Mr v clvii multus fieret in populo· Tunc abiit unus de duodecim
qui dicebatur iudas scarioth· et locutus est ad principes
sacerdotum et magistratus et ait illis· Quid uultis mihi
dare· et ego uobis eum tradam. Qui audientes gauisi
sunt· et constituerunt ei triginta argenteos· Et exinde quere
bat oportunitatem· ut eum traderet sine turbis· clvi
Io x cxii Ante diem festum pasche· sciens ihesus quia uenit hora eius·
ut transeat ex hoc mundo ad patrem· cum dilexisset su
os qui erant in mundo· in finem dilexit eos· Io.
Io x cxv Surgit a cena· et ponit uestimenta sua· Et cum accepisset
linteum· precinxit se· Deinde misit aquam in peluim
et cepit lauare pedes discipulorum· et extergere linteo quo
erat precinctus· Venit ergo ad symonem petrum· et dicit
ei petrus· Domine tu mihi lauas pedes? Respondit ihesus·
et dixit ei· Quod ego facio tu nescis modo· scies autem post
ea· Dicit ei petrus· Non lauabis mihi pedes in eternum·
Respondit ei ihesus· Si non lauero te· non habebis partem
mecum· Dicit ei symon petrus· Domine non tantum pedes
meos· sed et manus et caput· Dicit ei ihesus· Qui lotus est·
non indiget nisi ut pedes lauet· sed est mundus totus·

Et uos mundi estis. s; n̄ om̄s. Sciebat enī q̄snā esset
qui traderet eū. ppterea dixit n̄ estis mundi om̄s.
Postq̄ g̊ lauit pedes eo⁊. et accepit uestimēta sua. cū lo cxv
recubuisset iterū dixit eis. Scitis q̄d fecerim uobis? Mr iii lviii
lo. Mt. lc. Uos uocatis me magist̄ & dn̄e. & bene di le lxvii
citis. Sū etenī. lo. Si g̊ ego laui pedes uros dn̄s et lo x cxvi
magister. et uos debetis alt̄ alterius lauare pedes.
Exemplū enī dedi uob. ut queadmodū ego feci uob.
ita & uos faciatis. lo. Mt. lc. Am̄ am̄ dico uob. lo cxviii
n̄ ē seruus maior domino suo. neq; apl's maior eo Mt iii xc
qui misit illū. Si hec scitis. beati eritis si feceritis ea. le lviii
lo. Non de omib' uobis dico. Ego scio q̄s elegerī. lo x cxviii
S; ut impleat̄ scriptura. qui manducat meū pa
nē leuabit contra me calcaneū suū. Amodo dico
uobis p̄usq̄ fiat. ut cū factū fuerit credatis quia
ego sū. lo. Mt. M. lc. Am̄ am̄ dico uob. q̄ accipit lo cxx
siquē misero. me accipit. Qui autē me accipit. Mt v xcviii
accipit eū qui me misit. Mt. M. lc. clvii. Mr xcvii
le cxvi
Prima autē die azimo⁊. accesser̄t discipli ad ihm̄
dicentes. Ubi uis parem' t̄ comedere pascha?
At ihc̄ dixit. Ite in ciuitatē. et introeuntib' uob.
occurret homo amphora aque portans. Sequimini
eū in domū in qua intrat. et dicetis domino do
mus. Magister dicit. Temp' meū ppe ē. apud te
facio pascha cū discipulis meis. Et ipse demonstra
bit uobis cenaculū grande stratū. et illic parate
nobis. Et abier̄t discipli ei'. et inuener̄t sicut
dixit eis. & parauer̄t pascha. Uespe aut̄ facto
uenit & discūbebat cū xii. discipulis suis. Mt. M. lo.
Et edentib' illis dx̄. lc. Desiderio desideraui hoc

mr clxi· pascha manducare uobcu anteq patiar· lc· mt· mr·
lo cxxi Dico eni uob· quia ex hoc n manducabo illud do-
lc x cclxxiii lc cclxv· nec impleat in regno di· lo· mt· mr· Cu hec dixisset
mr v cclxxxv· mr clxv· lo cxxi· mr iv cclxxviii· turbat e spu· & ptestat e & dix· Am amen dico uob· q
mr clxv unus ex uob tradet me· mt· mr· lc· lo· At illi cepert contristari
mt ccxxx· mr i clvii· lc cclxxviii & dicere singillati· Nuqd ego su dne· mt· mr· lc·
lo cxxii· Quib' ait· Qui intingit mecu manu in catino· hic
mt cclxxxi· mr ii clxiii· lc cclxviii me tradet· filius quide hominis uadit· sicut scrip-
tu e de illo· mt· mr· Ve aute homini illi p que fili'
mt cclxxxii· mr v· clxiiii· hominis tradet· Bonu erat ei· si nat' n fuisset homo
lo cclxviii· ille· lo· mt· Mr· lc· Aspiciebant g ad inuice discipli
mt i cclxxx· mr clxii· hesitantes de q diceret· lo· mt· mr· l· Et querentes int
lc cxxii· se qs eet ex eis qui hoc facturus eet· lo· Erat g recubes
lo x cxxiii· un' ex discipl'is ei' in sinu ihu· que diligebat ihc· In-
nuit g huic symon petr'· & dix ei· Qs e de q dicit·
Itaq; cu recubuisset ille sup pect' ihu· dicit ei· Dne qs e·
Cui respondit ihc· Ille e· cui ego intinctu pane por-
lo cxviii· rexero· lo· lo· Et cu intinxisset pane· dedit iude sy-
lc viii cclxii· monis scariothi· Et post bucella· tc introiuit in illu
lo x cxxv· satanas· lo Dicit ei ihc· Qd facis· fac citius· Hoc aut
nemo sciuit discubentiu ad qd dixerit ei· Quida
eni putabant qa loculos habebat iudas· qd dic ei ihc
eme ea que op' st nob ad die festu· aut egenis ut
mt x cclxxxiiii· aliqd claret· mt· Respondens aute iudas qui tradidit eu·
lo x cxxv· dix· Nuqd ego su rabbi· Ait illi· Tu dixisti· lo· Cu g ac-
cepisset bucella· exiit ctinuo· Erat aut nox· Cu g exisset
dic ihc· Nc clarificatus e filius hominis· & ds clarificat'
e in eo· Si ds clarificat' e in eo· & ds clarificabit eu
in semetipso· & continuo clarificabit eu· mt· Mr· lc· lo·
mt cclxxxiiii· mr clxv· lc cclxvi· lo lxvii· Cenantib' aut eis· accepit ihc pane benedix ac fregit

dedit q; discipulis suis dicens. Accipite & comedite. hoc
e corp' meu qd p uob tradet. mt. mr. lc. Et accipiens cali
ce. gras egit et benedix. & dedit eis dicens. Bibite ex
hoc oms. hic e eni sanguis ms noui testamti. q pro
uob & p multis effundet in remissione peccator. Dico
aut uob. n bibam amodo ex hoc genimine uitis. usq;
in die cu illud bibam uobiscu nouu in regno patr
mei. lc. Hoc facite in mea comemoratione. lc. clviii.
Ait aute dns symoni. Symon ecce satan expetiuit uos
ut cribrare sicut triticu. Ego aute rogaui p te. ut
n deficiat fides tua. lc. lo. Et tu aliqndo cuersus con
firma fres tuos. lo. Filioli. adhuc modicu uobiscu su.
Queretis me. et sicut dixi iudeis. q ego uado uos n
potestis uenire. et uobis dico m. Mandatu nouu do
uobis. ut diligatis inuice sic dilexi uos. ut & uos dili
gatis inuice. In hoc cognoscent oms qa mei discipli
estis. si dilectione habueritis ad inuice. lo. mt. mr. lc.
Dicit ei symon petr'. Dne q uadis. Respondit ei ihc.
Quo ego uado n potes me m seq. sequeris aut postea.
mt. mr. lc. Tc dicit illis ihc. Oms uos scandalu patiemi
ni in me in ista nocte. mt. mr. Scriptu e eni. Feriam pa
store. et dispgent oues gregis. Postq aut resurrexero.
pcedam uos in galileam. mt. mr. lc. lo. Respondens
aute petr' ait illi. Et si oms scandalizati fuerint in
te. ego nuq scandalizabor. mt. mr. lc. lo. Quia tecu
parat' su. et in carcere & in morte ire. lo. mr. mt. lc.
Anima mea p te ponam. Respondit ihc. Anima tua p
me ponis. Am am dico t. qa in hac nocte anteq gall
cantet bis me ter negabis. mt. mr. Ait illi petrus.
Etia si oportuerit me mori tecu. n te negabo. Similit

mt ii cclxxx. / mr clxvi. / lc cclxv.
lo x cclxiii.
lc x cclxiiii.
lc viiii cclxxiiii. / lo ccxxviii.
lo x cxxv.
lo v cxxvi / mt cclxxxviiii. / mr clxx. / lc clxxi.
mt iiii cclxxxvii. / mr clxviii. / lo clviii.
mt v clxxxvii / mr clxviii.
mt v cclxxxviii. / mr clxx. / lc cclxx. / lo cxxvi.
mt v ccxc. / mr clxxi.

72

& omis discipuli dixerunt. lo. cxl.

lo cxxvii x — Non turbet cor urm. Creditis in dm. & in me credite.
In domo patris mei mansiones multe st. Si qmin9
dixisse uob. qa uado parare uob locu. Et si abiero &
pparauero uobis locu. iteru uenio & accipia uos ad
meipsu. ut ubi su ego et uos sitis. Et q ego uado sci
tis. et uia scitis. Dicit ei thomas. Dne. nescim9 q uadis.
Et quom possum9 uia scire. Dicit ei ihc. Ego su uia
ueritas et uita. Nemo uenit ad patre. nisi p me.
Si cognouissetis me. & patre meu utiq; cognouissetis.
& amodo cognoscetis eu. & uidistis eu. Dicit ei phylipp9.
Dne. ostende nob patre. et sufficit nobis. Dicit ei ihc.
Tanto tepore uobiscu sum. et n cognouistis me. Phylippe.
qui uidet me. uidet & patre meu. Quom tu dicis.
ostende nob patre. Non credis qa ego in patre. et
pat in me e. Verba que ego loquor uob. a meip
so n loquor. Pat aut in me manens. ipse facit
opa. Non creditis quia ego in patre & pat in me e.
Alioquin. ppt opa ipsa credite. Am am dico uobis.
qui credit in me. opa que ego facio et ipse faciet.
Et maiora hor faciet. quia ego ad patre uado.
lo cxxvii. mr iiii cclxxi. mr cxxv. — lo. m. m. Et qdcuq; petieritis in nomine meo. hoc facia.
ut glorificet pat in filio. Si diligitis me. manda
ta mea seruate. & ego rogabo patre et aliu parach
tu dabit uobis. ut maneat uobiscu in etnu. spm
ueritatis. que mundus n potest accipe. qa n uidit
eu. nec scit eu. Vos aute cognoscetis eu. qa apud uos
manebit. et in uobis erit. Non relinq uos orphanos.
uenia ad uos. Adhuc modicu. et mund9 me ia
n uidet. Vos aute uidebitis me. quia ego uiuo. &

uos uiuetis. In illo die uos cognoscetis. quia ego sum in
patre meo. et uos in me. et ego in uobis. Qui habet man
data mea et seruat ea. ille est qui diligit me. lo. alt. lo I cxxviii mt xcvii mr xcvi lc xcvi lo X cxxx
Qui autem diligit me. diligetur a patre meo. et ego diligam
eum. et manifestabo ei meipsum. lo. Dicit ei iudas non
ille scariothis. Domine quid factum est. quia nobis manifestatu
rus es teipsum et non mundo. Respondit ihesus et dixit ei.
Si quis diligit me. sermonem meum seruabit. Et pater meus
diliget eum. et ad eum ueniemus. et mansionem apud eum faciemus.
Qui non diligit me. sermones meos non seruat. lo. alt. mr. lc. lo cxxxv mt I xcviii mr xcvi lc xcvi
Et sermo quem audistis non est meus. sed eius qui misit me patris.
hec locutus sum uobis. apud uos manens. lo. Paraclytus autem lo X cxxxvi
spiritus sanctus quem mittet pater in nomine meo. ille uos do
cebit omnia. Et suggeret uobis omnia. quecumque dixero
uobis. Pacem relinquo uobis. pacem meam do uobis. Non
quomodo mundus dat. ego do uobis. Non turbetur cor
uestrum. neque formidet. Audistis quia ego dixi uobis. uado
et uenio ad uos. Si diligeretis me. gauderetis utique
quia uado ad patrem. quia pater maior me est. Et nunc dixit
uobis priusquam fiat. ut cum factum fuerit credatis. Iam non
multa loquar uobiscum. Venit enim princeps mundi
huius. et in me non habet quicquam. Sed ut cognoscat mun
dus quia diligo patrem. et sicut mandatum dedit mihi pater sic cxvi
Et dixit eis. Quando misi uos sine lc. facio. lo X cclxxvi
sacculo et pera. et calciamentis. numquid aliquid defuit uobis.
At illi dixerunt. Nichil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sac
culum. tollat similiter et peram. Et qui non habet. uendat
tunicam suam et emat gladium. lc mr. Dico autem uobis lc cclxxvii VIII mt ccxvi
quoniam adhuc hoc quod scriptum est oportet impleri in me.
et quod cum iniustis deputatus est. Etenim ea que sunt de me.

fine habent. lc. At illi dixerunt. Domine ecce gladii duo
hic. At ille dixit eis. Satis est. mr. mr. Surgite eamus
lo x cclxxvii · mr ccxc · mr x clxxx
hinc. mr. Mk. Et ymno dicto. exierunt secundum consuetu
mr cclxxxvi · mr ii clxvii · lo cxxvi
dinem in montem oliveti. lo. clxvii. Dixit eis. Ego sum
vitis vera et pater meus agricola est. Omnem palmitem in
me non ferentem fructum tollet eum. et omnem qui fert
fructum purgabit eum ut fructum plus afferat. Iam vos
mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis. Ma
nete in me. et ego in vobis. Sicut palmes non potest
ferre fructum a semetipso nisi manserit in vite. sic
nec vos nisi in me manseritis. Ego sum vitis. vos pal
mites. Qui manet in me et ego in eo hic fert fructum
multum. quia sine me nichil potestis facere. Si quis
in me non manserit. mittetur foras sicut palmes et arescet.
et colligent eum et in ignem mittent et ardet. lo. mr. mr.
lo cxxiii · mr iiii ccxvi · mr ccxxv · lo x cxxviii
Si manseritis in me et verba mea in vobis manserint.
quodcumque volueritis petetis. et fiet vobis. lo. In hoc
clarificatus est pater meus. ut fructum plurimum afferatis.
et efficiamini mei discipuli. Sicut dilexit me pater et
ego dilexi vos. Manete in dilectione mea. Si precep
ta mea servaveritis. manebitis in dilectione mea.
sicut et ego patris mei precepta servavi. et maneo in eius
dilectione. Hec locutus sum vobis. ut gaudium vestrum in
pleatur. Hoc est preceptum meum ut diligatis invicem. sicut
lo cxxxv · mr iiii ccuii · mr cxv · lo x cxxxvi
dilexi vos. lo. mr. mr. Maiorem hac dilectionem nemo
habet. ut animam suam quis ponat pro amicis suis. lo
Vos amici mei estis. si feceritis que ego precipio vobis.
Iam non dico vos servos. quia servus nescit quid faciat dominus
eius. Vos autem dixi amicos. quia omnia quecumque audivi
a patre meo. nota feci vobis. Non vos me elegistis. sed

ego elegi uos. et posui uos. ut eatis & fructu͞m afferatis.
& fructus ur͞ maneat. lo. ort. ork. Ut qdcuq; petieritis
patre͞ in nomine meo. det uob. lo. Hec mando uobis.
ut diligatis inuice͞. Si mund' uos odit. scitote quia
p̃ore͞ me uob odio habuit. Si de mundo fuissetis.
mundus qd̃ suu͞ erat diligeret. Quia u͞ de mundo
n͞ estis. s; ego elegi uos de mundo. ppterea odit uos
mund'. lo. ort. lc. Mementote sermonis mei que͞ ego dixi
uob. n͞ e͞ seruus maior domino suo. lo. Si me p̃secuti
s͞t. & uos p̃sequent͞. Si sermone͞ meu͞ seruauer͞t. & ur͞m
seruab͞t. lo. ort. Alk. lc. S; hec om͞ia facient uobis.
ppt͞ nom͞ meu͞. lo. ort. lc. Quia nesciunt eu͞ q͞ mi
sit me. Si n͞ uenisse͞ et locut' fuisse͞ eis. peccatu͞ n͞ ha
berent. N͞c aute͞ excusatione͞ n͞ habent de peccato suo.
lo. ort. ork. lc. Qui me odit. & patre͞ meu͞ odit. lo
Si opa n͞ fecisse͞ in eis. que nemo alius fecit. peccatu͞ n͞
haberent. N͞c aute͞ & uider͞t et oder͞t & me & patre͞
meu͞. S; ut impleat͞ sermo qui in lege eo͞ script' e͞.
q͞a odio habuer͞t me gratis. Cu͞ aute͞ uenerit parachi
tus. que͞ ego mitta͞ uob a patre sp͞m ueritatis q͞ a patre
p̃cedit. ille testimoniu͞ p̃hibebit de me. Et uos testi
moniu͞ p̃hibebitis. q͞a ab initio mecu͞ estis. Hec locut'
su͞ uobis. ut n͞ scandalizemini. Absq; synagogis facient
uos. lo. ort. ork. lc. S; uenit hora. ut omis q͞ interficit
uos arbitret͞ obsequiu͞ se p̃stare do͞. Et hec facient uob.
quia n͞ nouer͞t patre͞ neq; me. S; hec locut' su͞ uobis.
ut cu͞ uenerit hora eo͞ reminiscamini q͞a ego dixi
uobis. lo. Hec aute͞ uob ab initio n͞ dixi. quia uob cu͞
era͞. At n͞c uado ad eu͞ q͞ me misit. & nemo ex uobis
interrogat me quo uadis. S; quia hec locutus su͞ uob.

lo cxxxvii
ort iiii ccxvi
or cxxv
lo x cxxxvii
lo cxxxviii
ort iii xc
lc lviii
lo x cxl
lo cxli
ort i ccxliii
or cxxxviii
lc ccl
lo i cxlii
ort cxii
lc cxiiii
lo cxliii
lo x cxliiii
ort xcviii
or xcvii
lc xcvi
lo cxlv
ort i ccxliii
or cxxxviii
lc ccl
lo cxlvi
x

13

tristitia impleuit cor uestrum. Sed ego ueritatem dico
uobis. expedit uobis ut ego uadam. Si enim non abiero. pa
rachlytus non ueniet ad uos. Si autem abiero. mittam eum
ad uos. Et cum uenerit. ille arguet mundum de pecca
to et de iustitia. et de iudicio. De peccato quidem.
quia non crediderunt in me. De iustitia uero. quia ad pa
trem uado. et iam non uidebitis me. De iudicio autem.
quia princeps mundi huius iudicatus est. Adhuc multa
habeo uobis dicere. sed non potestis portare modo. Cum autem
uenerit ille spiritus ueritatis. docebit uos omnem ueri
tatem. Non enim loquetur a semetipso. sed quecumque audiet
loquetur. et que uentura sunt annuntiabit uobis. Ille me
clarificabit. quia de meo accipiet et annuntiabit uobis.

lo cxlviii
mt iii cxi
le xviii
lo cxlviii
x

lo. mt. le. Omnia quecumque habet pater. mea sunt.
Propterea dixi quia de meo accipiet et annunti lo.
abit uobis. Modicum et iam non uidebitis me. et iterum
modicum et uidebitis me. quia uado ad patrem. Di
xerunt ergo ex discipulis eius ad inuicem. Quid est hoc quod dicit
nobis modicum et non uidebitis me. et iterum modicum et
uidebitis me. et quia uado ad patrem. Dicebant ergo. Quid
est hoc quod dicit modicum. Nescimus quid loquitur. Cognouit
autem ihesus quia uolebant eum interrogare. et dixit eis. De
hoc queritis inter uos quia dixi modicum et non uidebi
tis me. et iterum modicum et uidebitis me. Amen amen
dico uobis. quia plorabitis et flebitis uos. mundus
autem gaudebit. Vos autem contristabimini. sed tristitia
uestra uertetur in gaudium. Mulier cum parit tristitiam ha
bet. quia uenit hora eius. Cum autem pepererit puerum.
iam non meminit pressure propter gaudium. quia natus est homo
in mundum. Et uos igitur nunc quidem tristitiam habetis.

Iteru aute uidebo uos. & gaudebit cor urm. & gaudiu
urm nemo tollet a uob. Et in illo die. n rogabitis
quicq. lo. mt. mr. Am amen dico uob. si qd petieri lo cl
tis patre in nomine meo. dabit uob. Usq; m n peti iii mt cxvi
stis quicq in nomine meo. Petite & accipietis. ut mr cxcv.
gaudiu urm sit plenu. lo Hec in puerbiis locutus
su uobis. Uenit hora. cu ia n in puerbiis loquar lo cxli x
uob. s; pala de patre annuntiabo uob. In illo die.
in nomine meo petetis. Et nc dico uob. qa ego roga
bo patre de uob. qa uos me amastis & credidistis quia
a do exiui. Exiui a patre. & ueni in mundu. Iteru
relinq mundu. & uado ad patre. Dicut ei discipli ei.
Ecce nc pala loqueris. & puerbiu nullu dicis. Nunc
scim quia scis omia. & n op e t. ut qs te interroget.
In hoc credim. quia a do existi. lo. mt. mr. Respondit lo clii
eis ihc. Amodo creditis. Ecce uenit hora. & ia uenit. iii mt cclxxxvii
ut dispgamini unqsq; in ppa. & me solu relinqtis. mr clxviii
& n su solus. quia pat mecu e. lo Hec locut su uob. lo cliii
ut in me pace habeatis. In mundo pssura habebi x.
tis. s; confidite. ego uici mundu. Hec locut e ihc. et
subleuatis oculis in celu ad patre dix. Pat. uenit ho
ra. clarifica filiu tuu. ut filius tuus clarificet te.
Sic dedisti ei potestate omis carnis. ut ome qd dedi
sti ei. det eis uita etna. Hec e aute uita etna. ut cog
noscant te solu uerum dm. et que misisti ihm xpm.
Ego te clarificaui sup tra. op consumaui qd dedisti m
ut facia. Et nc clarifica me tu pat ap temetipsu.
claritate qua habui priusq mund eet ap te. Manife
staui nom tuu hominib. qs dedisti m de mundo.
Tui erant et m eos dedisti. & sermone tuu seruauert.

75

N̄c cognouerunt quia omnia que dedisti michi abs te sunt quia
uerba que dedisti michi dedi eis & ipsi acceperunt & cogno
uerunt uere quia a te exiui. & crediderunt quia tu me
misisti. Ego pro eis rogo. Non pro mundo rogo. sed pro his
quos dedisti michi quia tui sunt. Et mea omnia tua sunt. & tua
mea sunt. et clarificatus sum in eis. Et iam non sum in mundo.
et hi in mundo sunt. et ego ad te uenio. Pater sancte. ser
ua eos in nomine tuo quos dedisti michi. ut sint unum sicut
et nos. Cum essem cum eis. ego seruabam eos in nomine
tuo. Quos dedisti michi custodiui. & nemo ex his periit
nisi filius perditionis ut scriptura impleatur. Nunc autem
ad te uenio. et hec loquor in mundo. ut habeant
gaudium meum impletum in semetipsis. Ego dedi eis
sermonem tuum. et mundus eos odio habuit. quia non sunt
de mundo. sicut & ego non sum de mundo. Non rogo
ut tollas eos de mundo. sed ut serues eos a malo.
De mundo non sunt. sicut & ego non sum de mundo. Sanctifica
eos in ueritate. Sermo tuus. ueritas est. Sicut tu
me misisti in mundum. et ego misi eos in mundum.
et pro eis ego sanctifico meipsum. ut sint & ipsi sanctificati
in ueritate. Non pro his autem rogo tantum. sed pro eis
qui credituri sunt per uerbum eorum in me. ut omnes unum sint
sicut tu pater in me & ego in te. ut & ipsi in nobis
unum sint. ut mundus credat quia tu me misisti.
Et ego claritatem quam dedisti michi dedi eis. ut sint unum sicut
& nos unum sumus. Ego in eis et tu in me. ut sint
consummati in unum. et cognoscat mundus quia tu me
misisti. & dilexisti eos sicut & me dilexisti. Pater quos
dedisti michi uolo ut ubi ego sum et illi sint mecum.
ut uideant claritatem meam quam dedisti michi. quia dilexisti

me ante constitutione mundi Mt. Lc. Pat iuste lo iii clxiii. / Mt cxii. / lc cxviii.
mundus te n cognouit. Ego aute cognoui te. Io et hi
cognouert. quia tu me misisti. et notu feci eis nom
tuu et notu facia. ut dilectio qua dilexisti me in
ipsis sit. et ego in ipsis. Mt. Mr. lc. lo. Clxii. lo x clv.
Tunc uenit ihc cu illis in uilla q dr gethsemani Mt cexci / Mt cxvi. / lc i cclxxviii. / lo clv.
Io. trans torrente cedron ubi erat ortus. in que introi
uit ipse et discipli ei. Io. Sciebat aut et iudas q tra lo x clxvi.
debat eu locu. quia frequent ihc cuenerat illuc
cu discipulis suis. Et cu puenisset ad locu. Mt. Mr. dix lo cclxx. / Mt ii cclxvi. / Mt clxvii.
discipulis suis. Sedete hic Lc. et orate. ne intretis in Mt cexcii / Mt ii clxviii.
teptatione. Mt. Mr. donec uada illuc et ore. Et assup lc cclxxx. / Mt vi cexcvi / Mt clxvii.
to petro. et duob filius zebedei. iacobo et iohe. cepit ctristari
et mestus ee. Mr. Mt. lo. Tristis e anima mea. usq Mt vi cexcii / Mt clxviii
ad morte. Sustinete hic. et uigilate mecu. Mt. Mr. Mt cexciii / Mt iiii clxxiii
Et ipse pgressus e ab eis. quantu iact e lapidis. Lc. lo. lo cvii. / Mt cexciii / Mt i clxx. / lc cclxxvi / lo clvi
et positis genib pcidit in facie sua et orabat. ut si
fieri posset. transiret ab eo hora. dicens. Pat si possibi
le e. abba pat omia t possibilia st. mi pat si possibile
e. transfer calice hunc a me. Mt. Mr. lc. lo. Verun Mt cexcv. / Mt i clxx / lc cclxxxii / lo clvi
tam n qd ego uolo. s; qd tu. Mr. Mt. lc. lo. Et cu surrexisset
ab oratione. uenit ad discipulos suos. et inuenit eos
dormientes. Et ait illis. Qa dormitis. sic n potuistis
una hora uigilare mecu. Vigilate et orate. ut n
intretis in teptatione. Mt. Mr. lo. Sps quide pmpt Mt iiii cexcvii. / Mt clxviii. / lo lxv.
e. caro aut infirma. Mr. Mt. Iteru scdo abiit et ora Mt cexcviii. / lo vi cclxxxiii
uit. Apparuit aute illi angls de celo. confortans
eu. Et factus in agonia. plixius orabat. Mr. Mr. lc x cclxxxiii.
dicens. Pat mi. si n potest hic calix transire nisi bi
ba illu. fiat uoluntas tua. Lc Et factus e sudor ei

76

sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Et cum
Mt cccxvi · Mr ii clxxvi · lc cclxxxiiii
surrexisset; Mt. Mr. lc. uenit iterum ad discipulos. et
inuenit eos dormientes. lc pre tristitia Mt. Mr. Erant
Mt cccxvii · Mr ii clxxviii · lc cclxxxiiii
enim eorum oculi grauati. et ignorabant quid responderent
ei. Mt. Et relictis illis. iterum abiit. et orauit tertio. Mt. Mr.
Mt vi cccxviii · Mr clxxviii
eundem sermonem dicens. Mt. Mr. lc. Tunc uenit ad di
Mt cccxviiii · Mr iii clxxviiii · lo cui
scipulos suos. et ait illis. Dormite iam et requiescite. Suf
ficit. Ecce appropinquauit hora. et filius hominis
tradetur in manus peccatorum. Surgite eamus. ecce appro
Mt ccc · Mr i clxxx · lc cclxxxv · lo clvii
pinquauit qui me tradet. Mat. Mr. lc. lo.
Et adhuc ipso loquente: ecce iudas unus de duodecim
cum accepisset cohortem. uenit. et cum eo turba multa
cum lanternis et facibus. et armis. et gladiis et fustibus.
missi a principibus sacerdotum et scribis. et senioribus po
Mt ccci · Mr iii clxxxi · lc cclxxxvi
puli. Mt. Mr. lc. Qui autem tradebat eum. dedit eis sig
num dicens. Quemcumque osculatus fuero ipse est. tenete eum.
et caute ducite eum. Et confestim accedens ad ihesum.
dixit. Aue rabbi. Et appropinquauit ihesu. ut oscu
laretur eum. Ihesus autem dixit ei. Iuda. osculo filium homi
nis tradis. Amice ad quid uenisti. Et osculatus est eum.
Ihesus itaque sciens omnia que uentura erant super eum.
processit et dicit eis. Quem queritis. Responderunt ei.
Ihesum nazarenum. Dicit eis ihesus. Ego sum. Stabat autem
et iudas qui tradebat eum cum ipsis. Ut ergo dixit eis ego
sum. abierunt retrorsum. et ceciderunt in terram. Iterum ergo interro
gauit eos. Quem queritis. Illi autem dixerunt. Ihesum naza
renum. Respondit ihesus. Dixi uobis quia ego sum. Si ergo
me queritis. sinite hos abire. ut impleretur sermo
Mt cccii · Mr ii clxxxii · lo cclxxxvi
quem dixit quia quos dedisti mihi. non perdidi ex eis quemquam.
Mt. Mr. lc. Tunc accesserunt et manus iniecerunt in ihesum.

& tenuerũt eũ. Mt. Mr. lo. Videntes autẽ hi qui circa — lc cclxxxvii
eũ erant. qđ futurũ erat. dixerũt ei. Dñe si pcutimus — Mr l cccv
in gladio. lo. Mt. Mr. lc. Symon ergo petrus habens — Mr clxxxiiii
gladiũ eduxit eũ. & pcussit pontificis seruũ: & ampu — lo clx.
tauit auriculã eius dexterã. lo. Erat autẽ nomẽ seruo — lo x clxi.
malchus. lo. Mt. Mr. lc. Tc ait ihc petro. Calicẽ quẽ — Mt cccxciiii
dedit m̃ pat̃ n̄ bibã illũ? Mitte gladiũ in uaginã. — Mr clxxv.
Mt. Oms enĩ qui acceperint gladiũ. gladio peribũt. — lc l cclxxxvi
An putas quia n̄ possũ rogare patrẽ meũ. et exhibebit — lo cccuii
m̃ modo plusq̃ xii. legiones anglorũ? Quomõ ergo
implebuntur scripturę? Quia sic oportet fieri. lc. Sinite
usq; huc. Et cũ tetigisset auriculã eius. sanauit
eã. Mt. Mr. lc. lo. In illa hora dixit ihc turbis. Tan — Mt cccui
quã ad latronẽ existis cũ gladiis & fustib' cõphen — Mr l clxxxiiii
dere me. Cotidie apud uos erã docens in tẽplo. & — lc cclxxxviii
n̄ me tenuistis. Sed hęc ẽ hora urã. & potestas tene — lo clxv.
brarũ. Mt. Mr. Hoc autẽ factũ ẽ. ut implerentur scrip
turę pphetarũ. Tc discipli omnes relicto eo fugerũt. — Mt cccv.
lo. Mt. Mr. lc. Cohors ergo & tribunus et ministri iu — Mr vi clxxxv.
deorũ. cõphenderũt ihm et ligauerũt eũ. et adduxe
runt eũ ad annã pmũ. Erat enĩ socer cayphę
qui erat pontifex anni illius. Erat autẽ cayphas q̃
consiliũ dederat iudeis. quia expedit unũ hominẽ
mori pro populo. Mr. clxv.
Adolescens autẽ quidã sequebat̃ eũ amictus sindone — Mr x clxxxvi
sup nudo. et tenuerũt eũ. At ille reiecta sindone nu
dus pfugit ab eis. lo. Mt. Mr. Sequebat̃ autẽ ihm — lo clxxiiii
symon petrus a longe. et alius discipls. usq; in atriũ — Mt iiii cccxiii
pncipis sacerdotũ. Discipulus autẽ ille erat notus — Mr clxxxviii
pontifici. et introiuit cũ ihu in atriũ pncipis — lo x clxv.

lo clxvi. / lo clxvii x
Mt i ccxxiiii
Mr cxcv
Lc ccxci

lo clxvii
Mt i ccxxiii
Mr cxcv
Lc ccxci

lo x clxviii

lo clxx
Mt i ccxxiii
Mr clxxxiiii
Lc cclxxxviii

lo x clxxi

lo clxxii
Mt i ccxxii
Mr cxciiii
Lc ccxciiii

lo x clxxiii
lo i clxxiiii
Mt ccxvi
Mr clxxxviii
Lc ccxc

lo clxxv
Mt i ccxxv
Mr cxcv
Lc ccxci

lo. Mt. Mr. Lc. Petrus autem stabat ad ostium foris. lo. Exi
vit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici.
et dixit ostiarię. et introduxit petrum. lo. Mt. Mr. Lc.
Quę cum vidisset ancilla hostiaria et eum fuiss; intuita
dixit. Numquid et tu ex discipulis es hominis istius. Di
cit ille mulieri. Non novi illum. neq; scio quid dicas.
Stabant autem servi et ministri ad prunas quia frigus
erat. et calefiebant. Erat autem cum eis et petrus. stans
et calefaciens se. ut videret finem. lo. clxvi.
Pontifex ergo interrogavit ihm de discipulis. et de doctrina
eius. lo. Mt. Mr. Lc. Respondit ei ihc. Ego palam locu
tus sum mundo. Ego semper docui in synagoga et in
templo. quo omnes iudei conveniunt. et in occulto locutus sum
nichil. lo. Quid me interrogas. Interroga eos qui audie
runt quid locutus sum ipsis. ecce hi sciunt quę dixerim ego.
lo. Mr. Mt. Lc. Hęc autem cum dixisset. unus assistens mini
strorum dedit alapam ihu dicens. Sic respondes pontifi
ci. lo Respondit ei ihc. Si male locutus sum. testimo
nium perhibe de malo. Si autem bene. quid me cedis.
lo. Mt. Mr. Lc. Et misit eum annas ligatum. ad cayphan cay
pontificem. lo. Mr. Mr. Lc. Erat autem symon petrus
in atrio. stans et calefaciens se. Rursum videt eum alia
ancilla. et ait circumstantibus. Et hic erat cum ihu naza
reno. Accesserunt qui stabant. et dixerunt petro. Vere et tu
ex illis es. nam et loquela tua manifestum te facit quod
sis galileus. Et iterum negavit cum iuramento. quia non no
vi hominem. Et post pusillum quasi horę unius. dicit
unus ex servis pontificis cognatus eius cuius absciderat petrus
auriculam. Vere et hic cum illo erat. nam et galileus est.
Nonne ego te vidi in orto cum illo. Tunc cepit detestari

et anathematizare. et iurare. Neq; noui eum neq; scio
quid dicas. Non noui hominem istum quem dicitis. Et statim
gallus cantauit. Et conuersus dominus respexit petrum. Le. Mr. Mt. — Le ccxcui / Mt ii ccxvi / Mt ccxcuii
Et recordatus est petrus. uerbi ihu quod dixerat ei prius quam gallus
cantet bis. ter me negabis hodie. Et egressus foras pe
trus. fleuit amare. clxvii
Mane autem facto. conuenerunt omnes principes sacerdotum cum — Mt cccxvii / Mt ii cxcuiii / Le ccxcv
senioribus plebis. et scribis concilium facientes. Mt. Mr. Le.
querebant falsum testimonium contra ihm. ut eum morti — Mt cccuiii / Mt ii clxxxuiii / Le cccv
traderent. et non inuenerunt cum multi falsi testes accessis
sent. nec inueniebant. et conuenientia testimonia eo-
non erant. Mt. Mr. Nouissime autem uenerunt duo falsi testes. — Mt cccuiii / Mt vi cx
et dixerunt. Nos audiuimus eum dicentem. Possum destruere
templum dei hoc manufactum. et post triduum aliud non
manufactum edificare. Ihc autem tacebat. Et surgens
princeps sacerdotum in medium. interrogauit ihm dicens.
Nichil respondes ad ea que isti aduersum te testificantur.
Ihc autem nichil respondit. Mt. Mr. clxviii — Mt cccuiiii / Mt vi cxo / Le cccvi
Et rursum summus sacerdos. ait illi. Adiuro te per deum ui
uum. ut dicas nobis si tu es xpc filius dei benedicti. Dicit
illi ihc. Tu dixisti. Le. Et ait illis. Si uobis dixero non
creditis mihi. Si autem et interrogauero non respondebitis mihi
nec dimittetis. Mt. Mr. Le. Io. Uerumtamen dico uobis. — Mt cccx / Mt i cxci / Le ccxvii / Io lxviii
amodo uidebitis filium hominis sedentem a dextris uirtu
tis dei. et uenientem in nubibus celi. Mr. Mt. Tunc princeps — Mt cccxi / Mt vi cxcii
sacerdotum scidit uestimenta sua dicens. Blasphemauit.
Quid adhuc egemus testibus? Mt. Mr. Le. Ecce nunc audistis — Mt cccxii / Mt vi cxciii / Le cccxcuiii
blasphemiam de ore eius. Quid uobis uidetur. At illi respon
dentes dixerunt. Reus est mortis. Mt. Mr. Le. Io. Tunc expu — Mt cccxiii / Mt i cxciiii / Le cccxciii / Io clxxii
erunt in faciem eius. et qui tenebant eum illudebant ei. Et

mt ccclxvii · mr x cclxviii · lc ccc · lo clxvi · lo x clxxvii · mt x ccclxviii

uelauerunt faciem eius· et colaphis eum ceciderunt·
Alii autem palmas in faciem eius dederunt dicentes· Pro
phetiza nobis christe· quis est qui te percussit· Et alia
multa blasphemantes dicebant in eum· clxviii·
Et adduxerunt eum uinctum in pretorio· et tradiderunt pon
tio pilato presidi· lo Et ipsi non introierunt in pretorium
ut non contaminarentur· sed manducarent pascha· mt·
Tunc uidens iudas qui eum tradidit quod dampnatus esset· pe
nitentia ductus· retulit xxx· argenteos principibus sa
cerdotum et senioribus dicens· Peccaui. tradens san
guinem iustum· At illi dixerunt· Quid ad nos· Tu uideris·
Et proiectis argenteis in templo recessit· et abiens laqueo
se suspendit· Principes autem sacerdotum· acceptis ar
genteis· dixerunt· Non licet mittere eos in corbanan·
quia pretium sanguinis est· Consilio autem inito· emerunt
ex illis agrum figuli in sepulturam peregrinorum· Propter
hoc uocatus est ille ager acheldemach· hoc est ager
sanguinis· usque in hodiernum diem· Tunc impletum est
quod dictum est per hieremiam prophetam dicentem· Et accepe
runt· xxx· argenteos pretium appreciati quem appretiauerunt
a filiis israhel· et dederunt eos in agrum figuli sicut con
stituit michi dominus· clxx· lo·
lo x clxxvii Exiuit ergo pilatus ad eos foras et dixit· Quam accusationem
affertis aduersus hominem hunc· Responderunt et dixerunt·
Si non esset hic malefactor· non tibi tradidissemus eum· Hunc
inuenimus subuertentem gentem nostram· et prohibentem
tributa dari cesari· et dicentem se christum regem esse· lo·
Dixit ergo eis pilatus· Accipite eum uos· et secundum legem uestram
iudicate eum· Dixerunt ergo iudei· Nobis non licet interfice
re quemquam· Ut sermo domini impleretur quem dixit signi

ficans qua morte esset moriturus. lo. Alt. mr. le.
Introiuit ergo iterum in pretorium pilatus. & uocauit ihm — lo clxxvii.
& dixit ei. Tu es rex iudeorum? Et respondit ihc. lo A te — mr v cccxx.
metipso hoc dicis. an alii tibi dixerunt de me? Respon — mt cc.
dit pilatus. lo. Numquid ego iudeus sum? Gens tua — lc cccii
et pontifices tradiderunt te mihi. Quid fecisti? Respondit — lo x clxxviii
ihc. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mun
do esset regnum meum. ministri mei decertarent ut non
traderer iudeis. Nunc autem regnum meum non est hinc. lo. mt. Al.
Dixit itaque pilatus. Ergo rex es tu? Respondit ihc. Tu — lo iiii clxxx. mr cccxxi. mt cci
dicis. quia rex sum ego. Ego in hoc natus sum et ad hoc
ueni in mundum. ut testimonium perhibeam ueritati. — lo x clxxxi
Dicit ei pilatus. Quid est ueritas? Et cum hoc dixisset, iterum
exiuit ad iudeos. lo. le. Et ait ad principes sacerdotum — lo viii clxxxii. lc ccc ii.
et turbas. Nullam inuenio causam in hoc homine. le.
At illi inualescebant dicentes. Commouet populum do
cens per uniuersam iudeam. incipiens a galilea usque huc.
Pilatus autem audiens galileam. interrogauit si homo — lc x ccciiii
galileus esset. Et ut cognouit quod de herodis pote
state esset. remisit eum ad herodem. qui et ipse ieroso
limis erat illis diebus. Herodes autem uiso ihu gauisus
est ualde. Erat enim cupiens ex multo tempore uidere
eum. eo quod audiret multa de illo. et sperabat signum
aliquod uidere ab eo fieri. Interrogabat autem illum
multis sermonibus. At ipse nichil illi respondebat. le.
mr. mt. Stabant autem principes sacerdotum et scribe con — lc ii cccv. mr cccviii. mt clxxxviii
stanter accusantes eum. le. Spreuit autem illum herodes — lc x cccvi
cum exercitu suo. et illusit indutum ueste alba. et re
misit ad pilatum. Et facti sunt amici herodes et pilatus
in illa die. Nam antea inimici erant ad inuicem. lo. lo. — lc x cccvii. lo x clxxxii.

lo. lc. Pilatus autem conuocatis principibus sacerdotum et
magistratibus et plebe. exiuit ad eos foras. et dixit eis.
lo clxxxvi. / lo viiii cccaiii. O btulistis mihi hunc hominem quasi auertentem populum. lo. lc.
ecce adduco uobis eum foras. ut cognoscatis quia in eo nul
lc x cccviii. lam causam inuenio ex his in quibus eum accusatis. lc. sed neque
herodes. Nam remisi uos ad illum. et ecce nichil dignum
mt cccxxii. / mr ii ccii. mortis actum est ei. lc. mt. mr. Emendatum ergo illum dimittam.
lc cccx. lc. mt. mr. Exclamauit autem uniuersa turba dicens.
T olle hunc. crucifige crucifige. lo. lc. Ego enim non inue
lo x cxc. nio in eo causam. Responderunt ei iudei. Nos legem habe
mus. et secundum legem debet mori. quia filium dei se fecit.
lo cxcii. / mt iiii cccxxv. / mr cci. lo. mt. mr. Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem. magis ti
muit. Et ingressus est pretorium iterum. et dicit ad ihesum.
V nde es tu. Ihesus autem responsum non dedit ei. Dicit ei
pilatus. Michi non loqueris. Nescis quia potestatem habeo
crucifigere te. et potestatem habeo dimittere te.
R espondit ihesus. Non haberes potestatem aduersum me ullam
nisi tibi esset datum desuper. Propterea qui tradidit me tibi. ma
ius peccatum habet. Exinde querebat pilatus dimit
tere eum. Iudei autem clamabant dicentes. Si hunc dimit
tis. non es amicus cesaris. Omnis enim qui se regem facit. contradi
cit cesari. Pilatus autem cum audisset hos sermones. adduxit
foras ihesum. et sedit pro tribunali in loco qui dicitur lithostratos. he
braice autem gabbatha. Erat autem parasceue pasche. hora
lo clxxxviii. / mt i. cccxxvi. / mr ccv. / lc cccxi. quasi vi. Et dicit iudeis. Ecce rex uester. lo. mt. mr. lc.
I lli autem clamauerunt. Tolle tolle. crucifige eum. Dicit eis
pilatus. Regem uestrum crucifigam. Responderunt pontifices.
lo x cxcv. / mr i cci. / mt iiii cccxxi / lo clxxx N on habemus regem nisi cesarem. mt. mr. lo. Et accusa
bant eum summi sacerdotes in multis. Ihesus uero nichil respondit.
mt. mr. lo. Tunc dicit illi pilatus. Non audis quanta aduersum

te dicunt testimonia? Et non respondit ad illum ullum verbum ita
ut miraretur preses vehementer. Mt. Al. Le. Per diem autem festum — mt cccxxii / mr iiii ccii / le cccviii
consueverat preses dimittere populo unum ex vinctis quemcumque
petissent. Habebat autem tunc unum vinctum insignem qui
dicebatur barrabas. Congregatis ergo illis dixit pilatus. Lo.
Est consuetudo vobis ut unum dimittam vobis in pascha. — lo x clxxxiiii
Mt. Al. Le. Quem ergo vultis dimittam vobis barraban an — mt cccxxiii / mr iiii ccii / le cccviiii
ihesum qui dicitur christus. Al. Mr. Lo. Sciebat enim quod per invidiam — mt ccxxiii / mr iiii cciii / lo clxxxii
tradidissent eum. Mt. CLXXVI — mt x cccxxiiii
Sedente autem illo pro tribunali misit ad illum uxor eius di
cens. Nichil tibi et iusto illi. Multa enim passa sum hodie per — mt cccxxv / mr i cciiii / le cccx / lo clxxxiiii
visum propter eum. Mt. Mr. Le. Lo. Principes autem sacerdotum et seni
ores persuaserunt populis ut peterent barraban, ihesum vero perde
rent. Respondens autem preses ait illis. Quem vultis vobis — mt cccxxvi / mr iiii cciiii / lo cccv
de duobus dimitti? At illi dixerunt Barraban. Lo. Erat autem
barrabas latro qui erat propter seditionem quandam factam in ci
vitate et homicidium vinctus in carcere. Mt. Mr. Le. Lo. — mt cccxxvi / mr i ccv / le cccxi / lo clxxxviii
Dicit illis pilatus. Quid ergo faciam de ihesu qui dicitur christus? Dicunt omnes
Crucifigatur. Ait illis preses. Quid enim mali fecit? At illi ma
gis clamabant dicentes. Crucifigatur. Mt. Videns autem — mt x cccxxvii
pilatus quia nichil proficeret, sed magis tumultus fieret, accep
ta aqua lavit manus suas coram populo dicens. Innocens
ego sum a sanguine iusti huius. Vos videritis. Et respon
dens universus populus dixit. Sanguis eius super nos et super filios
Tunc dimisit illis barraban. Mt. Mr. Le. Lo. nostros. — mt cccxxviii / mr i ccvi / le cccxiii / lo cxcvi
ihesum vero flagellis cesum tradidit eis ut crucifigeretur.
Mt. Al. Le. Milites presidis suscipientes ihesum in pretorio con — mt cccxxviiii / mr iiii ccvii / lo clxxxv
gregaverunt ad eum universam cohortem. et exuentes eum in
duunt eum tunica purpurea. et clamide coccinea cir
cumdederunt ei. et plectentes coronam de spinis posuerunt

Stetit ihesus coram preside inclinato capite, vultu placido, [illegible] sermone raro, voce submissa,
paratus ad obprobria et ad [illegible] verba [illegible]

sup caput ei⁹ & arundine in dextera ei⁹ & genu fle
xo ante eu illudebant dicentes. Aue rex iudeor. Mt. Mr.
Mt cccxxx · Mr VI ccviii
Et expuentes in eu acceperūt arundine & percutiebant
caput ei⁹. Et postq illuserūt ei. exuerūt eu clamide purpu
rea et induerūt eu uestimentis ei⁹. & duxerūt eu ut crucifi
gerent. Lc. baiulante sibi cruce. Mt. Mr. Lc. Lo. Exeuntes
aute inuenerūt homine cyreneu uenientem de uilla no
mine symone. Mr. patre alexandri & rufi. Mt. Mr. Lc.
Lc X cccvi
Hūc angariauerūt portare cruce post ihm. Lc. Sequebat aut
illū turba multa popli & mulieru que plangebant &
lamentabant eu. Conuersus aute ad illas ihc dixit. filie
ierlm nolite flere sup me. s; sup uos & sup filios
uros. qm uenient dies in qb⁹ dicent. Beate steriles &
uentres que n genuerūt. et ubera que n lactauerūt.
Tc incipient dicere montib⁹ cadite sup nos. & collib⁹ operite
nos. Quia si in uiridi ligno hec faciunt in arido qd fiet.
Lc cccxvii · Mt I cccxxxvi · Mr ccxv · Lo cxxviii
Ducebant aute & alii duo nequā cu eo. Lc. Mt. Mr. Lo.
Lc cccxviii · Mt I cccxxxvii · Mr ccx · Lo cxxviii
ut interficerent. L. Mt. Mr. Et postq uenerūt in locu q dicit
golgatha. qd e interpretatu caluarie locus. Mt. Mr. Lo.
Mt cccxxxiii · Mr III ccxi · Lo ccii · Lc cccxx
dederūt ei uinū myrratū bibere. cu felle mixtu. Et
cu gustass;. noluit bibere. Lc. Ihc aute dicebat. Pat.
dimitte illis. n eni sciunt qd faciunt. Mt. Mr. Lc. Lo.
Mt cccxxxiiii · Mr I ccxii · Lc cccxxi · Lo cci
Postq g crucifixerūt eu. acceperūt uestimenta ei⁹. & fecerūt
iiii partes. unicuiq militi parte. Et tunica. Lo. Erat
aut tunica inconsutilis. desup contexta p totu. Dixerūt
g ad inuice. Non scindam⁹ ea. s; sortiam de illa cui⁹ sit.
Mt. Mr. Lc. Lo. Ut scriptura impleret dicens. Partiti st ue
stimenta mea sibi. et sup ueste mea miserūt sorte. Lo. Et
Lo ccxviii · Mt I cccxxxv · Mr ccxiiii · Lc cccxxiii
milites qde hec fecerūt. Mr. Et sedentes seruabant eu. Lo. Mt.
Mr. Lc. Scripsit aute & titulū pilat⁹ cause ei⁹. & imposuit

Exo. xv. Ambulauerunt filii israel tribus diebus per solitudinem et non inueniebant aquam. et uenerunt in marath. non poterant bibere aquas de marath eo quod essent amare. et murmurauit populus contra moysen dicens. Quid bibemus. At ille clamauit ad dominum. Qui ostendit ei lignum. quod cum misisset in aquas in dulcedinem uerse sunt.
Num. xxi. Locutus est populus contra deum et moysen. Cur eduxisti nos de egypto in solitudinem. Deest panis. desunt aque. [illegible] Venerunt ad moysen. Peccauimus quia locuti sumus contra dominum et te. Ora ut tollat a nobis serpentes. [illegible] fac serpentem eneum et pone eum pro signo. Qui percussus aspexerit eum uiuet. [illegible]

sup caput ei⁹. hic ē ihc nazaren⁹ rex iudeoꝝ. lo. Al. or. l.

Hunc ḡ titulū multi legerūt iudeoꝝ. qa ꝓpe ciuitatē erat
locus ubi crucifixus ē ihc. et erat scriptū hebraice. grece
& latine. Dicebant ḡ pilato pontifices iudeoꝝ. Noli scri
bere rex iudeoꝝ. s; quia ipse dixit rex sū iudeoꝝ. Respon
dit pilat⁹. Qd scripsi scripsi. Mt. Mr. lc. lo. Tūc crucifi
xerūt cū eo duos latrones. unū a dextris. et alterū a sini
stris. Pretereuntes autē blasphemabant eū. mouentes
capita sua et dicentes. Vuah q destruit tēplū dī. & in
triduo reedificat. Salua temetipsū. Si filius es dī. de
scende de cruce. Similit̄ ꝑncipes sacerdotū Mt. Mr. lc.
illudentes cū scribis. et senioribꝰ dicebant. Alios saluos
fecit. seipsū n̄ potest saluū facere. Si rex isrł ē descen
dat nc̄ de cruce. ut uideam⁹ & credam⁹ ei. Confidit in
dm̄. ideo liberet nc̄ eū si uult. Dixit enī quia filius dī sū.
Mt. Mr. lc. Idipsū autē un⁹ de his q pendebant latro
nibꝰ blasphemabat eū dicens. Si tu es xpc. saluū fac te
metipsū & nos. lc. Respondens autē alt̄. increpabat eū
dicens. Neq; tu times dm̄. qd in eadē dāpnatione es.
Et nos quidē iuste. nā digna factis recipim⁹. hic u̇ nichil
mali gessit. Et dicebat ad ihm. Dn̄e. memto mei. dū ue
neris in regnū tuū. Et dixit illi ihc. Am dico t̄. hodie
mecū eris in paradyso. lo. Stabant autē iuxta crucē
ihu mat̄ ei⁹ et soror matris ei⁹ maria cleophe. et maria
magdalene. Cū uidiss; ḡ ihc matrē et discipłm stan
tē quē diligebat. dicit mat̄ sue. Mulier. ecce filius tu⁹.
Deinde dicit discipło. Ecce mat̄ tua. Et ex illa hora
accepit eā discipłs in suā. Mt. Mr. lc. A sexta autē hora
tenebre facte st̄ sup uniūsā trā. usq; ad horā nonā.
Mt. Mr. Et circa horā nonā clamauit ihc uoce magna

lo x cc
Mt cccxxxvi
Mr l ccxv
lc cccxviii
lo cxcviii
Mt cccxxxviii
Mr ll ccxviii
lc cccxxiiii
Mt cccxxxviiii
Mr ll ccxviii
lc cccxxv
lc x cccxxvi
lo x ccii
Mt cccxlii
Mr ll ccxx
lc cccxxvii
Mt vi cccxli
Mr ccxxi

81

R. Cui iustitia uiua que est qui non moreretur est non uiueret. cui commodus qui punitur uita eterna. cui magis ex necessitate qui flammas perpetuas comminatur.

dicens. Eli eli lemasabacthani. Quod est interpretatum Deus
meus deus meus ut quid dereliquisti me. Quidam autem illic stan
tes et audientes dicebant. Heliam uocat iste. lo. mt. mr.
lo ccxii. — Postea sciens ihc quia iam omnia consummata sunt. ut consu
mt iiii cccxxxiii. — maret scriptura dicit. Sitio. Vas ergo positum erat ace
mr ccxv. — to plenum. mt. mr. lc. Et continuo currens unus ex eis.
mt cccxlii. — accepta spongia impleuit aceto. et imposuit arun
mr ii ccxxii. — dini. et dabat ei bibere. lo. Cum ergo accepisset ihc acetum
lc cccxxvii. — dixit. Consummatum est. mt. mr. lc. lo. Ceteri uero dicebant.
Sine. uideamus an ueniat helias. liberans eum. mt. mr. l. i
Ihc autem iterum clamans uoce magna. lc. Pater in manus
tuas commendo spiritum meum. Et inclinato capite. mt. mr. l.
mt cccxliiii. — emisit spiritum. mt. mr. lc. Et ecce uelum templi scissum est in
mr ii cciii. — duas partes. a summo usque deorsum. mt. Et terra mota est.
lc cccxxviiii. — et petre scisse sunt. et monumenta aperta sunt. et multa
corpora sanctorum qui dormierant surrexerunt. Et exeuntes
de monumentis. post resurrectionem eius uenerunt in sanctam
mt cccxlvi. — ciuitatem. et apparuerunt multis. mt. mr. lc. Centurio
mr ii ccxxv. — autem et hi qui cum eo erant custodientes ihm. uiso terre
lc cccxxx. — motu. et his que fiebant timuerunt ualde. glorifi
cantes dominum et dicentes. Hic homo iustus erat uere dei filius.
lc cccxxxi. — lc. Et omnis turba eorum qui simul erant ad spectaculum
x — istud. et uidebant que fiebant. percutientes pectora
sua reuertebantur. Stabant autem noti eius a longe. et
mulieres multe que simul cum eo ascenderant ieroso
limis. inter quas erat maria magdalene. et maria iacobi
minoris. et ioseph mater. et salome mater filiorum zebedei.
et cum esset in galilea sequebantur eum. hec uidentes. lo
Iudei ergo quoniam parasceue erat. ut non remanerent in cru
ce corpora sabbato. erat enim magnus dies ille sabbati.

R. Ecce tu fili altissimi moreris uita est uiua et uita tanta digne. [illegible] Quid hoc est per tali morte tua et in tua morte est uita. Plus est undique diligere uitam meam quam animam tuam quam in manus inimicorum tradidisti pro me. ut me uiuere faceres. ab inimicis tuis crudelibus [illegible] liberares a morte. Et quid sum ego pro cuius salute tanta fecisti. in te exinanisti. quem tantum dilexisti. propter quem tantum descendisti in carne in passione in morte. morte autem crucis.
R. Cum absorbuit [illegible] B. Ergo ex amari [illegible] [illegible] Ita est si fuit qui colligat fructum eius. [illegible] uitam generat. [illegible] oleum lenitie stillat. balsamum [illegible] spiritualium sudat. [illegible] dulce [illegible]

rogauerunt pilatum ut frangerentur eorum crura et tolle
rentur. Venerunt ergo milites et primi quidem fregerunt crura
et alterius qui crucifixus est cum eo. Ad iesum autem cum ue
nissent ut uiderunt eum iam mortuum non fregerunt eius crura
sed unus militum lancea latus eius aperuit et continuo exiuit
sanguis et aqua. ut scriptura impleretur. Os non commi
nuetis ex eo. Iterum alia scriptura dicit. Videbunt
in quem transfixerunt. Mt. Mr. Lc. Lo. — Mt cccxlii.
Cum sero autem factum esset uenit quidam homo diues nobilis — Mr L. cccxxvii
decurio ab arimathia ciuitate iudee nomine ioseph — Lc cccxxxii.
uir bonus et iustus qui et ipse occultus discipulus erat iesu propter — Lo ccvi.
metum iudeorum. qui expectabat et ipse regnum dei. Hic non
consenserat consilio et actibus eorum. Hic accessit ad pilatum
et petiit corpus iesu. Pilatus autem mirabatur si iam obisset. Et
accersito centurione. interrogauit eum si iam mortuus esset.
Et cum cognouisset. iussit reddi corpus. Venit autem et nicho
demus qui uenerat ad iesum nocte primum ferens mixturam
myrrae et aloes. quasi libras centum. Lo. Mt. Mr. Lc. — Lo ccviii.
Acceperunt ergo corpus iesu. Lo et ligauerunt eum linteis cum aro — Mt L. cccxlviii. Mr ccxxviii.
matibus sicut mos iudeis est sepelire. Lo Erat autem in — Lc cccxxxiii.
loco ubi crucifixus est ortus. et in orto monumentum
nouum. Lc. Lo. in quo nondum quisquam positus fuerat. Mt. Mr. Lc. Lo.
Et posuit illud ioseph. et aduoluit saxum magnum ad
ostium monumenti et abiit. Mt. Mr. Erat autem ibi maria — Mt cccxl.
magdalene. et altera maria. sedentes contra sepulchrum. — Mr VI ccxlviii
Viderunt et quemadmodum positum erat corpus iesu. Mr. — Lc cccxxxv.
Et reuertentes parauerunt aromata ut uenientes unge — Mr VIII. ccxxx.
rent eum. Et sabbato quidem siluerunt secundum mandatum. Mt. — clxxv.
Altera autem die que est post parasceuen. conuenerunt princi — Mt cccli. X
pes sacerdotum et pharisei ad pilatum dicentes. Domine recor

82v

dati sunt quia seductor ille dixit adhuc uiuens. post
tres dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulchrum usque
in diem tertium. ne forte ueniant discipuli eius et furentur
eum. et dicant plebi surrexit a mortuis. Et erit nouis-
simus error. peior priore. Ait illis pilatus. Habetis custo-
diam. ite custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes.
munierunt sepulchrum. Signantes lapidem cum custodibus.

clxxvi
mt cclii.
mr i. ccxxxi.
lc cccxxxi.
io ccviii.

Vespere autem sabbati que lucescit in prima mt. mr. l. i.
sabbati cum adhuc tenebre essent. uenit maria mag-
dalene. et altera maria. et salome ad monumentum
portantes que parauerant aromata. mr Et orto iam
sole. dicebant ad inuicem. Quis reuoluet nobis lapidem
ab ostio monumenti. Erat quippe magnus ualde. Et
ecce terremotus factus est magnus. Angelus enim domini descendit
de celo. et accedens reuoluit lapidem. mt. mr. lc. lo.
Et respicientes uiderunt reuolutum lapidem a monumento.
et angelum sedentem super eum. Erat autem aspectus eius sicut
fulgur. et uestimentum eius sicut nix. mt mr. lc. Pre timore

mt ccclii
mr ii. cccxxxii.
lc cccxxxvii.

autem eius exterriti sunt custodes. et facti sunt uelut mor-
tui. Respondens autem angelus. dixit mulieribus. Nolite
timere uos. Scio enim quod ihesum qui crucifixus est queritis.
Non est hic. Surrexit enim sicut dixit. Venite et uidete lo-

lc cccxxxvi.
x

cum ubi positus erat dominus. lc Et factum est cum mente conster-
nate essent de isto. ecce duo uiri steterunt secus illas in

lc cccxxxvii.
mt ii ccclii.
mr ccxxxii.

ueste fulgenti. lc mt. mr. Cum timerent autem et declina-
rent uultum in terram. dixerunt ad illas. Quid queritis uiuen-
tem cum mortuis. Non est hic sed surrexit. Recordamini
qualiter locutus est uobis. cum adhuc in galilea esset dicens.
Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum
peccatorum. et crucifigi. et die tertia resurget. mt. mr.

Et cito euntes dicite discipulis ei(us) q(ui)a surrex(it) a mortuis.
et ecce p(re)cedet uos in galilea(m). Ibi eu(m) uidebitis. ecce p(re)
dixi uobis. lc Et recordat(e) s(un)t u(er)bor(um) ei(us). mt mr. lc Et exier(unt)
cito de monumento. cu(m) timore et magno gaudio. cur
rentes nuntiare discipulis ei(us). lo Cucurrit (er)go et uenit
ad symone(m) petru(m). et ad aliu(m) discipulu(m) que(m) amabat
ihc. et dicit eis. Tuler(unt) d(omi)n(u)m de monumento. et nescim(us)
ubi posuer(unt) eu(m). Exiit (er)go petr(us) et ille alius discipul(us).
et uener(unt) ad monumentu(m). Currebant aut(em) duo simul.
Et ille alius discipul(us) p(re)cucurrit citius petro. et uenit p(ri)m(us)
ad monumentu(m). Et cu(m) se inclinasset, uidit posita lintea
mina. n(on) tam(en) introiuit. Venit (er)go symon petr(us) seque(n)s
eu(m). et introiuit in monumentu(m). et uidit linteamina
posita. et sudariu(m) q(uo)d fuerat sup(er) caput ei(us). n(on) cu(m) lintea
minib(us) positu(m). s(ed) separati(m) inuolutu(m) in unu(m) locum.
Tu(n)c (er)go introiuit et ille alius discipul(us). q(ui) uenerat prim(us)
ad monumentu(m). et uidit et credidit. Nondu(m) eni(m) sciebat
scriptura(m). q(ui)a oporteret eu(m) a mortuis resurgere. mt mr. l. i.
Abier(unt) (er)go iteru(m) ad semetipsos discipuli. mr. Maria aute(m)
magdalene de q(ua) eiecerat .vii. demonia. lo stabat ad
monumentu(m) foris plorans. Du(m) (er)go fleret lo dic(unt) illi.
Mulier q(ui)d ploras? Dicit eis. Quia tuler(unt) d(omi)n(u)m meu(m) et
nescim(us) ubi posuer(unt) eu(m). lo Hec cu(m) dixisset, cu(n)uersa e(st)
retrorsu(m). et uidit ih(esu)m stante(m). et n(on) sciebat quia ihc e(ss)et.
Dicit ei ihc. Mulier q(ui)d ploras? Que(m) queris? Illa existi
mans q(ui)a ortolan(us) esset. dicit ei. D(omi)ne si tu sustulisti
eu(m) dicito m(ihi) ubi posuisti eu(m). et ego eu(m) tolla(m). Dicit
ei ihc. Maria. Conu(er)sa illa. dicit ei. Rabboni. q(uo)d
d(icitu)r magist(er). Et occurrit. ut tangeret eu(m). Dicit ei ihc.
Noli me tangere. nondu(m) eni(m) ascendi ad patre(m) meu(m).

mt ccclii.
mr ii ccxxxiii.
lc ccc xxxviii.
lo x ccx.

mt cccliii.
mr i ccxxxiiii.
lc cccxxxix.
lo ccii.

mr x ccxxxv.
lo x ccxiii.

Raun(us). Q(uae)ra(n)t uiri in lacrimis, q(uo)d ecclesia abluunt. gehenna(m) effugi(un)t. diuina(m) s(e)n(tent)ia(m) flectunt.

83

Vade autem ad fratres meos et dic eis. Ascendo ad patrem
clxxvii meum et patrem vestrum. ad deum meum et deum vestrum. Mt.
Mt x cclv. Ecce quidam de custodibus venerunt in civitatem et nuntia
verunt principibus sacerdotum omnia que facta fuerant.
Et congregati cum senioribus consilio accepto pecuniam co
piosam dederunt militibus dicentes. Dicite quia discipuli eius
nocte venerunt et furati sunt eum nobis dormientibus.
Et si hoc auditum fuerit a preside. nos suadebimus ei et
securos vos faciemus. At illi accepta pecunia fecerunt
sicut erant docti. Et divulgatum est verbum istud apud iu
Io x ccxii. deos usque in hodiernum diem. Io. Venit maria mag
clxxviii dalene annuntians discipulis quia vidi dominum et hec
Mt x cclv. dixit michi. Math. Et ecce ihesus occurrit illis dicens.
Avete. Ille autem accesserunt et tenuerunt pedes eius et adora
verunt eum. Tunc ait illis ihesus. Nolite timere. Ite nuntia
te fratribus meis ut eant in galileam ibi me videbunt.
Lc cccxxxvii. Mt ii ccclvi. Mr ccxxxii. Que cum abissent. Mt. Mr. Lc. nuntiaverunt hec omnia
illis xi lugentibus et flentibus. et ceteris omnibus qui cum eo
fuerant. Et illi audientes quia viveret et visus esset
Lc x cccxxxviii. ab eis non crediderunt eis. Lc. Et visa sunt ante illos sicut
deliramenta verba ista et non credebant illis. Mr.
clxxviii Post hec autem duobus ex eis ambulantibus ostensus est. eun
Mr x ccxxxiii. Lc cccxxxviiii. tibus Lc. hoc ipsa die in castellum quod erat in spacio
stadiorum lx. ab iherusalem nomine emaus. Et ipsi lo
quebantur ad invicem de hiis omnibus que acciderant. Et
factum est dum fabularentur et secum quererent. et ipse ihesus
appropinquans ibat cum illis. Oculi autem eorum tene
bantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos. Qui sunt hi
sermones quos confertis ad invicem ambulantes et estis
tristes. Et respondens unus cui nomen cleophas. dixit ei.

Sermo dei vivus movens et penetrans. vivificando | et efficax medicina. infirmos sanando. | et penetrabilior omni gladio ancipiti induratos perforando. | et pertingens usque ad divisionem anime et spiritus. vitia a virtutibus separando.

Tu solus peregrinus es in ierl'm. & n' cognouisti que
facta s't in illa his dieb'. Q'b' ille dix'. Que. Et dixe
r't. de ih'u nazareno qui fuit uir ppheta potens in
ope & sermone. cora' d'o & om'i pop'lo. & q'm eu' tra
diderunt summi sacerdotes & principes n'ri in da'pnatio
ne' mortis. et crucifixeru't eu'. Nos aute' sperabam' quia
ipse esset redempturus isr'l. Et n'c sup omnia, t'tia dies e'
hodie q' hec facta s't. S; mulieres queda' ex n'ris t'ru
eru't nos. que ante luce' fueru't ad monumentu'. et n' in
uento corpore ei' uenerunt dicentes se etia' uisione'
angl'or' uidisse. qui dicunt eu' uiuere. Et abieru't q'da'
ex n'ris ad monumentu'. et ita inueneru't sicut mulieres
dixeru't. ipsu' u' n' inueneru't. Et ipse dixit ad illos.
O stulti et tardi corde ad credendu' in omnib' que locu
ti s't pphete. Nonne hec oportuit pati xp'm. et ita
intrare in gl'am sua'. Et incipiens a moyse & omnib'
pphetis. int'p'tabat' illis in omnib' scripturis que de ipso
erant. Et appropinquaueru't castello q' ibant. & ipse
finxit se longius ire. Et coegeru't illu' dicentes. Mane
nobiscu' q'm aduesp'ascit. & inclinata e' ia' dies. Et
intrauit cu' illis. Et factu' e' du' recu'beret cu' illis.
accepit ih'c pane' & benedix' ac fregit. & porrigebat
illis. Et ap'ti s't oculi eo'r. et cognoueru't eu'. Et ipse
euanuit ex oculis eo'r. Et dixeru't ad inuice'. Nonne
cor n'rm ardens erat in nob' cu' loqueret' in uia. et
ap'iret nob' scripturas. Et surgentes eade' hora.
regressi s't in ierl'm. et inueneru't c'gregatos undeci'.
et eos qui cu' ipsis erant. dicentes. q'd surrexit d'n's
uere. et apparuit symoni. Et ipsi narrabant q' gesta
erant in uia. et quom' cognoueru't eu'. Lc. Lo in fracti

Fin'. Io. Q'm se s't. tu' spol': u' apl'i desidet'. desidat' a udi reuocet'. t' reuocat' [illegible] teneat. N' n'c ap' d'n' u' y magolia. hec [illegible] hec ad o'na. t' h'tab' ite [illegible]

c lxxxv.
lc cccxl
[illegible]
lo ccxiii

[illegible]

one panis· nec illis crediderunt· Dum hec autem loquuntur·
lo. lc. Cum esset sero die illo una sabbatorum· et fores
essent clause ubi erant discipuli propter metum iudeorum·
lc cccxl lo viii ccxii lc. lo. uenit ihc et stetit in medio· et dicit eis· Pax uobis· lc.
Ego sum· nolite timere· Conturbati uero et conterriti exi
stimabant se spiritum uidere· Et dixit eis· Quid turbati
estis· et cogitationes ascendunt in corda uestra· Videte
manus meas et pedes· quia ego sum· Palpate· et uidete·
quia spiritus carnem et ossa non habet sicut me uidetis habere.
lc cccxli lo viii ccxiii lc. lo. Et cum hec dixisset· ostendit eis manus et pedes et
latus· lc. lo. Adhuc autem illis non credentibus et miran
tibus pre gaudio dixit· Habetis hic aliquid quod mandu
cetur· At illi obtulerunt ei partem piscis assi· et fauum
lc x cccxlii mellis· Et cum manducasset coram eis· sumens reliquias
dedit illis· Hec sunt uerba que locutus sum ad uos· cum ad
huc essem uobiscum· quoniam necesse est impleri omnia que scrip
ta sunt in lege moysi et prophetis et psalmis de me· Tunc
apuit illis sensum· ut intelligerent scripturas· Et dixit
eis· Quoniam sic scriptum est et sic oportebat xpm pati· et
resurgere a mortuis die tertia· et predicari in nomine
eius penitentiam et remissionem peccatorum in omnes gentes·
incipientibus ab iherosolima· Vos estis testes horum
lo x ccxiiii et ego mitto promissum patris mei in uos· lo. Gauisi sunt ergo
discipuli uiso domino· Dixit ergo eis iterum· Pax uobis· Sicut
lc cxxv misit me pater· et ego mitto uos· Hoc cum dixisset· in
mt clxxxv sufflauit et dicit eis· Accipite spiritum sanctum· lo. mt. Quorum
remiseritis peccata· remittuntur eis· et quorum retinu
eritis· retenta sunt. c lxxxi. lo.
lo x ccxvi Thomas autem unus ex xii· qui dicitur didimus· non erat cum eis
quando uenit ihc· Dixerunt ergo ei alii discipuli· Vidimus

[illegible]

dominum. Ille autem dixit eis. Nisi uidero in manibus eius
fixuram clauorum. et mittam digitum meum in locum clauorum.
et mittam manum meam in latus eius. non credam. lo. lc. Et lo cc.xvii.
post dies .viii. iterum erant discipuli eius intus et thomas lo viii cc.xl.
cum eis. Venit ihc ianuis clausis. et stetit in medio et
dixit. Pax uobis. Deinde dicit thome. Infer digitum
tuum huc. et uide manus meas. et affer manum tuam
et mitte in latus meum. et noli esse incredulus sed fidelis.
Respondit thomas. et dixit ei. Dominus meus. et deus meus. Dicit
ei ihc. Quia uidisti me credidisti. beati qui non uiderunt
et crediderunt. Multa quidem et alia signa fecit ihc
in conspectu discipulorum suorum. que non sunt scripta in libro
hoc. Hec autem scripta sunt. ut credatis quia ihc est
xpc filius dei. et ut credentes uitam habeatis in no
mine eius. C.lxxxii. lo. lc. lo cc.xviiii. lo viii xxviiii

Postea manifestauit se iterum ihc ad mare tyberiadis.
manifestauit autem sic. Erant simul symon petrus et
thomas qui dicitur didimus. et nathanahel qui erat a chana
galilee. et filii zebedei. et alii ex discipulis eius duo.
Dicit eis symon petrus. Vado piscari. dicunt ei. Venimus
et nos tecum. Et exierunt et ascenderunt nauim. et illa
nocte nichil prendiderunt. Mane autem iam facto ste
tit ihc in littore. non tamen cognouerunt discipuli quia
ihc est. Dicit ergo eis ihc. Pueri numquid pulmentarium ha
betis. Responderunt ei. Non. Dixit eis. Mittite in
dexteram nauigii rete. et inuenietis. Miserunt ergo. et
iam non ualebant illud trahere pre multitudine pi
scium. lo. Dicit ergo discipulus ille quem diligebat ihc petro
Dominus est. Symon petrus cum audisset quia dominus est. tunica
succinxit se erat enim nudus. et misit se in mare. lo x cc.xx.

Deus est id quo maius excogitari non potest. Deus est summum omnium. solus existens per se ipsum. Idem. Deus est ubique cum non localis sed actualis [illegible] [illegible] [illegible] et animus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] apud nos est [illegible] nos apud eum ueniemus.

85

B. n dedignatur dominus necessitates nature. cogitur e figmentu n. sitim cum carnis n desiderio faciam.
X Esca dei cibo. prius post sacrificii. post epulas domino q paruit e dei. Sume dapes tanti te comitante timore.
Non procul nimius accipias. sis largus egenis. mensa notata dat. ut in hac mensura petatur.

Alii autem discipuli nauigio uenerunt. Non enim longe
erant a terra. sed quasi cubitis ducentis. trahentes
lo cccxxi · rete piscium. lo. le. Ut ergo ascenderunt in terram. uiderunt
le viii cccxli · prunas positas. et piscem suppositum. et panem. Dicit
eis ihesus. Afferte de piscibus quos prendidistis nunc. lo. le.
lo cccxxii · Ascendit symon petrus. et traxit rete in terram plenum
le viii lxx · magnis piscibus. c. liii. Et cum tanti essent non est scissum
lo cccxxiii · rete. lo. le. Dicit eis ihesus. Uenite prandete. lo. Et
nemo audebat discumbentium interrogare eum quis es.
le viii cccxl · scientes quia dominus est. lo. le. Et uenit ihesus et accepit
lo cccxxv · panem et dedit eis. et piscem similiter. lo. Hoc iam tertio
le viii cccxli · manifestatus est ihesus discipulis suis. cum resurrexisset
lo x cccxxvi · a mortuis. lo. c. lxxxviii.
lo x cccxxvii · Cum ergo prandissent dicit symoni petro ihesus. Symon
lo ix cccxxvii · iohannis diligis me plus his. lo. le. Dicit ei. Etiam
le cclxxviii · domine. tu scis quia amo te. lo. le. Dicit ei. Pasce
lo x cccxxviii · agnos meos. lo. Dicit ei iterum. Symon iohannis
diligis me. Ait illi. Etiam domine. tu scis quia amo
lo cccxxviiii · te. Dicit ei. Pasce agnos meos. lo. Dicit ei tertio.
le viii cclxxviii · Symon iohannis amas me. Contristatus est petrus quia
lo x cccxxx · dixit ei tertio amas me. et dicit ei. Domine tu omnia
lo cccxxxi · scis. tu scis quia amo te. lo. le. Dicit ei. Pasce
le viii cclxxviii · oues meas. Amen amen dico tibi. cum esses iunior cinge
lo x cccxxxii · bas te et ambulabas ubi uolebas. Cum autem senueris
extendes manus tuas. et alius te cinget. et ducet
quo tu non uis. Hoc autem dixit significans qua morte cla
rificaturus esset deum. Et hoc cum dixisset. dicit ei. Seque
re me. Conuersus petrus. uidit illum discipulum se
quentem quem diligebat ihesus sequentem. qui et recubuit
in cena super pectus eius et dixit. domine quis est qui tradet te.

B. Tunc deus est per pisces. non inmu... [marginal gloss, left]
ge ... tradere. semel in pisce. ...
Beda. h est sola ... pleno ...
... amoris. ... studia
... sollicite ... laboris.
Pasce cibo. exemplo ... studio

Dicitur de ... Sibilla apud paganos ... in ipso tempore. ... extinctus est.
Cum astat orati sat ymago dei nascentis. morientis aut resurgentis aut ascendentis. frangat ... est
aut iam ... constitutum. Cum ... minimi fuit imago ... queunt. ... est mitior ... non exaudiri.
... diligentia et labor. cum datis gratia. dirigantur uniuersa ... est ... ueritas.
Quod bis per ... uel indumentum fuit. ipse ... testatur. Panis igitur in solum est. Oleum et piro cum oleis ... est.
Indumentum autem ... quod uidet. tunica cum pallio. et hic ... nec aliud ... qui sinum sudarium po
tabat. ... lacrimas fluentes ... qui ... allocutionis et ... memoria erat. ... nimia ...
amoris. lacrimas non potuit continere.

[illegible]

Hunc ergo cum vidisset petrus, dicit ihu. Domine, hic autem
quid? Dicit ei ihc. Sic eum volo manere donec veniam
quid ad te? Tu me sequere. Exiit ergo sermo iste inter
fratres quia discipulus ille non moritur. Et non dixit ei ihc
non moritur, sed sic eum volo manere donec veniam quid ad te.
Hic est discipulus qui testimonium perhibet de his et scrip
sit hec. Et scimus quia verum est testimonium eius. Sunt
autem et alia multa que fecit ihc, que si scribantur
per singula, nec ipsum arbitror mundum capere eos qui
scribendi sunt libros. Mt. CLXXXIIII
Undecim autem discipuli abierunt in galileam ubi consti
tuerat illis ihc. et videntes eum adoraverunt. quidam
autem dubitaverunt. Mr. Et exprobravit incredulita
tem illorum et duritiam cordis. quia his qui viderant eum
resurrexisse non crediderunt. Mt. Et locutus est eis dicens.
Data est mihi omnis potestas in celo et in terra. Mr. Euntes
in mundum universum predicate evangelium omni crea
ture. Mt. Docete omnes gentes baptizantes eos in no
mine patris et filii et spiritus sancti. docentes eos servare
omnia quecumque mandavi vobis. Et ecce ego vobiscum
sum omnibus diebus usque ad consummationem seculi. Mr. Qui
crediderit et baptizatus fuerit salvus erit. Qui vero
non crediderit condempnabitur. Signa autem autem eos
qui crediderint hec sequentur. In nomine meo demonia
eicient. linguis loquentur novis. serpentes tollent.
Et si mortiferum quid biberint non eis nocebit. Super egros
manus imponent. et bene habebunt. Lc. Vos autem
sedete in civitate quoadusque induamini virtute
ex alto. Eduxit autem eos foras in bethaniam. et eleva
tis manibus suis benedixit eis. Et factum est dum

Mt x cclv.
Mr x ccxxxiiii.
Mt x cclv.
Mr x ccxxxiiii.

Beda. [illegible]

[illegible] timo dni ... custodia.

[illegible]

[illegible] ... amo dni custodit.

[illegible]

benediceret illis recessit ab eis. et ferebatur in celum

et sedit a dextris dei. lc. Et ipsi adorantes. re-

gressi sunt in ierusalem cum gaudio magno. et erant

semper in templo laudantes et benedicentes deum.

Et profecti predicaverunt ubique. domino cooperante. mr

et sermonem confirmante. sequentibus signis.

Explicit liber evangelistarii feliciter. Amen

Anselmus [illegible]

[illegible]

Singuli mores [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Ysidorus [illegible]

[illegible] ... aula regia [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... Dominus de syon recessit ad celos [illegible]

[illegible]

Non reputes aurum totum quod fulget ut aurum. Nec pulchrum pomum quodlibet esse bonum. [illegible]

Non ... [illegible]

In clausula [illegible]

Basilius [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ... honeste [illegible]

[illegible]

Confiteor [illegible] ... Nota

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Aug. In nulla re in dum sentie hoc iratu. sic i h. qui cum eum digna potui ad remu. posuit me ad aplust te. iapacet regnu(m) ecclie. Id. Fateo de p(ro)posita veste erubesco. et io tum m dat. vide ea. ut quietu non p esse grauius. p(ro)p(ter) eius sic.

Id. Nul m tam fugiendu. q(uam) q(uod) capitu esse decipit. Que cum sorte m(ihi) . s(er)uet m(e) . non sit. [illegible] abhoc remdari [illegible] ad

Aug. a boto absio d(e) se didicisse / q(uia) uxore cuiq(ue) nunq(uam) petet. | [illegible] volente. nunq(uam) ab hoc [illegible]

quia cum iuitat non iret. ne forte [illegible] modu(m) p(er)det. Id. Sic me docuit. ut qadmodu(m) medicamina. e alimenta supponit accedat

Cum capt. ba aug. gothi cepisse roma. infideles et ydolatre xanis plurimu insultabant. [illegible] lib(ro) de ciu(itate) dei [illegible]

V de dupl. ciui. s. ier(usalem) et babylonia. et eor(um) regibus ait. Quas duas

i q iustos i hac in [illegible] p(ri)mi. ipsos au(tem) flore offendit. ciuitas dei a [illegible] struunt amo sui crescens usq(ue) ad [illegible]. Ciui. dei. amo dei

ciuitas d(iaboli). duo amores q(ui) fabricant. quo ciuitas dy a [illegible]. Glo. Sic dilecto dei e forse omi [illegible]. i dilecto mei.

crescens usq(ue) ad [illegible] sup(er) io. 2. Sed dilig(it) mundu non e [illegible] p(at)ris i eo. [illegible] unu cor duos q(uia) adu(er)sarios amores non capit.

omi utroq(ue) [illegible] q(uia) i mdo e [illegible] et duobus [illegible] nec sunt [illegible] [illegible] ca securi. et ds i eo. qd [illegible] cet iocundius.

Bede. ds [illegible] e qd [illegible] ca melz. et q [illegible] i ca [illegible] [illegible] [illegible] digitatus nescl. digitior dinc. affectio [illegible] suasu

[illegible] d. r. e. [illegible] omi. [illegible] c in omi. [illegible] sct. anio [illegible] plenitudo effusa e. alium [illegible] assecutus

efficax. Denique semipsum exinaniuit. u(t) scias amoris ee p(ro)p(ri)u(m). q(uod) [illegible] n(on) et fotu ut ad libitu [illegible] et [illegible] ad mun [illegible]

Luc. xv. Pr. da m p(or)te sbe q me [illegible]. h d(icit). cum deus n(on) et [illegible] ad yma [illegible] [illegible] [illegible]

Rate ad [illegible] bonu potestas sui [illegible] ad faciendu. eps ad op(er)andu. [illegible] ani(m)a se extendi. [illegible] instrumentu. s. corp(us) p(er) q(uo)d op(er)at.	[illegible] ne declinet e aliq(uid) [illegible] Ne forte ipleat [illegible] et duo [illegible] et latro [illegible] Ne forte [illegible]	[illegible] nota [illegible] et [illegible] [illegible] dividit [illegible] [illegible] voluntati sue [illegible]

Dnca .i. p(ost) adventu(m). Erunt sig(na). lu(c). 21. [illegible] a.
Dnca .2. [illegible] p. 2. d(omi)nis. [illegible] mt. 11. [illegible]
Dnca .3. Cu(m) audiss(et) iohs. mt. 11. [illegible] e.
Dnca .4. Miser(unt) iudei. io. 1. [illegible] 3. h.
Dnca infra octav. nat. Erat ioseph et m(ari)a. luc. 2. 3. b.
Dnca p(ost) octav. nat. Defuncto au(tem) herode. mt. 2. 3. c.
Dnca infra octav. Epiphie. Cu(m) fact(us) esset ih(esu)s. lu. 2. 3. d.
Dnca .2. p(ost) epiphie. Nuptie facte s(unt). io. 2. [illegible] 21.
Dnca .3. p(ost) epiphie. Cu(m) descendiss(et) ih(esu)s de m(on)te. mt. 8. 12. h.
Dnca .4. p(ost) e. Ascendente ih(es)u in naviculam. mt. 8. 8. h.
Dnca .5. Simile e(st) regnu(m) c. h. mt. 13. 21. d.
Dnca in lxx. Simile est reg(num) c. patrifa(milias). mt. 20. 3. a.
Dnca in lx. Cu(m) turba plurima. luc. 8. 10. f.
Dnca in l. Assumpsit ih(esu)s. lu. 18. 31. e.
Dnca .i. q. Cu(m) ieiunati(s) nolite. mt. 6. 11. d.
Fer. .4. Cu(m) intrasset ih(esu)s capharnau(m). mt. 8. 13. b.

87

Scia [illegible] nullus scit n ex revelatione q [illegible] [illegible] digus amore l odio sit [illegible] l si dimi[illegible] sa [illegible] l si pseveret [illegible] [illegible] p dicendu [illegible] pure sit [illegible] [illegible] sit [illegible]

Scdo n possum sciri p signa. si futuru dii [illegible] n b ociosu. si de malu e [illegible] abhoiabile. si de dapno [illegible] n [illegible] si de [illegible] [illegible] dem. si de malo ei tolerari [illegible] de peccato. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] si opa s do sit ac ceptu l [illegible] debeat ee boni. 7 an sit di missa [illegible] [illegible] fuit ex dispensatione [illegible] [illegible] ne [illegible] p jactantia [illegible] [illegible] [illegible] sollicitus existat de sua salute. q [illegible] [illegible] sunt spu sco repleti [illegible] [illegible]

Repleti s [illegible] spu sco. 7 cepe loq variis ligs. [illegible] dat [illegible] Repletus Indifferent. [illegible] Excellenter. spu sco Efficaciter ut [illegible] 7 cepe loq va. li. [illegible] [illegible] [illegible] n oibz [illegible] n efficacia. [illegible]

[illegible] [illegible] si [illegible] capiu. si [illegible] [illegible] si [illegible] [illegible] si exti soliditu. [illegible] [illegible] ad dena [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vasa uac [illegible] 7 n pius. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] soliditu p castitate. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Tales [illegible] repleti spu sco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spu sco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sapiete [illegible] spu sco [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] repleti [illegible] [illegible] [illegible] q replet [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Variis ligue s [illegible] laudes. fidei 7 [illegible] [illegible]

Sapiens [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qd agere. nu solus erit [illegible] Nunq mini solus sui. q [illegible] solus sui. Neq mini ociosus. q qn sii ociosus. predicat rei sapies. 7 si qnq actu [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] cogitatoi [illegible] comitat. 7 sit ab i doctus, qm ab exterioibz cessat. ociari putat. int tn [illegible] 7 [illegible] opat. [illegible] [illegible] sapies qd agat. Si dies e. ocls illa legat. ligua doceat. man [illegible] l opet. Si i nocte. aia a [illegible] corporis [illegible] aut ad corporea [illegible] [illegible] i celtia ad [illegible] ascendat.

Sic sapies [illegible] sin [illegible] sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Sap in [illegible] [illegible] [illegible] pavore [illegible] [illegible] None ostiu [illegible] [illegible] [illegible] illi sps obsidet. [illegible] [illegible] n [illegible] ille [illegible] [illegible] [illegible] ille [illegible] o aia mea [illegible] [illegible] oibz [illegible] p [illegible] [illegible] 7 tam iocunda [illegible] [illegible] post sola [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tetrima illa [illegible] videb. [illegible] te [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Dehis q i fine [illegible] d s [illegible] 7 s [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] ex. fidel [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex. ages [illegible] 7 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex. [illegible] [illegible] e. ages [illegible] ad ultimu 7 [illegible] si [illegible] ex [illegible] e [illegible] [illegible] [illegible] Ergo tene certu. 7 dimitte i certu. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] tales [illegible] [illegible] [illegible] ex [illegible] q ex [illegible] [illegible] timore q amore [illegible]

Cr. Tu [illegible] delicatus es miles. si [illegible] te sine [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] qd spopondisti. [illegible] i plio isto [illegible] [illegible] [illegible] qd [illegible] [illegible] [illegible] q accepisti. [illegible] [illegible] tui [illegible] [illegible] hac [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hac [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

G. In cassu [illegible] [illegible] [illegible]

